

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะ
ทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะ
ทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้น
ทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน"
ของ ไอรุภา นุ่มฤทธิ์
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เขาวนชัย)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ดร.พิทยา แสงสว่าง)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรรองกาญจน์ ชูทิพย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน
ผู้วิจัย	ไอรุภา นุ่มฤทธิ์
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สทิธร เชาวนชัย
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ กศ.ด. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2566
คำสำคัญ	การพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย, ทักษะทางสมอง, โรงเรียนเอกชน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยสอบถามผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในระบบ ที่มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 364 คน ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) จำนวน 3 โรงเรียน และขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบฯ และส่วนที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 140 คน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ

ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ และการประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 วิธี ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้กรณีศึกษา การใช้ปัญหาเป็นฐาน การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน การเรียนรู้จากการทำงาน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และองค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย และสมรรถนะการเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด มีความเห็นว่ามีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

Title	THE MODEL FOR DEVELOPING KINDERGARTEN TEACHER COMPETENCY TO PROMOTE KINDERGARTEN STUDENT'S EXECUTIVE FUNCTION SKILL IN PRIVATE SCHOOL
Author	Irada Numrith
Advisor	Assistant Professor Sathiraporn Chaowachai, Ph.D.
Academic Paper	Ed.D. Dissertation in Educational Administration - (Type 2.1), Naresuan University, 2023
Keywords	Developing Kindergarten Teacher, Executive Function Skill, Private School

ABSTRACT

The main objective of this research is to develop a model for developing the competencies of early childhood teachers to promote experiences that focus on early childhood brain skills in private schools. The research method is divided into 3 steps: Step 1: Study of competencies and guidelines for developing competencies of early childhood teachers to promote experiences that focus on early childhood brain skills. in private schools It is divided into 3 sub-steps: Step 1.1 Studying the competency of early childhood teachers to promote experiences that emphasize brain skills of early childhood children in private schools. By asking administrators, teachers, and personnel of private schools in the system. where education is organized at the early childhood level In the lower northern provinces, 9 provinces, a total of 364 people. Step 1.2 Study of guidelines for developing the competency of early childhood teachers to promote the provision of experiences that emphasize the brain skills of early childhood children in private schools. By studying 3 schools that have good practices (Best practice), and step 1.3, studying guidelines for developing the competency of early childhood teachers to promote experiences that focus on early childhood brain skills in private schools. By interviewing 5 experts. Step 2: The results of creating and checking the appropriateness of the model for developing competency of early childhood teachers to promote experiences that emphasize the brain skills of early childhood children in private schools, consisting of

2 sub-steps. Step 2 2.1 Drafting the model and section 2.2 Checking the appropriateness of the model by having a group discussion with 9 experts and step 3, evaluating the feasibility and usefulness of the model for developing the competency of early childhood teachers to promote experiences that emphasize the brain skills of early childhood children in private schools. Director of a private school where early childhood education is organized in the lower northern region, 9 provinces, a total of 140 people.

The research results found that the model for developing the competencies of early childhood teachers to promote experiences that emphasize the brain skills of early childhood children in private schools consists of 3 components: Component 1: The process of developing the competencies of early childhood teachers to promote the provision of experiences that emphasize the brain skills of early childhood children. In private schools, it consists of 4 steps: assessment of needs for competency development; Competency development planning Implementation of competency development and evaluation of competency development Component 2: Methods for developing the competencies of early childhood teachers to promote experiences that emphasize the brain skills of early childhood children in private schools, consisting of 6 methods: workshops Using case studies Using the problem as the basis collaborative work planning Learning from work and exchange of opinions And the third component is competency of early childhood teachers to promote experiences that focus on early childhood brain skills in private schools. It consists of 3 competencies: basic knowledge competency about early childhood brain skills. Developmental competencies that promote brain skills in early childhood and competency as a professional early childhood teacher.

Results of evaluating the feasibility and usefulness of the model for developing early childhood teacher competencies to promote experiences that emphasize early childhood brain skills in private schools. Private educational institution administrators Under the Office of the Private Education Commission In

the lower northern region, 9 provinces were of the opinion that it was possible and beneficial at the highest level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จจากความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สธิพร เชาวนชัย ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด จนการวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังรายชื่อดังนี้ อาจารย์ปิยนันท์ พูลโสภา นางสาวผกา กานต์ คูหาวันต์ นางสาวไฉไลรัตน์ รูปชัยภูมิ ดร.รสริน เต็มปลื้ม ดร.ภาระวี ศุขโรจน์ ดร.รมย์ พะโยม ดร.จิตพันธ์ ดันติมังกิร ดร.อนุสรณ์ อุดทะ ดร.वलินดา รสชา ดร.ฉัตรวิไล สุรินทร์ขมพู ดร.นวล สมบูรณ์สิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภิตา โคตรโนนกอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ จันทะหิน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา หวังสิทธิเดช ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านในการให้ข้อมูลและแนวคิด กระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ขอขอบพระคุณ ดร.ทักษณีย์ เพชรเกษิ ผู้อำนวยการโรงเรียนเจริญสุขอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดกำแพงเพชร ที่ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจแก้ไขเครื่องมือและให้คำปรึกษาจนทำให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์และทรงคุณค่า

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกเรื่องข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับ สถานศึกษาเอกชน และขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะผู้บริหาร คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ คุณครูกุลภัทร วัฒนศิริ พิกคง และ ดร.ชามา เทียนโสภา ที่มอบความรักความเมตตาและความเสียสละ ชี้นำแนวทางการวิจัยครั้งนี้ ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาของผู้วิจัยที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอ มอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ไอรุणा นุ่มฤทธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ	ซ
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ.....	14
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	20
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเอกชน	21
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย.....	33

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
กรอบแนวคิดการวิจัย	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน.....	78
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	85
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	88
บทที่ 4 ผลการวิจัย	91
ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน.....	92
ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	125
ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน.....	144

บทที่ 5 บทสรุป.....	150
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อ ส่งเสริม การจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียน เอกชน.....	150
ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็ก ปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	151
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของ เด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	152
สรุปผลการวิจัย.....	152
อภิปรายผลการวิจัย.....	155
ข้อเสนอแนะ	167
บรรณานุกรม.....	169
ภาคผนวก.....	172
ประวัติผู้วิจัย	217

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน.....	56
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	63
ตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบวิธีการการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	67
ตาราง 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในระบบ ที่มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด.....	78
ตาราง 5 แสดงวันเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice).....	82
ตาราง 6 แสดงวันเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	85
ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (n=364).....	92
ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา สูงสุด (n=364).....	92
ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งในสถานศึกษา (n=364).....	93
ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน (n=364).....	93

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน จำนวน 43 ข้อ	94
ตาราง 12 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน.....	97
ตาราง 13 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 1.1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	99
ตาราง 14 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 1.2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	101
ตาราง 15 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 1.3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ	103
ตาราง 16 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน.....	105

ตาราง 17 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) 3 โรงเรียน องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน..... 106

ตาราง 18 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน . 107

ตาราง 19 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 1.1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย..... 109

ตาราง 20 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 1.2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย..... 112

ตาราง 21 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 1.3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ..... 115

ตาราง 22 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน . 118

ตาราง 29 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียน
เอกชน..... 144

ตาราง 30 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการ
พัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของ
เด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม 145

ตาราง 31 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการ
พัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของ
เด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียน
เอกชน..... 146

ตาราง 32 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการ
พัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของ
เด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย
เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน
..... 147

ตาราง 33 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการ
พัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของ
เด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการ
จัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน 148

ตาราง 34 แสดงการสรุปผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะของ
ครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ใน
โรงเรียนเอกชน โดย องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ .211

ตาราง 35 แสดงการสรุปผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียน
เอกชน องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ 215

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบของระบบที่สมบูรณ์	19
ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	75
ภาพ 3 แสดงขั้นตอนดำเนินการวิจัย	77
ภาพ 4 แสดง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	126
ภาพ 5 แสดงรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	143

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในประเทศไทยเป็นการศึกษาที่จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย โดยภาครัฐจะเข้ามาดูแลโดยตรงและเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมในการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา สำหรับการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทยนั้นได้กำหนดให้พลเมืองไทยนั้นได้กำหนดให้พลเมืองไทยต้องจบการศึกษาอย่างน้อยที่สุดในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต้องเข้ารับการศึกษอย่างช้าสุดเมื่ออายุ 7 ปี ซึ่งการศึกษาภาคบังคับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็นระดับชั้นประถมศึกษา 6 ปี และมัธยมศึกษา 6 นอกจากนี้แล้ว การศึกษาขั้นพื้นฐานยังรวมถึงการศึกษาปฐมวัยอีกด้วย ทั้งนี้รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนการบริหารและการควบคุมการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแผนกหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบันการศึกษาในประเทศไทยมีทั้งสิ้น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย นโยบายของรัฐบาลได้กำหนดให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการให้การสนับสนุนส่งเสริมและช่วยเหลือในส่วนต่าง ๆ เช่น เงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษีและจัดสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เพื่อให้โรงเรียนเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ซึ่งจะช่วยกระตุ้นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเอกชนให้ดียิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม เป็นคนดี มีวินัย มีสำนึกความเป็นไทย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมการสร้างความรู้ใหม่และการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพองค์การทางการศึกษา (จิตติมา วรณศรี, 2563, น. 11) ชุมชนสังคม และประเทศชาติในอนาคต โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีรวมถึงสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยสอดคล้องและทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง

การศึกษาไทยในปัจจุบัน เป็นยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง มีหลากหลายรูปแบบ ใ้มนุษย์ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองได้อย่างรวดเร็ว โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาพัฒนา

รูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของไทย เพื่อให้ก้าวทันโลกยุคใหม่ที่ไร้ขอบเขตภายใต้จินตนาการของมนุษย์ที่สร้างขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ สิ่งที่เป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งมีความต้องการใช้เท่า ๆ กัน ความรู้ความเข้าใจที่ทุกคนต้องเข้าไปให้ถึงโลกแห่งสังคมการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีเป็นจะทำให้เกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อตัวเอง แต่ในทางกลับกันหากใช้อย่างผิดวิธีก็อาจทำให้เกิดความสูญเสียก็เป็นได้ การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยที่หลากหลายจึงมีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน

สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดประสบการณ์ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างและพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ผลการศึกษาสำรวจองค์กรขนาดใหญ่ในระดับชาตินานาชาติ 500 แห่ง พบว่า มีผู้บริหารองค์กรร้อยละ 94 ที่ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรม ไม่ทราบว่านวัตกรรมจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ดังนั้น อุปสรรคที่สำคัญของการเป็นองค์กรนวัตกรรม คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่เข้มแข็ง (Weiss & Legrand, 2011 อ้างอิงใน จิตมาวรรณศรี, 2563, น. 10) และจากการติดตามพัฒนาการของเด็กไทย พบว่า มีพัฒนาการที่ล่าช้าทั้งทางด้านสติปัญญา การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา และการปรับตัว เนื่องจากขณะนี้เด็กปฐมวัยได้รับการสนับสนุนที่ไม่เหมาะสมกับธรรมชาติของวัย เช่น การที่ผู้ปกครองให้เด็กเรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้าโรงเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีชื่อเสียง และอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญ คือ การที่โรงเรียนในระดับปฐมวัยจำนวนมากเปิดสอนพิเศษเพิ่มเติมในช่วงวันหยุดหรือปิดเทอม รวมถึงการเร่งเรียน เขียนและอ่านเกินพัฒนาการของเด็ก ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คาดเคลื่อนในการจัดการศึกษาปฐมวัย ทำให้การศึกษาปฐมวัยในวันนี้ มุ่งเน้นแต่การท่องจำความรู้ เพื่อสอบแข่งขัน และเน้นเฉพาะด้านเนื้อหาสาระมากกว่าการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ ได้แก่ การคิดแก้ปัญหา การตัดสินใจ การให้เหตุผล รวมถึงการพัฒนาด้านคุณธรรม และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้การดำเนินชีวิต ส่งผลให้เด็กขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น และขาดทักษะความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น (สุริยา ช้องเนาะ, 2558, น. 1)

การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์และรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมาสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งมีความเสี่ยงในหลายมิติ

ที่อาจทำให้ปัญหาต่าง ๆ รุนแรงมากขึ้น การพัฒนาประเทศในอนาคต จำเป็นต้องเตรียมความพร้อม และสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถ ปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง ซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง ในระดับโลกและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจพลังงานและภูมิอากาศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างชัดเจนต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้น การจัดการศึกษาของเอกชนจึงเป็นการจัดการศึกษาที่มีโรงเรียนเอกชนทำหน้าที่ดำเนินการ ในการขับเคลื่อนกระบวนการทางการศึกษาที่นอกเหนือจากการจัดการของรัฐ โดยบทบาทสำคัญของ โรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 1) การแบ่งเบาภาระของรัฐ 2) เป็นโรงเรียนใกล้บ้าน 3) ให้บริการ เต็มเป็นพิเศษ 4) ช่วยให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพการศึกษา 5) การบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว และ 6) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งโรงเรียนเอกชนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมี คุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนของรัฐ (นิศ มหาพรหมวัน, 2561, น. 47)

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่เกิดกับเด็กได้ตลอดเวลา เด็กเรียนรู้จากการเล่นกับสื่อ หรือสิ่งของใกล้ตัว สังเกตธรรมชาติที่อยู่รอบตัวก่อเกิดเป็นประสบการณ์ การพัฒนาประสบการณ์ เกิดขึ้นได้จากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กายสัมผัส (สุณี บุญพิทักษ์, 2557, น. 14) ในปัจจุบันการพัฒนาประสบการณ์ของเด็ก ปฐมวัยนั้นได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เป็นการเน้นย้ำความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขภายใต้คำจำกัด ความว่าเก่ง ดี มีสุข ทำให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ แสดงให้ เห็นว่าในช่วงปฐมวัยนั้นเป็นช่วงแห่งการพัฒนาอย่างแท้จริง เนื่องจากเด็กวัยนี้ต้องการการเรียนรู้ ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน จากบิดา มารดา คนรอบข้าง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของ บุคลิกภาพ อุปนิสัย และการเจริญเติบโตทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ สมอง สติปัญญา ความสามารถ การอบรมปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้แก่เด็กปฐมวัยได้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพในช่วงอายุนี้อาจเป็นรากฐานที่ดีจะให้เด็กเติบโต เป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดี เจริญฉลาด คิดเป็น ทำเป็น และมีความสุข เด็กปฐมวัยจะมีชีวิตรุด และเติบโตได้ก็ด้วยการพึ่งพาพ่อแม่และผู้ปกครองที่ช่วยเลี้ยงดูปกป้องจากอันตราย หากผู้ปกครอง ให้ความรักเอาใจใส่ใกล้ชิด อบรมเลี้ยงดูโดยเข้าใจเด็กพร้อมจะตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ที่เปลี่ยนไปตามวัยได้อย่างเหมาะสมแล้ว เด็กจะเติบโตแข็งแรงแจ่มใส มีความมั่นคงทางใจ รู้ภาษา ใฝ่รู้ และใฝ่ดี พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองในขั้นต่อไป ให้เป็นคนเก่งและคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

การมีระเบียบวินัยและทักษะทางสมอง (EF) เป็นทักษะสำคัญที่ต้องกระตุ้นส่งเสริมตั้งแต่ ในช่วงปฐมวัย เนื่องจากเด็กไม่ได้เกิดมาพร้อมกับความมีระเบียบวินัยในตนเองและสังคม และสมอง

ส่วนหน้า ซึ่งเป็นที่ปฏิบัติการทักษะทางสมอง (EF) ก็ยังไม่พัฒนาเต็มที่อีกด้วย การพัฒนาทักษะทางสมอง จะเป็นไปตามอายุแต่สำหรับการมีระเบียบวินัยนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามอายุ แต่ต้องอาศัยเวลาของผู้เลี้ยงดูในการปลูกฝังลึกจนเป็นนิสัย ทำให้เด็กปฐมวัยมีข้อจำกัดที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับผู้อื่นบนโลกนี้อย่างปกติสุข 2 ประการ นั่นคือ ข้อจำกัดเรื่องความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตนเอง และข้อจำกัดเรื่องความรู้ในการประพฤติตนให้เหมาะสมตามระเบียบความเชื่อ วัฒนธรรม และค่านิยมของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

ครูปฐมวัยจะมีสมรรถนะสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสมองให้กับเด็กปฐมวัย
ครูปฐมวัยจะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะทางสมองอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอให้กับเด็ก การพัฒนาทักษะทางสมองจะเกิดขึ้นอย่างความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ครูต้อง “ให้โอกาส” เด็กได้พัฒนาทักษะทางสมอง ด้านกระบวนการทางความคิด ฝึกให้เด็กคิดเป็น สามารถยังคิด ไตร่ตรอง และความคุมอารมณ์ได้ ก่อนที่จะทำอะไรลงไป เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561, น. 96-112) ดังนั้น ครูปฐมวัยจึงต้องมีสมรรถนะที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้แล้ว ในการจัดประสบการณ์เรื่องระเบียบวินัยในตนเองและพฤติกรรมที่ถูกต้องตามกาลเทศะในสังคมจะเป็นเรื่องสำคัญ แต่การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยในเรื่องนี้จะเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ยากและท้าทายความสามารถของครูปฐมวัย พ่อแม่ ผู้ปกครอง อยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากครูปฐมวัยใช้วิธีการจัดประสบการณ์ที่ไม่ถูกวิธีด้วยแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้ไม่ใช่แค่การไม่มีระเบียบวินัยในตนเองและสังคมเท่านั้น แต่อาจหมายถึงการไปยับยั้งพัฒนาการทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย การทำลายความสัมพันธ์อันดีต่อเด็ก และการปลูกฝังพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นความก้าวร้าว ต่อต้าน เกือบคิดให้กับเด็กก็เป็นได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ทั้งนี้ ผลวิจัยจะนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนและสามารถนำมากำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาองค์กรได้

คำถามของการวิจัย

1. สมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนเป็นอย่างไร

2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มีลักษณะอย่างไร

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ในการส่งเสริมการพัฒนาเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาและสร้างจุดแข็งของสถานศึกษาในการดำเนินงานบริหารกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูล/สารสนเทศ สำหรับผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด นำไปกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูล/สารสนเทศ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนและผู้บริหารสถานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนและพัฒนาเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ในการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 3 ชั้น โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ชั้นที่ 1.1 การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

1.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในระบบ ที่มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 6,715 คน (กลุ่มงานทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในระบบที่มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 364 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในแต่ละจังหวัด

1.1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ชั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครู ที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จาก 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนทรัพย์สินพิทยาสรรพ์ จังหวัดกำแพงเพชร 2) โรงเรียนอนุบาลมัทธนา จังหวัดสุโขทัย 3) โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้า พัฒนา จังหวัดเลย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในด้านทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาและ/หรือเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ในการสร้างและตรวจสอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ขั้น โดยกำหนดของเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

2.1.1 ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มายกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

2.1.2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา

2.1.3 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจัดทำเป็นร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 215 คน (ที่มา: กลุ่มงานทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2565)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 140 คน ได้มาโดย ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน หมายถึง องค์ประกอบที่แสดงความสัมพันธ์ที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนใช้ในการพัฒนาครูปฐมวัย เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเกิดความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการจัดประสบการณ์ที่ทำให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนเกิดทักษะทางสมองอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนา

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน และองค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

1.1 องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน หมายถึง ขั้นตอนในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ใช้ในการส่งเสริมครูปฐมวัยและบุคลากรในโรงเรียนเอกชน ได้รับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.1.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ดึงศักยภาพของครู กระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

1.1.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัยทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ

1.1.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การประเมินผลการพัฒนาทักษะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน

1.2 องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน หมายถึง การดำเนินงานในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ใช้ในการส่งเสริมครูปฐมวัยและบุคลากรในโรงเรียนเอกชน

ให้เกิดความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ดีขึ้นในการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 วิธี ได้แก่

1.2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ คือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ด้วยการพูด บอก เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ให้ครูซักถามแล้วประเมินการเรียนรู้ของครูในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

1.2.2 การใช้กรณีศึกษา คือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ครูศึกษาเรื่องที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

1.2.3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ วิธีการบริหารที่เน้นให้ครูจัดประสบการณ์ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการ เพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจปัญหาและแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

1.2.4 การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน คือ วิธีการให้งานล่วงหน้าแก่ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้บริหารมีหน้าที่ติดตาม ชี้แนะ ประเมินผล

1.2.5 การเรียนรู้จากการทำงาน คือ วิธีการให้ครูลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของภาระงานนั้นแล้วเห็นผลงาน เป็นเรียนรู้ภาระงานที่มุ่งให้เกิดการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริง

1.2.6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คือ วิธีการให้ครูรวมกลุ่มหลังจากทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย กระตุ้นการแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่เรียนรู้ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่

1.3 องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่จะสนับสนุน ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่

1.3.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย หมายถึง ครูรู้จักและเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ความสามารถของครูในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้ การส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ช่วยสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวก สามารถอธิบายและสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้

1.3.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง ครูจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยแบบมีอาชีพ ความสามารถที่ครูปฏิบัติหรือจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ การประเมินเด็ก

1.3.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ หมายถึง ครูพัฒนาคุณลักษณะภายในและคุณลักษณะภายนอกที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย การร่วมมือกับผู้อื่น การพัฒนาตนเอง การพัฒนาความเชี่ยวชาญ การถ่ายทอดวิธีการพัฒนาทักษะทางสมองสู่เพื่อนครู ได้แก่ มุมมองต่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้อื่น เจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย และลักษณะนิสัยส่วนตัว

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน หมายถึง แนวปฏิบัติในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ตามแนวทางของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ครูปฐมวัยได้รับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยต่อไป ประกอบด้วย กระบวนการและวิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

3. ความเหมาะสมของรูปแบบ หมายถึง ความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ว่าสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเอกชน

4. ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ในภาคเหนือตอนล่างที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในโรงเรียนเอกชน

5. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในภาคเหนือตอนล่างที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ว่ามีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในโรงเรียนเอกชน

6. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาในระบบที่จัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ไม่รวมโรงเรียนทางเลือกที่มีการจัดการศึกษาในลักษณะเฉพาะแตกต่างจากโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาทั่วไป

7. **ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน** หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

8. **ผู้อำนวยการโรงเรียน** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี

9. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กที่มีอายุ 3 ปี จนถึงอายุ 6 ปี ซึ่งได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่ ในที่นี้ผู้ศึกษารวมเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอนุบาล เด็กระดับก่อนประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
 - 1.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 1.2 องค์ประกอบของรูปแบบ
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเอกชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย
 - 5.1 การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย
 - 5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย
 - 5.3 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางสมอง
 - 5.4 องค์ประกอบของทักษะทางสมอง
6. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
 - 6.1 สมรรถนะของครูปฐมวัย
 - 6.2 สมรรถนะของครูปฐมวัยในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
7. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
 - 7.1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
 - 7.2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, น. 21-22) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 1) การบูรณาการแบบครูคนเดียว 2) การบูรณาการแบบคู่ขนาน 3) การบูรณาการแบบสหวิทยาการ และ 4) การบูรณาการแบบโครงการ

บุษบา เสนีย์ (2563, น. 98) ได้กล่าวว่า รูปแบบมีหลายชนิด ไม่มีหลักเกณฑ์การแบ่งประเภทตายตัว ขึ้นอยู่กับรายละเอียดขององค์ประกอบตามความเหมาะสม เนื่องจากรายละเอียดและองค์ประกอบที่เหมาะสมของรูปแบบขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ที่ศึกษาและวัตถุประสงค์ของการสร้างรูปแบบนั้น ๆ

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ (Model) ไว้ 4 ประการ คือ

1. รูปแบบ คือ แบบอย่างของสิ่งหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
2. รูปแบบ คือ ตัวอย่างที่ทำให้เกิดการเลียนแบบ
3. รูปแบบ คือ แผนภูมิที่ใช้เป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ใช้เป็นหลักการหรือแนวคิด
4. รูปแบบ คือ ชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน หรือเป็นองค์ประกอบ

ที่สามารถรวมตัวกันและเขียนเป็นหลักการ

Husen and Postlethwaite (1994) กล่าวว่า รูปแบบมีความหมายแตกต่างจากทฤษฎี เพราะรูปแบบยังไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ได้พิสูจน์แล้ว รูปแบบยังเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่วิวัฒนาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันขององค์ประกอบอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อที่จะนำเสนอรูปแบบมาใช้ประโยชน์

Keeves (1997, pp. 386-387) กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์/เรื่องนั้นได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationships) มากกว่า ความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationships)

รูปแบบ (Model) ที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปมี 4 แบบ หรือ 4 ลักษณะ คือ (Keeves, 1997, pp. 386-387)

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกในลักษณะของการเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ อย่างน้อย 2 สิ่งขึ้นไป รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์ กายภาพ สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์
2. รูปแบบเชิงภาษา (Sematic Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทางการใช้ภาษา (พูดและเขียน) รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านศึกษาศาสตร์
3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทางสูตรคณิตศาสตร์ ซึ่งส่วนมากจะเกิดขึ้นหลังจากได้รูปแบบเชิงภาษาแล้ว
4. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทางแผนผัง แผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ เป็นต้น
5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่างๆ ของสภาพการณ์/ปัญหาใดๆ รูปแบบด้านศึกษาศาสตร์ มักจะเป็นแบบนี้ส่วนใหญ่

ชัชวรินทร์ สิงห์สู่ถ้ำ (2558, น. 41) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการบริหาร หมายถึง วิธีการบริหารของสถานศึกษาตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหาร งบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยนำหลักธรรมาภิบาลตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมากำหนดเป็นแนวทางในการบริหารงานแต่ละด้าน และยังหมายถึงสิ่งที่แสดงถึงโครงสร้างของความสัมพันธ์กันขององค์ประกอบ หรือตัวแปรต่าง ๆ เพื่อที่จะช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาและเข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายและดีขึ้น

ขวัญชนก ทองคู่ย์ (2557, น. 16) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการสอน หมายถึง โครงสร้างที่เป็นกรอบกระบวนการสอน (Teaching Process Frame) แบบแผนการสอน (Teaching Pattern) เพื่อแสดงลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย ปรัชญาหรือแนวคิด มีการบรรยาย มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ มีการอธิบายกระบวนการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอน เป็นโครงสร้างที่เป็นกรอบกระบวนการจัดการเรียนสอน แบบแผนการสอน แบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ รูปแบบมีหลายชนิด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการสร้างรูปแบบ

องค์ประกอบของรูปแบบ

ชัชวรินทร์ สิงห์สู่ถ้ำ (2558, น. 41) ได้ให้ความหมายขององค์ประกอบของรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์หรือข้อขัดข้องระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกันเพื่อช่วยเข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

บุษบา เสนีย์ (2563, น. 98) ได้ให้ความหมายองค์ประกอบของรูปแบบ หมายถึง การที่จะระบุว่ารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมีองค์ประกอบและรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม ไม่ได้มีข้อกำหนดที่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์นั้น ๆ จะกำหนดตามปรากฏการณ์หรือสถานการณ์นั้น ๆ จากการศึกษาปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบนั้น ๆ ว่าจะประกอบด้วยอะไรจำนวนเท่าใด มีโครงสร้าง และความสัมพันธ์กันอย่างไร

ทิตินา แคมมณี (2564, น. 221-222) ได้ให้ความหมายขององค์ประกอบของรูปแบบ หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างมีระบบระเบียบแบบแผนตามปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยอาศัยวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือคุณลักษณะสำคัญ (Critical Attributes) ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ต้องประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อพื้นฐานที่เป็นพื้นฐานหลักของรูปแบบ
2. มีการบรรยายหรืออธิบายภาพ หรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
4. มีการอธิบายหรือข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

Keeves (1988 อ้างอิงใน บุษบา เสนีย์ 2563, หน้า 98) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 4 ประการดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์ของตัวแปรอย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดาหรืออย่างแบบรวม ๆ
2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ ซึ่งสามารถถูกตรวจสอบโดยการสังเกตและทดสอบรูปแบบบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์
3. รูปแบบจะต้องระบุหรือชี้ชัดให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา
4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ เชิงความสัมพันธ์ เพื่อช่วยเข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งทางการบริหารโดยเฉพาะ มีแบบแผนตามปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ และไม่ได้มีข้อกำหนดที่แน่นอน

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

“ระบบ” ในการเรียนหรือการทำงานจะรู้จักวางแผนจัดระเบียบในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ความสัมพันธ์กันในลักษณะที่จะช่วยให้ตนสามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่หวังหรือกำหนดเอาไว้ได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า “ความเป็นระบบ” เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้การทำงานใด ๆ ประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพตามที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สงัด อุทรานันท์ (2527 อ้างอิงใน ทิศนา แคมมณี, 2564, น. 197) ได้กล่าวไว้ว่า “การทำงานอย่างมีระบบเป็นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะ 1) การทำงานอย่างเป็นระบบนั้นสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของระบบจะอยู่ด้วยกันอย่างมีระเบียบไม่มีความสับสน และไม่มีความขัดแย้งกันระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น 2) การทำงานอย่างเป็นระบบจะเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดแรงงาน เวลา และค่าใช้จ่าย 3) งานทุกอย่างจะสำเร็จตามเป้าหมายและได้ผลอย่างเต็มที่”

ข้อมูลทีกล่าวนำข้างต้น แสดงให้เห็นความสำคัญของ “ความเป็นระบบ” และ “การจัดระบบ” ในการที่จะทำความเข้าใจในเรื่องของ “ระบบการเรียนการสอน” ประการแรกเราจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของคำว่า “ระบบ” ให้ตรงกันเสียก่อน

คำว่า “ระบบ” มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

Gagne and Briggs (1974, p. 19) กล่าวว่า ระบบหมายถึง วิธีการใด ๆ ก็ได้ที่ได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบเพื่อเป็นหลักให้สามารถทำสิ่งใดสิ่งบรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งอาจจะเป้าหมายในวงกว้าง เช่น เพื่อสังคม หรือเป้าหมายย่อยเช่น เพื่อคนส่วนหนึ่งของสังคม หรือเป้าหมายในวงแคบ เช่น เพื่อครูคนเดียวก็ได้

Searles (1967) กล่าวว่า ระบบเป็นการจัดสิ่งต่าง ๆ ให้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างเป็นระเบียบเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

Ludwig von Bertalanffy (1986) ได้ให้ความหมายของระบบไว้ว่าเป็นการรวบรวมของส่วนประกอบซึ่งมีความสัมพันธ์และส่งเสริมต่อกันเพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายต่าง ๆ ดังได้กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ถึงแม้จะมีการกล่าวถึงระบบต่างกันไปบ้างก็ตาม แต่ก็มีสาระตรงกันว่า ระบบจะต้องประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญอย่าง

1. องค์ประกอบสำคัญ ๆ ของระบบ
2. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้น
3. เป้าหมาย หรือจุดหมายของระบบนั้น

เนื่องจาก “ระบบ” มีความสำคัญในการช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายจึงได้เกิดความคิดและนวัตกรรมในด้านนี้ขึ้นเรื่องหนึ่งที่เรียกกันว่า “System Approach” หรือ “วิธีการเชิงระบบ” ซึ่งได้แพร่หลายไปในวงการต่าง ๆ รวมทั้งวงการศึกษา

แนวคิดเรื่องวิธีการเชิงระบบ หรือ “System Approach” นี้ เดิมทีเดียวเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในวงการวิศวกรรมและวงการทหาร ต่อมาได้แพร่หลายเข้ามาในวงการการศึกษา เล่ากันว่าแนวคิดนี้เกิดขึ้นระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 แนวคิดนี้นับได้ว่า เป็นต้นกำเนิดของวิทยาการที่เรียกว่า “วิธีการเชิงระบบ”

วิธีการเชิงระบบ เป็นแนวคิดที่ใช้ในการจัดสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการจำแนกแยะแยะองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งนั้น และการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้นให้ส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบโดยที่มองว่า ระบบควรประกอบไปด้วยส่วนสำคัญอย่างน้อย 3 ส่วน คือ

1. ตัวป้อน (Input) คือองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบใดระบบหนึ่งจะมีจำนวนและความสำคัญมากน้อยเพียงใด มักขึ้นอยู่กับความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้จัดระบบ

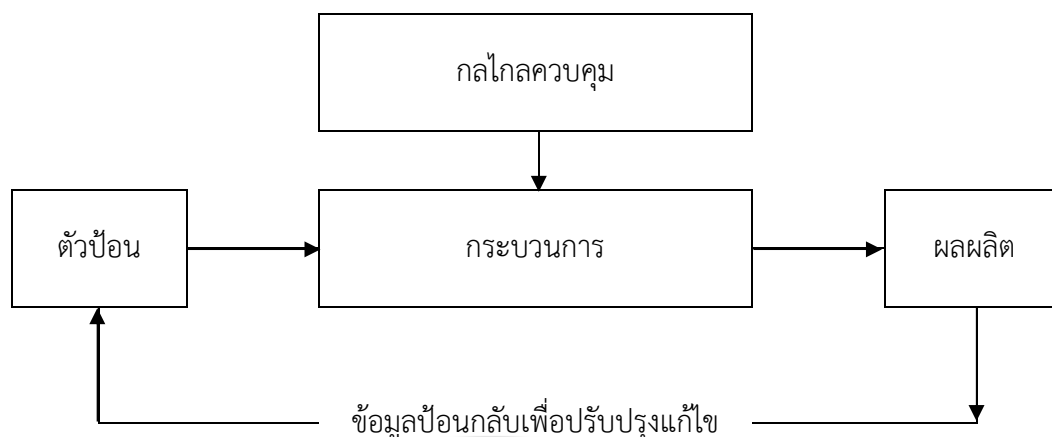
2. กระบวนการ (Process) หมายถึง การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย ระบบใดระบบหนึ่งอาจมีองค์ประกอบเหมือนกัน แต่อาจมีลักษณะของการจัดความสัมพันธ์แตกต่างกันได้ แล้วแต่ความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของผู้จัดระบบ

3. ผลผลิต (Product) คือผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แสดงว่า ระบบนั้นมีประสิทธิภาพ หากผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง แสดงว่าระบบนั้นยังมีจุดบกพร่อง ควรที่จะพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกระบวนการหรือตัวป้อนซึ่งเป็นเหตุให้เกิดผลนั้น

ส่วนประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ ถือว่าเป็นส่วนประกอบเบื้องต้นของระบบ ระบบที่สมบูรณ์ควรจะมีส่วนสำคัญเพิ่มขึ้นอีก 2 ส่วน คือ

4. กลไกควบคุม (control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) หมายถึง ข้อมูลได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต กับจุดมุ่งหมายซึ่งจะเป็นข้อมูลป้อนกลับไปสู่การปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อน ซึ่งสัมพันธ์กับผลผลิตและเป้าหมายนั้นระบบที่สมบูรณ์แบบ จึงมีลักษณะดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบของระบบที่สมบูรณ์

Bertalanffy (1986, pp. 36-41) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีระบบเดิม คือ การประยุกต์ หลักการของหลักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสาเหตุของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรที่ศึกษา มีองค์ประกอบที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและเป็นระบบเปิด มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมจะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์และยังเป็นรูปแบบในการอธิบายความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์หรือหลักการดังนี้

1. ทฤษฎีเชิงระบบมีความเชื่อว่า ระบบจะต้องเป็นระบบเปิด กล่าวคือ จะต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยได้รับอิทธิพลหรือผลกระทบตลอดเวลาจากสภาพแวดล้อม
2. มีรูปแบบของการจัดลำดับ ในลักษณะของระบบใหญ่และระบบย่อยที่สัมพันธ์กัน
3. มีรูปแบบของปัจจัยป้อนเข้าและผลผลิต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลของการปฏิสัมพันธ์ที่มีกับสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มต้นจากปัจจัยกระบวนการและผลผลิตตามลำดับ เป็นองค์ประกอบของระบบ
4. แต่ละองค์ประกอบของระบบจะต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน หรือมีผลกระทบต่อกันและกัน หมายความว่า ถ้าองค์ประกอบของระบบตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนไป ก็จะมีผลต่อการปรับเปลี่ยนขององค์ประกอบตัวอื่นด้วย
5. ทฤษฎีเชิงระบบเชื่อในหลักการของความมีเหตุผลของสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้เชิงระบบไม่เชื่อว่าผลของสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เกิดจากเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่ทฤษฎีเชิงระบบเชื่อว่าปัญหาทางการบริหารที่เกิดขึ้นมักจะมาจากสาเหตุที่มากกว่าหนึ่งสาเหตุ
6. ทฤษฎีเชิงระบบจะมองทุกๆ อย่างในภาพรวมของทุกองค์ประกอบมากกว่าที่จะมองเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ

7. ทฤษฎีเชิงระบบคำนึงถึงผลของการปฏิบัติที่เป็น “Output” หรือ “Product” มากกว่า “Process” ซึ่งผลสุดท้ายของงานที่ได้รับอาจมีมากมายหลายสิ่ง ซึ่งก็คือผลกระทบ ที่เกิดขึ้นตามมาในภายหลัง

8. ทฤษฎีเชิงระบบจะมีกระบวนการในการปรับเปลี่ยน และป้อนข้อมูลย้อนกลับ เพื่อบอกให้รู้ว่าระบบมีการเบี่ยงเบนอย่างไร ควรจะแก้ไขที่องค์ประกอบใดของระบบ ซึ่งก็คือ การวิเคราะห์ระบบ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีระบบ หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งนักบริหารจะมองเห็นภาพรวมขององค์กรทั้งหมด ตามความสัมพันธ์ของทุกๆ องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบเบื้องต้นของระบบ คือ 1) ตัวป้อน (Input) 2) กระบวนการ (Process) และ 3) ผลผลิต (Product) ซึ่งควรจะมีส่วนสำคัญเพิ่มขึ้นอีก 2 ส่วนคือ 4) กลไกควบคุม (Control) และ 5) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

ความหมายการบริหาร

วีรัตน์ เกตุเรือง (2559, น. 13) ได้ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง กระบวนการในการวางแผน โดยมีผู้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีปัจจัยในการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนมีการอำนวยการเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ชัชวรินทร์ สิงห์สุถ้ำ (2558, น. 38) ได้ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายใน ที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมโดยผู้บริหารควรจะเป็นแกนนำในการจัดให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม พัฒนาระบบบริหารและการจัดการ เพื่อร่วมกันทำนโยบายและการศึกษาของสถานศึกษา ดูแลการดำเนินงานตามนโยบายและแผน จัดทำข้อเสนอตามงบประมาณในรูปแบบเงินอุดหนุนเพื่อจัดการศึกษาสถานศึกษา การบริหารบุคคลและยังต้องร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผน

Good (1973, p. 13) ได้ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง การจัดการทางการศึกษาที่มุ่งทิศทางการควบคุม และการจัดการทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางการศึกษา เช่น การบริหารงานธุรการ ในความหมายนี้ หมายถึงการบริหารการศึกษาทั่ว ๆ ไป และที่เกี่ยวกับการกระบวนการเรียนการสอน เช่น ครู นักเรียน โปรแกรมการเรียน การสอน กิจกรรม หลักสูตร วิธีการสื่อสารการเรียนการสอนและการ แนะนำ ซึ่งอาจเรียกว่า การบริหารทางวิชาการ

Simon (1976 อ้างอิงใน วิรัตน์ เกตุเรือง, 2559, น. 12) ได้ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ ผู้บริหารมิใช่ผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการวางแผนที่มีทิศทางทางควบคุมและการจัดการที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางการศึกษา ซึ่งมีปัจจัย คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารควรเป็นแกนนำ ส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแล รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเอกชน

การบริหารและจัดการศึกษาของเอกชน

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมาสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งมีความเสี่ยงในหลายมิติที่อาจทำให้ปัญหาต่าง ๆ รุนแรงมากขึ้น การพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจพลังงานและภูมิอากาศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างชัดเจนต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

นริศ มหาพรหมวัน (2561, น. 47) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาเอกชน หมายถึง การจัดการศึกษาที่มีโรงเรียนเอกชนทำหน้าที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนกระบวนการทางการศึกษาที่นอกเหนือจากการจัดการของรัฐ โดยบทบาทสำคัญของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 1) การแบ่งเบาภาระของรัฐ กล่าวคือโรงเรียนเอกชนสามารถแบ่งเบาภาระของรัฐในเรื่องการจัดการศึกษาให้เยาวชน ซึ่งมีทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทำให้รัฐสามารถประหยัดเงินงบประมาณในการลงทุนด้านการศึกษาได้เป็นจำนวนมาก 2) เป็นโรงเรียนใกล้บ้าน โดยโรงเรียนเอกชนส่วนมากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในแหล่งชุมชนเกือบทุกชุมชนถือว่าเป็นโรงเรียนใกล้บ้านมีการคมนาคมที่สะดวก จึงสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กและผู้ปกครองในเรื่องความสะดวกสบายและการประหยัดเวลา รวมทั้งค่าพาหนะในการเดินทางไป-กลับของนักเรียน 3) ให้บริการเด่นเป็นพิเศษ โดยโรงเรียนเอกชนสามารถให้บริการที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษสนองความต้องการของกลุ่มคนได้เป็นอย่างดีสามารถจัดหลักสูตรพิเศษทั้งในเรื่องการฝึกอบรม

ด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ การฝึกทักษะ ทางภาษาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬาและอื่น ๆ 4) ช่วยให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพการศึกษา โดยโรงเรียนเอกชนสามารถส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการศึกษา คือช่วยให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีโอกาสในการเลือกสถานศึกษาได้หลากหลายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่ดีมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงจะเป็นคู่แข่งกับโรงเรียนของรัฐ จึงเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้นและยังเป็นการขจัดหรือลดการผูกขาดในการจัดการศึกษา 5) การบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว โดยโรงเรียนเอกชนมีการบริหารจัดการที่มีอิสระบริหารงานด้วยระบบธุรกิจ ซึ่งคล่องตัวมากกว่าระบบราชการ จึงสามารถลดขั้นตอนและระเบียบวิธีการในการสั่งการ บังคับบัญชา สามารถตัดสินใจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารงานด้านต่างๆ ตลอดจนบุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่ ทำให้ประหยัดเวลา งบประมาณและกำลังคนซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการบริหารที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีความคล่องตัวในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนโรงเรียนภาครัฐทำให้สามารถปรับเปลี่ยนและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ และ 6) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งโรงเรียนเอกชนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนของรัฐ โดยพิจารณาได้จากคะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา และจากคะแนนการทดสอบมาตรฐานอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษา พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2556, น. 10-11)

ในการพัฒนาการจัดการศึกษาเอกชนให้ได้คุณภาพและมาตรฐานสากล สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา บริบทสภาพแวดล้อมทุกด้านที่มีผลกระทบต่อการศึกษาศึกษาเอกชน ประกอบกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ กฎหมายแม่บท แผนแม่บท นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับดังกล่าวมาแล้วข้างต้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการระดมความคิดเห็นจากทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการได้อย่างชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2556, น. 28)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1. การศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545, น. 2) เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ลักษณะของการจัดการศึกษาเน้นการดูแลควบคู่ไปกับการให้การศึกษา มีผู้เรียกเด็กปฐมวัย (Early Childhood) แตกต่างกันไป เช่น เด็กก่อนวัยเรียน เด็กระดับปฐมวัย เด็กอนุบาล แต่จะเรียกอย่างไรก็มีความหมายเดียวกัน และมีผู้ให้ความหมายของคำว่าเด็กปฐมวัย ดังนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545, น. 2) ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ในที่นี้หมายถึง เด็กอนุบาลและเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, น. 12) ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กแรกเกิดจนถึง 8 ปี

คณะกรรมการการดำเนินการวิจัย การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน (2522 อ้างอิงใน อุษา กิจนิเทศ, 2550, น. 14) ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่อยู่ในศูนย์โภชนาการเด็ก หรือสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือที่เรียกว่าศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

2. เด็กที่อยู่ในศูนย์โภชนาการเด็ก หรือสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือที่เรียกว่าศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

3. เด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในโรงเรียนรัฐบาลของรัฐและเอกชน รวมทั้งเด็กเรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในโรงเรียนอื่นใดที่เรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 หรือชั้นเด็กเล็ก เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนซึ่งโดยทั่วไปเด็กจะมีอายุประมาณ 3-6 ปี

สรุปได้ว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุ 3 ปี จนถึงอายุ 6 ปี ซึ่งได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่ ในที่นี้ผู้ศึกษารวมเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอนุบาลหรือเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาโดยมีรูปแบบและจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไป ตามสภาพความต้องการ นโยบายหรือหลักปรัชญาการศึกษาของแต่ละหน่วยงานที่จัด แต่ควรมีเป้าหมายเดียวกัน คือ เน้นการพัฒนาเด็กในทุกๆด้าน (Whole Child) มีผู้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

Good (1973) ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หรือชั้นประถมปีที่ 1 – ชั้นประถมปีที่ 3

Hymes (1969 อ้างอิงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542, น. 14) ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัด

การศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี การจัดการศึกษาในระดับนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นการวางรากฐานให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเต็มที่ เพื่อให้ได้รับการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลทั้งของรัฐบาลและเอกชน สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่าง ๆ กันในแต่ละโปรแกรมมีวิธี มีลักษณะในการจัดกิจกรรมต่างกันและเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กให้มีความพร้อมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ 0-6 ปี เป็นวัยของการวางพื้นฐานทางการศึกษาในระยะเริ่มต้นซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก ดังนั้นสถานที่ที่ให้การศึกษากับเด็กเล็กก็คือ โรงเรียนอนุบาล (kindergarten) สถานรับเลี้ยงเด็ก (Nursery) ศูนย์เด็กปฐมวัย (Day Care Center) ซึ่งมีจุดประสงค์ในการจัดตั้ง เพื่อเป็นการเตรียมตัวในด้านความพร้อมของเด็ก นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536, น. 7) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการศึกษาระดับวัยก่อนเรียนว่าเด็กอายุ 0-6 ขวบ เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดในชีวิตและการวางพื้นฐานทางด้านจิตใจ อุนิสัย และความสามารถจะมีผลต่อไปในอนาคตของเด็ก

Essa (1996) ได้กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยมีจุดประสงค์เพื่อจัดการศึกษาเป็นบริการการดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการพร้อมกันนั้นยังเป็นการให้การศึกษาเพื่อเสริมการปรับตัว เพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม เพื่อทักษะทางปัญญา และพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็ก รวมถึงการช่วยเด็กด้อยโอกาสและการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองเพื่อการเลี้ยงดูเด็กที่ดี

Woodill et al. (1992) ได้กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education) การบริการ การดูแลและการให้การศึกษาแก่เด็กแรกเกิดถึง 8 ปี โดยจัดเป็นระบบเรียกว่า Educare ทำให้การศึกษาเด็กขยายขอบเขตครอบคลุมการดูแลเด็กทารก การดูแลเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล

Sigmund Freud (1856-1939 อ้างอิงใน อุษา กิจนิเทศ, 2550, น. 16) เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของประสบการณ์ในวัยเด็กอันมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาการและบุคลิกภาพของเด็กที่จะโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่และเป็นวัยหลักแห่งชีวิตจิตใจ บุคลิกภาพจะสร้างขึ้นมาได้ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต

ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นจุดเริ่มต้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตของเด็ก การอบรมเลี้ยงดู การปลูกฝังแนวคิดค่านิยมตลอดจนอุปนิสัยที่ดีงามจะเป็นการเตรียมตัวในระยะต้นๆของเด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้ มุ่งจัดให้แก่เด็ก

แรกเกิด ถึง 5 ปี ซึ่งเป็นวัยสำคัญในการวางรากฐานของชีวิตเพราะเป็นช่วงที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนบุคลิกภาพอันเป็นพัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาจากวัยทารก เด็กในวัยนี้จึงควรได้รับการเตรียมความพร้อมในทุกด้านให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับเด็กต่อไปในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ดังนี้

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และมีคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ได้กล่าวถึงการศึกษาปฐมวัยว่า เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ดังนี้

ราศรี ทองสวัสดิ์ (2537) มีความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ ความพร้อมในการเรียนของนักเรียนระดับปฐมวัย ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ความพร้อมทางสติปัญญา ความพร้อมทางอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความพร้อมด้านร่างกาย ประกอบด้วย การบังคับกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัส การเจริญเติบโต สุขภาพอนามัย และบุคลิกภาพ
2. ความพร้อมทางด้านสติปัญญา ประกอบด้วย
 - 2.1 ความรู้พื้นฐานทางภาษา คือ ความพร้อมในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
 - 2.2 ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งที่อยู่รอบตัว การจำแนกความแตกต่าง และความคล้ายคลึงของภาพและเสียง การจัดประเภทของสิ่งของ การลำดับเหตุการณ์ การนับ และรู้ค่าของจำนวนหนึ่งถึงสิบ
 - 2.3 การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความจำ และความคิดรวบยอด
3. ความพร้อมด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม คือ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันเพื่อความอดทน อดกลั้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความร่าเริงแจ่มใส ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา กรุณา มารยาทเรียบร้อย การใช้วาจาที่ไพเราะ การมีวินัยต่อ

ตนเอง การตรงต่อเวลา การเคารพในสิทธิของผู้อื่น การยอมรับ และเข้าใจเมื่อกระทำผิด การรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการรักษาความสะอาด

อุษา กิจนิเทศ (2550, น. 17) มีความเห็นว่า ความมุ่งหมายของการจัดอนุบาลนั้น เพื่อเตรียมตัวให้เด็กเข้าสู่การศึกษาที่เป็นระบบ (Formal Education) ดังนั้น ในระยะที่เด็กเข้าอยู่ในชั้นอนุบาลครูควรจะต้องเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบได้กับการเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ให้ครบบริบูรณ์ก่อนที่จะออกเดินทาง จุดประสงค์ที่แท้จริงของการเรียนชั้นอนุบาล คือ การฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีใช้บิดามารดาหรือพี่น้องอย่างมีความสุข

ประภาพรรณ สุวรรณสุข (2524 อ้างอิงใน อุษา กิจนิเทศ, 2550, น. 18) กล่าวว่า การศึกษาระดับปฐมวัยมีจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีสุขนิสัยที่เกี่ยวกับการกิน เล่น ออกกำลังกายและพักผ่อนอย่างถูกต้อง ตลอดจนรู้จักระวังรักษาตัวให้พ้นจากโรคภัยและอุบัติเหตุ
2. เพื่อปลูกฝังเด็กให้มีลักษณะนิสัยที่ดีงาม รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน และรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกต มีไหวพริบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแสดงออกชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงามต่าง ๆ
4. เพื่อฝึกให้เด็กใช้ใช้ประสาทสัมผัสได้อย่างเหมาะสม และเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างถูกต้อง
5. เพื่อให้รู้จักปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง

ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียน จัดเป็นวัยที่จะต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่เป็นอย่างดี เพราะเด็กวัยนี้จะมีพัฒนาเกือบทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

ในการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดหลักสูตรการศึกษาโดยยึดหลักการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547)

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กในทุกด้าน ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด ปลอดภัย มีอากาศสดชื่น มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย
3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นการเรียนรู้ที่เด็กและครูมีส่วนร่วมด้วยกัน

ทั้งสองฝ่าย ครูจะเป็นผู้สนับสนุนชี้แนะเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กจะเป็นผู้ลงมือกระทำเรียนรู้และค้นพบตัวเอง ครูต้องวางแผน สร้างสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม

4. การบูรณาการเรียนรู้ การเรียนการสอนระดับปฐมวัยยึดหลักบูรณาการ คือ หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ครูต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรมหลากหลายทักษะอย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกต โดยครูประเมินการสอนของตน และพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ข้อมูลจากการประเมินจะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นถึงความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ครูพ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อเข้าใจพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก และช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1. การจัดการศึกษาตามแนวคิดของเพียเจต์ (Jean Piaget)

Piaget (1969) มีแนวคิดที่ว่า เซอร์วิญญูเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งทางชีวภาพและทางสังคม เซอร์วิญญูเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องกับสิ่งแวดล้อมทำให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง (Adaptation) ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความสมดุล (Equilibrium) ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมภายนอก รวมทั้งกระบวนการคิดของคน ซึ่งประกอบด้วย 2 มโนคติ คือ การดูดซึมเข้าโครงสร้าง (Assimilation) หมายถึง การตีความ หรือการรับรู้ข้อมูลจากภายนอกเข้าสู่โครงสร้างทางความคิด และการปรับโครงสร้าง (Accommodation) หมายถึง การสังเกตคุณสมบัติความจริงของวัตถุ หรือสิ่งแวดล้อมแล้วปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดให้เข้ากับความเป็นจริงนั้น ทำให้เกิดพัฒนาการและหลักการพัฒนาการของเพียเจต์ แบ่งออกเป็น 4 ขั้น คือ

1) ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorial Motor Stage) ตั้งแต่แรกเกิด – 2 ขวบ แสดงออกโดยการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อยังไม่ได้ใช้กระบวนการคิด แต่จะมีการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ จากการกระทำ และการเคลื่อนไหว

2) ขั้นตอนการปฏิบัติการ (Preoperational Stage) เริ่มตั้งแต่ 2-7 ขวบ เด็กเริ่มใช้ภาษาและสัญลักษณ์เป็นเครื่องมือในการสร้างมโนคติเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ขั้นนี้เด็กจะยึดติดกับสิ่งที่

รูปธรรมยังไม่สามารถคิดโดยใช้เหตุผล มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางการตัดสินใจต่าง ๆ ตามสภาพที่รับรู้ในขณะนั้น

3) ขั้นปฏิบัติการด้านรูปธรรม (Concrete Operational Stage) อายุประมาณ 7-11 ปี ขั้นนี้เด็กสามารถคิดด้วยการใช้สัญลักษณ์และภาษา สร้างภาพในใจได้ แก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมได้และยึดติดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

4) ขั้นปฏิบัติงานด้านนามธรรม (Formal Operational Stage) อายุประมาณ 12 ปีขึ้นไป ขั้นนี้สามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ มีพัฒนาการทางความคิดเจริญถึงขีดสุด คิดวิเคราะห์เชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ มีความคิดเป็นของตนเองและเข้าใจความคิดของผู้อื่น

2. การจัดการศึกษาตามแนวคิดของเฟรเบล (Froebel)

Froebel (1782-1825) เป็นนักปรัชญาและนักการศึกษาชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับเกียรติยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการศึกษาอนุบาล และเปิดโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) หรือ Garden of Children ขึ้นในเยอรมันเป็นแห่งแรกของโลกในปี ค.ศ. 1837 โดยมีแนวคิดว่าการให้การศึกษาแก่เด็กอายุ 4-6 ปี ครูควรส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรีโดยใช้การเล่น และกิจกรรมเป็นเครื่องมือ เฟรเบลมีความเชื่อปรัชญาทางศาสนาว่าเป็นเด็กผู้บริสุทธิ์ และมีพลังอำนาจในตัวเองอยู่แล้ว เด็กทุกคนมีความสามารถพร้อมจะพัฒนาตนเองซึ่งจะแสดงออกเมื่อเกิดความสนใจจากสิ่งเร้า และเด็กจะพัฒนาได้ก็ต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่ เช่น การจัดบริเวณรอบอาคารของเด็กให้เป็นที่ร่มรื่นด้วยต้นไม้ให้เด็ก ๆ ได้ออกมาวิ่งเล่นในสนามด้วยความสุข เฟรเบลเห็นว่าการบังคับเด็กให้เด็กนั่งเรียนแต่ในห้องบังคับให้อยู่ในวินัยหลายเรื่องจะปิดกั้นความคิดสติปัญญาตลอดจนการเคลื่อนไหว จึงริเริ่มแนวคิดการจัดการศึกษาอนุบาลให้เป็นไปอย่างมีรูปแบบ กำหนดให้มีการวางแผนการสอน มีหลักสูตรสำหรับการศึกษาอนุบาล มีการฝึกหัดครู รวมถึงพัฒนาแนวการสอนด้วยการผลิตอุปกรณ์หรือเครื่องมือการทำกิจกรรมสำหรับเด็ก เรียกว่า “ของขวัญ” (Gifts) เฟรเบลยังเชื่อว่าเด็กต้องการคำแนะนำตลอดจนการเลี้ยงดูเป็นพิเศษที่หาไม่ได้จากที่บ้านและที่อื่น ๆ นอกจากโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนอนุบาลของเฟรเบลจึงยึดถืออุปกรณ์เป็นพื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้

1) การเล่นของเด็กเป็นสิ่งสำคัญต่อเด็ก การเล่น คือ การทำงานของเด็กซึ่งจะทำให้เด็กเกิดการพัฒนานเอง

2) เกมส์และเพลงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กเพราะจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความสุขสนุกรื่นและเกิดประสบการณ์ในการเรียนด้วยตนเอง

3) การใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นการช่วยเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ “Creative” ตลอดจนเกิดความคิดริเริ่มต่าง ๆ ตามการประดิษฐ์วัสดุอุปกรณ์

4) การฝึกให้เด็กทำงานต่าง ๆ จะเป็นการช่วยฝึกพัฒนาการทางนิสัย และการเรียนรู้ ธรรมชาติ

แนวคิดการจัดการศึกษาของเฟรเดอริก มอนเตสซอรีได้รับความนิยม และได้นำมาใช้ในการจัดการ อนุบาลอย่างแพร่หลายในทุกประเทศ

3. การจัดการศึกษาตามแนวคิดของ มาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori)

Montessori (1870-1952) นักจิตวิทยาชาวอิตาลีและเป็นแพทย์สตรีคนแรก (มหาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช) ผู้ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาล้ายกับเฟรเดอริก มีส่วนที่แตกต่างกัน คือ การให้เสรีภาพแก่เด็ก เพื่อแสวงหาความรู้โดยปล่อยให้เด็กหาประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมด้วย ตัวเองตามความสมัครใจ โดยถือความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) เป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม การจัดสภาพการเรียนรู้ให้เหมือนบ้านเป็นการคำนึงถึง ความต้องการของเด็กในการเรียน การเตรียมสิ่งแวดล้อมให้เด็กได้ทำงานด้วยตนเอง เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ถูกจัดเตรียมไว้เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเอง โปรแกรมต่าง ๆ ถูกจัดไว้เพื่อให้ผู้เรียนมี อิสระในการทำงานและควบคุมความผิดพลาดจากวัสดุอุปกรณ์ที่กำหนดให้เป็นไปตามขั้นตอน การออกแบบอุปกรณ์การศึกษา (Educational Apparatus) ห้องเรียน วิธีการสอนเน้นการเรียนรู้จาก การสัมผัส จัดกระทำตามแบบอย่างที่เราสร้างให้ดูด้วยการลอง ปฏิบัติให้เห็นข้อถูกผิดของตนเอง และยังเน้นเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพอนามัย เพื่อความเจริญเติบโตของเด็ก

4. การจัดการศึกษาตามแนวคิดของ รูดอล์ฟ สไตเนอร์ (Rudolf Steiner)

แนวคิดของ Steiner (1861-1925) เป็นนักปรัชญาและนักการศึกษาชาวเยอรมัน (กุหลาบ ต้นติผลาชีวะ, 2545, น. 70-71) ผู้ก่อตั้งการศึกษาแบบวอลดอร์ฟและจัดตั้งโรงเรียนวอลดอร์ฟ ขึ้น (Waldorf School) ที่เยอรมัน โดยมีความเชื่อว่า การศึกษาคือการช่วยคนให้ดำเนินชีวิตแห่งตน ที่ถูกต้องตามธรรมชาติด้วยการให้เด็กทำกิจกรรมตามแต่ที่ตนสนใจ โดยมีครูและผู้ปกครองเป็นผู้ป้องกันเด็กจากการรบกวนของโลกสมัยใหม่และเทคโนโลยี สิ่งที่เด็กได้สัมผัสต้องเป็นธรรมชาติ ที่บริสุทธิ์ และมีแนวคิดว่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) เด็กปฐมวัยเรียนรู้ จากการเลียนแบบ ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็กโดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ช่วยให้มีมนุษย์บรรลุศักยภาพ สูงสุดที่ตนมี และสามารถกำหนดความมุ่งหมายและแนวทางแก่ชีวิตของตนได้อย่างอิสระตามกำลัง ความสามารถของตน แต่มนุษย์จะบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนไม่ได้ถ้าเขายังไม่มีโอกาสได้สัมผัส หรือ ค้นพบส่วนต่าง ๆ หลายส่วนในตนเองโดยเน้นเรื่องจิตวิญญาณ ความรู้สึกเน้นการสร้างเจตคติในตัว เด็ก เน้นสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทำจากธรรมชาติ เพื่อให้เด็กได้ใช้พลังทุกด้าน ด้านสติปัญญา ด้านศิลปะ และด้านการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

5. การจัดการศึกษาตามแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey)

Dewey (1859-1952 อ้างอิงใน อุษา กิจนิเทศ, 2550, น. 13) มีแนวคิดว่าการสอนเด็กจะต้องถือเด็กเป็นศูนย์กลางให้เด็กได้มีบทบาทสำคัญในการเรียน และให้เด็กเรียนรู้ด้วยการกระทำ สิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นโลกของประสบการณ์ให้เด็กพึงจะได้รับจะขยายใหญ่มากขึ้น และมีความลึกซึ้งมากขึ้น ประสบการณ์เบื้องต้นของเด็กควรเป็นประสบการณ์ในสภาพการณ์จริงมากกว่าจะเรียนรู้จากตำรา ควรเป็นประสบการณ์ตรง เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่จะสร้างความเข้าใจที่แท้จริง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการค้นพบนั้นจะเป็นความรู้ที่เด็กจะจดจำไปนาน John Dewey ได้เน้นว่าเด็กควรจะมีเสรีภาพในการคิด การแสดงออก และการศึกษาจะต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centered)

จากแนวคิดและปรัชญาความเชื่อของนักวิชาการทางการศึกษา การจัดการศึกษาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนจึงเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เสรีภาพแก่เด็กในการแสวงหาความรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีเสรีภาพในการคิดคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และกำหนดให้มีการวางแผนการสอน มีหลักสูตรสำหรับการศึกษาอนุบาล มีการฝึกหัดครู รวมถึงการพัฒนาแนวการสอนด้านการผลิตสื่อการสอน ซึ่งเป็นแนวทางที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัย เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นที่ยอมรับและแพร่หลายในทุกประเทศ

หลักการบริหารการศึกษาปฐมวัย

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542, น. 59-61) การบริหารการศึกษาปฐมวัยขึ้นอยู่กับสิ่งที่ผู้บริหารยึดถือว่าจะบริหารงานโดยหลักการใจจึงประสบความสำเร็จสูงสุดและบังเกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่หน่วยงานโดยการบริหาร ซึ่งการบริหารการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. แนวความเชื่อของผู้บริหารการศึกษา การบริหารการศึกษามีแนวความคิดเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ยึดวิธีบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ ให้ความสำคัญงานเป็นสำคัญ โดยถือว่าการบริหารเป็นการจัดระบบระเบียบวิธีการทำงาน วางแผนงานให้คนปฏิบัติงาน ถ้าคนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้งานจะมีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่ 2 ยึดวิธีบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ ให้ความสำคัญต่อคนเป็นสำคัญ โดยถือว่าการปัจจัยของการบริหาร คือ ปัจจัยมนุษย์ คนมีชีวิตจิตใจ ถ้าพัฒนาคนที่ปฏิบัติงานให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความเข้าใจกันดีแล้ว ผลสำเร็จของงานจะเกิดขึ้น การบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์นี้ เป็นการบริหารโดยยึดหลักมนุษยสัมพันธ์เป็นหลัก ถือว่าผู้บริหารทำงานกับคน ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับผู้บริหารงานร่วมกับผู้ร่วมงานได้หรือไม่ ถ้าผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดีผู้ร่วมงานก็จะให้ความร่วมมือ งานก็จะประสบความสำเร็จ และผู้บริหารงานจะเป็นศูนย์กลางของพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน กล่าวคือ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของผู้ร่วมงานด้วย เช่น ครูใหญ่

มาทำงานแต่เช้า ครูในโรงเรียนก็มาแต่เช้า ครูใหญ่หมั่นเดินตรวจห้องเรียน ห้องเรียนก็จะสะอาดเรียบร้อยด้วย เป็นต้น

2. ลักษณะของการบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานในโรงเรียนเป็นการบริหารการศึกษาซึ่งมีลักษณะเป็นการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นลักษณะเฉพาะของคณะกรรมการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เมื่อมีปัญหาก็นำมาปรึกษาหารือกันในคณะกรรมการบริหารทำให้เกิดความรอบคอบและเป็นการบริหารงานที่เป็นประชาธิปไตยเพราะเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน คณะกรรมการบริหารงานโรงเรียนจะประกอบด้วยคณะครูในโรงเรียนจากสายงานต่างๆโดยมีครูใหญ่เป็นประธาน

3. ปัจจัยในการบริหารงาน การบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดจะต้องมีปัจจัยด้านการบริหารงาน ที่เรียกว่า “4 M” ได้แก่

1) กำลังคน (Man Power) การทำงานจะสำเร็จได้ต้องมีคนดี มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน มีความสนใจและตั้งใจทำงาน งานจึงจะประสบผลสำเร็จ

2) เงิน (Money) เงินเป็นปัจจัยสำคัญ การทำงานใดหากขาดเงินงบประมาณในการทำงานแล้วย่อมไม่สำเร็จผล

3) วัสดุ (Materials) วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้งานต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น

4) ระบบงาน (Management) ระบบงาน ได้แก่ โครงสร้างในการบริหารงาน การแบ่งส่วนงาน การประสานงาน เป็นระบบการวัดการหรือระบบการบริหารจะต้องมีระเบียบ มีการประสานงานอย่างดี

ปัจจัยทั้ง 4 ประการนี้ “คน” นับว่ามีความสำคัญมากที่สุด ถ้ามีคนดีมีความสามารถ ย่อมจะหาเงิน หาวัสดุ และจัดระบบงานที่ดีได้ ปัจจัยมนุษย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน ฉะนั้น จึงมีการเลือกบุคคลที่จะทำงานให้ได้คนที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่องาน ขยัน อดทน และตั้งใจทำงาน และอุทิศเวลาเพื่องาน

4. หลักการบริหารงาน การบริหารงานในศูนย์เด็กจะต้องยึดถือหลักที่ว่าบริหารงานเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียน ครู และบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน การบริหารงานโรงเรียนจะต้องยึดหลักการบริหารงานด้วยวิธีการประชาธิปไตย มุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียนเพื่อดำเนินงานให้การศึกษาแก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องรู้จักกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทุกคนได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ ร่วมกันอย่างรอบคอบและมุ่งอบรมนักเรียนให้รู้จักคิดหาเหตุผล ฝึกความรับผิดชอบ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น และพัฒนาบุคลิกภาพ ตลอดจนมีจรรยาบรรณและวัฒนธรรมอันดีงามสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดี หลักการบริหารโรงเรียนมีดังนี้ คือ

1) จัดโรงเรียนให้เหมาะสมกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา ครูใหญ่จะต้องจัดประชุมชี้แจงให้คณะครูทุกคนได้เข้าใจปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจนเพื่อคณะครูจะได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโรงเรียนร่วมกัน

2) วางนโยบายการบริหารให้สอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา โดยการที่คณะกรรมการโรงเรียนร่วมประชุมนโยบายการบริหารงานและให้คณะครูได้ทราบแนวนโยบายเหล่านั้นด้วย

3) วางแผนงานและโครงการบริหารงานโรงเรียน โดยยึดหลักประชาธิปไตย ให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการตกลงในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและโครงการต่าง ๆ ควรปฏิบัติได้ง่ายและสะดวก

4) กำหนดสิทธิและหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน การกำหนดหน้าที่ของบุคคลต้องเหมาะสมกับการรับผิดชอบของบุคคลนั้น

5) การดำเนินงานใดก็ตาม ต้องดำเนินงานด้วยความระมัดระวังและเหมาะสมกับกิจการนั้น ๆ

6) มีการเตรียมพร้อมสำหรับเหตุการณ์พิเศษซึ่งอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่คาดหวัง และพร้อมที่จะแก้ไข การบริหารงานที่ดีควรปฏิบัติงานต่างๆ ได้คล่องตัว

7) มีการประเมินผลงานและติดตามโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

8) การบริหารที่ดีจะต้องมีการแบ่งสายงานให้รู้หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน ตลอดจนสายงานและบังคับบัญชา ฉะนั้น ทุกโรงเรียนควรมีแผนผังจัดสายงานของโรงเรียนให้ชัดเจน

9) การบริหารงานโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาโรงเรียน และช่วยเหลือนักเรียนให้เจริญเติบโตได้ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

10) การบริหารงานด้านวิชาการ พยายามจัดแผนการสอนโดยยึดหลักบูรณาการนำวิชาต่าง ๆ มาประสมประสานกลมกลืนกัน ไม่ควรให้นักเรียนแยกเป็นรายวิชากันโดยเด็ดขาด

สรุปได้ว่า การบริหารงานใด ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารงานควรยึดหลักการบริหาร แนวคิด บริหารงานด้วยวิธีการประชาธิปไตย จึงประสบความสำเร็จสูงสุดและบังเกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่หน่วยงานโดยการบริหาร ดังกล่าวไว้เป็นหลักเพื่อให้สามารถจัดดำเนินการบริการสถานศึกษาปฐมวัยตามข้อบังคับให้บังเกิดผล เกิดความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียนเพื่อดำเนินงานให้การศึกษาแก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย

การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย

การจัดประสบการณ์เป็นการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยต้องช่วยขยายประสบการณ์และความรู้ให้แก่เด็กโดยเฉพาะสิ่งที่เด็กสนใจและมีความหมายต่อตัวเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

อภิรดี ไชยกาล (2563, น. 8-6) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษาเป็นการจัดกิจกรรม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างบูรณาการผ่านการเล่น เกิดการลงมือปฏิบัติ ผ่านประสบการณ์ ตรงที่ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า สนองความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล โดยครอบคลุมทั้งหลักสูตร กระบวนการ และการประเมินผล อันนำไปสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และพัฒนาทักษะต่าง ๆ

พัชรภรณ์ พุทธิกุล (2558, น. 37) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นครูต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัย สาระการเรียนรู้ และหลักการจัดประสบการณ์ โดยกิจกรรมบูรณาการที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ตอบสนองความสนใจของเด็ก ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่รอบ ๆ ตัว มาเป็นสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา เชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนเข้าสู่การเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนในชุมชนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ทำให้เด็กสามารถเชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากอดีต ปัจจุบัน และคาดการณ์ถึงอนาคตอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้เด็กเกิดทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป

Burner (อ้างอิงใน สิริวรรณ ปิตะฝ่าย, 2558, น. 16) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ของครูจะช่วยให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนต่อไป โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูนั้นสอดคล้องกับพัฒนาการและความสามารถของเด็กได้รับประสบการณ์ตรงด้วยการลงมือกระทำ เพื่อให้เด็กการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาเป็น 3 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือ ขั้นของการเรียนรู้การใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่างๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ
2. ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพแทนของจริงๆ ได้
3. ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรม

นัยนา อิศสระวิทย์ (2549 อ้างอิงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2563, น. 8-5) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษา โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติหรือใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน

ทั้งนี้กิจกรรมต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2540 อ้างอิงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2563, น. 8-6) กล่าวว่า การจัดระบบประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยควรมีการกำหนดจุดประสงค์ แนวทางการดำเนินกิจกรรมโดยเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรม ครูควรคำนึงถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเด็ก จัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้เด็กเรียนรู้้อย่างเหมาะสมกับวัยและมีการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก โดยให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน

Epstein (2007 อ้างอิงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2563, น. 8-6) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ เป็นวิธีการที่ครูใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายใต้เนื้อหาของหลักสูตรที่ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก เริ่มจากการดูแลสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพที่ดี ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกปลอดภัย นอกจากนี้ การจัดประสบการณ์ต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กตามความแตกต่างและความต้องการของแต่ละบุคคล โดยอาศัยความร่วมมือกับครอบครัว เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการบวนการคิดของเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยหรือเป็นวิธีการที่ครูใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติ ควรมีการกำหนดจุดประสงค์ แนวทางการดำเนินกิจกรรมโดยเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพที่ดี ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกปลอดภัย ส่งผลให้เด็กเกิดทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญา โดยอาศัยความร่วมมือกับครอบครัว เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการบวนการคิดของเด็ก

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย

เด็กปฐมวัย เป็นวัยที่พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นวัยสำคัญของการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เด็กวัยนี้จึงต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความพร้อม ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยศึกษานั้นมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากการสอนในระดับชั้นอื่น ๆ เพราะในระดับปฐมวัยจะไม่สอนเป็นรายวิชา แต่จะเป็นการจัดการเรียนรู้ในลักษณะของบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติกิจกรรม และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว จึงมีการใช้คำที่จัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยศึกษาว่า “การจัดประสบการณ์” การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องทำความเข้าใจอย่าง

ห้องแท่น เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2563, น. 8-5)

การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในระดับปฐมวัยศึกษานั้น จำเป็นต้องจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการและวิธีการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาการที่ดี มีความรู้และทักษะที่จำเป็น รวมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ต้องการ การจัดประสบการณ์จึงต้องได้รับการออกแบบอย่างดี เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2563)

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของ Comenius

Comenius (1592-1670) เป็นพระนิายโปรเตสแตนต์และเป็นนักการศึกษา เกิดที่เมือง Moravia ประเทศเชโกสโลวาเกีย เป็นนักปฏิรูปการศึกษาที่ได้รับเชิญไปช่วยงานปฏิรูปการศึกษาจากหลายประเทศในยุโรป เช่น ประเทศอังกฤษ สวีเดน ฮังการี และเนเธอร์แลนด์ ตัวอย่างงานด้านการศึกษา เช่น การปฏิรูปหลักสูตรของประเทศเนเธอร์แลนด์และสวีเดน และการสร้างโรงเรียนตัวอย่างขึ้นในประเทศฮังการี เป็นต้น และเป็นผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งมีรูปภาพประกอบเพื่อช่วยเหลือเด็ก ชื่อ Ordis Sensualium Pictus หรือ Orbis Pictus (โลกในรูปภาพ) หนังสือเล่มนี้มีลักษณะเป็นพจนานุกรมภาพมากกว่าหนังสือภาพสมัยใหม่ นับว่าเป็นหนังสือสำหรับเด็กเล่มแรกที่มีภาพประกอบ และได้มีผู้นำไปใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลกด้วยการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ

1. แนวคิดหลักทางการศึกษาของ Comenius

1.1 เด็กทุกคนควรมีสิทธิ์ได้รับการศึกษาในโรงเรียน ด้วยเหตุผลที่ว่าคนทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ผู้หญิงหรือผู้ชาย รวยหรือจน คนชั้นสูงหรือคนธรรมดา มีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน จึงควรได้รับการศึกษาเหมือน ๆ กัน

1.2 การให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาตั้งแต่เด็กยังเล็ก เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่เริ่มตั้งแต่แรกเกิด และดำเนินไปตลอดจนตลอดชีวิต ดังนั้นเด็กจึงควรเริ่มเรียนจากวัยทารก และควรออกแบบให้เหมาะสมกับอายุ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

1.3 การจัดกลุ่มเด็กตามอายุ ซึ่งรูปแบบนี้ในปัจจุบันยังคงใช้กันอยู่อย่างแพร่หลาย

1.4 การใช้วิธีสอนแบบธรรมชาติ สอนตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง เช่น สอนภาษาแม่ก่อนภาษาต่างประเทศ ควรสอนการอ่านและการเขียนด้วยกัน ในการสอนควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ของจริงมาให้ผู้เรียนศึกษาประกอบ การปฏิบัติกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้วิธีการเรียนรู้โดยการสัมผัส มีการสอนทั้งในลักษณะของกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย

1.5 เนื้อหาสาระต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควรจำแนกเรียงลำดับเนื้อหาตามความง่าย และควรสอนสิ่งที่มีคุณค่าต่อผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาให้มากที่สุด ควรเรียนเนื้อหาตามลำดับ ตำแหน่ง และความสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ไม่ควรสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงอย่างเดียว แบบเรียนควรมีภาพประกอบ

1.6 การจัดโรงเรียนให้มีบรรยากาศร่าเริง มีความสุข ครูควรเป็นผู้ที่มีความเข้าใจ ผู้เรียนเมื่อเด็กทำความผิด ไม่ควรลงโทษด้วยความเหี้ยมโหด

2. การประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา

2.1 การให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะการศึกษาเป็น กระบวนการที่เริ่มตั้งแต่แรกเกิด และดำเนินไปตลอดชีวิต

2.2 การจัดชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นชั้นเรียนที่มีการจัดกลุ่มเด็กตามอายุ ที่ใกล้เคียงกัน เพราะเด็กแต่ละวัย แต่ละอายุมีความสนใจที่แตกต่างกัน

2.3 การกำหนดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยการสอนจากเรื่องใกล้ตัว เด็กก่อน เรียงลำดับเนื้อหาตามความยากง่าย และเป็นสิ่งที่เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรให้เด็กเรียนรู้ภาษาแม่ก่อนภาษาต่างประเทศ

2.4 การจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับอายุ ความสนใจ และความสามารถของเด็ก โดยให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และควรใช้สื่อการสอนประกอบ เช่นรูปภาพของจริง ควรอธิบายหลักการและแนวคิด พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ในการจัด ประสบการณ์ควรมีลักษณะการบูรณาการทั้งเนื้อหาและกระบวนการ

2.5 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย สนุกสนาน เพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เมื่อเด็กทำไม่ได้ หรือทำอะไรผิดพลาดไม่ควรลงโทษด้วย วิธีการที่รุนแรง

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของ Rousseau

Rousseau (1712-1778) เป็นนักปราชญ์ชาวฝรั่งเศส เกิดในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ แต่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในประเทศฝรั่งเศส เป็นผู้เขียนหนังสือชื่อ เอมีล (Emile) ที่วิจารณ์การจัดการศึกษา ในสมัยนั้นที่มีลักษณะบังคับ กำหนดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน และ แบ่งกลุ่มเด็กตามความสามารถ Rousseau คิดว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เป็นธรรมชาติแต่เป็นความควบคุม ธรรมชาติ

1. แนวคิดหลักในการจัดการศึกษา ของ Rousseau

การจัดการศึกษาควรให้สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก รวมทั้ง ความแตกต่างระหว่างบุคคล Rousseau เชื่อว่า เด็กไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ และสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ เหมือนผู้ใหญ่ตามความคิดเดิมของคนสมัยนั้น แต่เด็กก็คือเด็กโดยธรรมชาติ ดังนั้น เด็กจึงควรเติบโต ไปตามธรรมชาติ Rousseau ได้เสนอแนวคิดในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

1.1 การให้การศึกษาควรเริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิด และดำเนินต่อไปจนถึงอายุ 25 ปี

1.2 เด็กปฐมวัยช่วงอายุแรกเกิดถึง 5 ปี จะเรียนรู้จากกิจกรรมทางร่างกาย ในช่วงอายุ 5 ถึง 12 ปี เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากประสบการณ์ตรง

1.3 การให้การศึกษาควรใช้วิธีการตามหลักธรรมชาติ คือ ควรบำรุงตัวเด็กให้มีสุขภาพแข็งแรง เพื่อจะได้มีกำลังหาความรู้ได้เองต่อไปโดยเน้นพัฒนาการทางกายของเด็กตามลำดับขั้น

1.4 ครูควรเข้าใจธรรมชาติของเด็กแต่ละวัย และสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก การสอนเด็กควรเริ่มด้วยการเร้าให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น และสนับสนุนให้เด็กแสดงออกอย่างเสรี เพื่อเด็กจะได้มีความคิดที่ดีและเกิดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง

2. การประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา

2.1 ควรส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรงและมีพัฒนาการตามวัย เพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้

2.2 ครูควรมีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.3 การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า

2.4 การเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระ ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของ Pestalozzi

Pestalozzi (1746-1827) เป็นนักการศึกษาชาวสวิสที่สนใจการศึกษาสำหรับเด็กเล็กอย่างจริงจังและได้นำเอาความคิดใหม่ๆ ทางการศึกษา เช่น แนวคิดของ Rousseau รวมทั้งของตัวเข้ามาปรับปรุงและทดลองใช้ในโรงเรียนในสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดโรงเรียนสำหรับเด็กเล็กในรูปแบบใหม่ Pestalozzi ไม่เห็นด้วยกับแนวปฏิบัติทางการศึกษาสำหรับเด็ก 3 ประการ คือ การเรียนรู้แบบท่องจำ การลงโทษอย่างรุนแรง เมื่อเด็กพบทบทเรียนไม่ได้ และการกีดกันเด็กยากจนในการเข้าโรงเรียน โดยพยายามต่อสู้และปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติเหล่านั้น จนกระทั่งประสบความสำเร็จในเวลาต่อมา

1. แนวคิดหลักในการจัดการศึกษา ของ Pestalozzi

1.1 การศึกษาต้องเป็นไปตามธรรมชาติ เด็กแต่ละคนแตกต่างกันในด้านความสนใจ ความต้องการ และความพร้อมของเด็ก

1.2 การไม่บังคับเด็กด้วยการท่องจำ ควรให้เวลาเด็กได้เรียนตามความสามารถของแต่ละคน เรียนจากประสบการณ์ตรง และสำรวจสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เพื่อให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3 การสอนคนให้มีเมตตากรุณาต่อกันมีค่ามากกว่าการสอนให้มีความรู้

1.4 บ้านเป็นที่ที่สามารถให้เด็กมีน้ำใจ และเมตตา เพราะการศึกษาจากบ้านเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง บ้านเป็นสถานที่สำคัญในการให้ความรู้และวางรากฐานการศึกษาให้แก่เด็ก เป็นสถานที่ที่อบรมศีลธรรมจรรยาและเป็นที่ที่ให้ความสุขแก่เด็กได้อย่างดี

1.5 การสอนในโรงเรียนที่แท้จริงนั้น ไม่ต่างกับการสอนที่บ้านมากนัก จะต่างกันที่วงของความสนใจกว้างขวางกว่ากันเท่านั้น

1.6 ครูควรใช้วิธีการสอนโดยให้เด็กเรียนจากประสบการณ์ตรง จากการให้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตัวเอง เช่น การทำงานบ้าน ล้างจาน ร้องเพลง อ่านออกเสียงคำกริยาไปเบล และอ่านออกเสียงหนังสือ ABC เป็นต้น

1.7 เด็กจะต้องฝึกใช้การสังเกต การพิจารณา และประสาทสัมผัส หลังจากนั้นเด็กจะเข้าใจรายละเอียด และสามารถจัดแยกเป็นหมวดหมู่ได้ดีที่สุด

2. การประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา

2.1 การจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก

2.2 การจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก ไม่ควรบังคับเด็กให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ

2.3 การให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง ด้วยการลงมือปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การสำรวจสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว ฯลฯ

2.4 การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่บ้าน จากพ่อแม่ผู้ปกครอง และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง บ้าน และชุมชน

สรุปได้ว่า แนวคิดทางการศึกษาที่เป็นรากฐานในการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา มาจากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ที่สำคัญคือ Comenius ที่มีแนวคิดหลักว่าการจัดการศึกษาควรจัดให้กับเด็กตั้งแต่วัยเยาว์ และควรมีการจัดกลุ่มเด็กตามอายุ ส่วน Rousseau ที่มีแนวคิดหลักว่าการจัดการศึกษาควรสอดคล้องกับธรรมชาติและ พัฒนาการของเด็ก รวมทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กปฐมวัยอายุแรกเกิดถึง 5 ปี จะเรียนรู้จากกิจกรรมทางร่างกาย และเด็กจะเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรง ส่วน Pestalozzi ที่มีแนวคิดหลักว่าการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก ไม่ควรบังคับเด็กให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ ควรให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง ด้วยการลงมือปฏิบัติ ซึ่งแนวคิดทางการศึกษาที่สำคัญเหล่านี้ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

หลักการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยต้องคำนึงถึงพัฒนาการแต่ละช่วงวัยเป็นสำคัญ เนื่องจากเด็กแต่ละขวบปีมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน การออกแบบจัดประสบการณ์ต่าง ๆ จึงควรสอดคล้องกับพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา (พัชรภรณ์ พุทธิกุล, 2558, น. 34)

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2546) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่เน้นการจัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย

1.1 การจัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์ในเด็กปฐมวัย

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุพัฒนาการและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยครูเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้ออกแบบไว้

2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2547 อ้างอิงใน พัชราภรณ์ พุทธิกุล, 2558, น. 36-37) เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา จากประสบการณ์โครงการสร้างความเข้มแข็งสิ่งแวดล้อมศึกษาในประเทศไทยไว้ว่า ครูต้องพยายาม ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่รอบ ๆ โรงเรียนหรือในชุมชนมาเป็นสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา และพยายามดึงเนื้อหาสาระต่าง ๆ มาสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ โยงการเรียนรู้ในห้องเรียน เข้าสู่การเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนในชุมชนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ครูสามารถใช้คำถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนหรือชุมชนเป็นตัวกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ให้กับผู้เรียน พยายาม กระตุ้นให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์หาสาเหตุผลจากมุมมองต่าง ๆ ที่เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากอดีต ปัจจุบัน และคาดการณ์ถึงอนาคตอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติในการเผชิญกับปัญหา สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นต่อไป ดังนั้นการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาจึงไม่ใช่ธรรมชาติศึกษา การจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาควรใช้กระบวนการที่หลากหลายให้เหมาะสมกับธรรมชาติวิชา ดังนี้

1. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยหลักการเรียนรู้พื้นฐาน 2 หลักการ คือ

1.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

1.2 กระบวนการกลุ่ม (Group Process)

2. กระบวนการสร้างนิสัย เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดเป็นนิสัย โดยหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากกระบวนการคิดวิเคราะห์ และสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา อย่างหลากหลาย รวมกลุ่มกันทำงานโดยมีการวางแผน อภิปรายเสนอแนวความคิดยอมรับความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน อภิปรายและนำเสนอสรุปมาเป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

3. การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ (Storyline Method) โดยวิเคราะห์เนื้อหาและออกแบบ การเรียนรู้ในรูปแบบของหัวเรื่อง (Theme) กำหนดเส้นทางการดำเนินเรื่องโดยมี ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิต หรือการดำเนินชีวิต และเหตุการณ์

4. วัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้สมองทุกส่วน (Whole Brain) ทั้งซีกซ้ายและขวาในการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ตนเอง

5. CIPPA Model มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม และช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและ กระบวนการแสวงหาความรู้

6. กรณีศึกษา (Case Study) กรณีศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นการศึกษาแบบเจาะลึกในประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจสาเหตุหรือปัจจัยของปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบและบูรณาการ โดเนยดี ผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. โครงการงาน (Project) เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยบูรณาการสาระความรู้ต่าง ๆ ที่อยากรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงการ

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ต้องคำนึงถึงพัฒนาการแต่ละช่วงวัยเป็นสำคัญ จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่เน้นการจัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จะต้องมีหลักการ แนวทางการจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางสมอง

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางสมอง (Executive Functions) สำหรับเด็กปฐมวัย Executive Functions หรือทักษะสมอง (EF) ถูกใช้ครั้งแรกในปี 1980 โดยอ้างอิงผลการวิจัยในครั้งนั้น จากกรณีศึกษาของ ฟิ เนยส์ พี เกจ ที่มีปัญหาในการทำงานของสมองส่วนหน้าซึ่ง ทักษะทางสมอง (EF) ถูกพัฒนามาจากจิตวิทยาทางด้านสติปัญญา จิตวิทยาทางด้านพัฒนาการ และจิตวิทยาทางด้านระบบประสาท โดยทักษะการจัดการสมอง (EF) เป็นจัดการบริหารตนเองและการทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างเป็นระบบก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและสามารถบริหารจัดการตนเองในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนการอาศัยและทำงานร่วมกันในสังคมทั้งยังเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตสามารถนำไปประยุกต์กับการทำงานในอนาคตนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ (2562, น. 18) ได้ให้ความหมายของ ทักษะสมอง-อีเอฟ หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองส่วนหน้าที่ประมวลประสบการณ์ในอดีตและสถานการณ์ในปัจจุบันมากำกับตนเอง ให้สามารถควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำเพื่อให้บรรลุไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

ศักดิ์ชัย ใจชื่อตรง (2562, น. 70) ได้กล่าวว่า ทักษะการจัดการสมอง (EF) สามารถสร้างการเรียนรู้และจัดการบริหารตนเอง และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งทักษะการจัดการสมอง (EF) จะช่วยให้เด็กปฐมวัย เกิดการเรียนรู้ที่ดีและสามารถบริหารจัดการตนเองในเรื่องต่าง ๆ ได้ดีและเมื่อสังเกตพบว่าบางองค์ประกอบเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตสามารถ

นำและสามารถนำไปประยุกต์กับการทำงานในอนาคต ซึ่งเป็นทักษะในการทำงานหรือประกอบอาชีพที่มีความสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จของเด็กในอนาคต ทักษะการจัดการสมอง (EF) มี 5 ด้าน คือ ด้านความจำที่ใช้งาน ด้านยับยั้งพฤติกรรม ด้านยืดหยุ่นความคิด ด้านควบคุมอารมณ์ ด้านจัดระบบการทำงาน

สุภาวดี หาญเมธี และคณะ (2561, น. 38) ได้กล่าวว่า ทักษะทางสมอง (Executive Functions) คือ ทักษะทางสมองเพื่อจัดการชีวิต หรือ Executive Functions (เรียกย่อ ๆ ว่า EF หรือทักษะทางสมอง EF) นั้น เนื่องจากมีนักวิชาการหลากหลายสาขาวิทยาการในระดับโลกที่เข้ามาศึกษาในเรื่องนี้ ดังนั้น การให้คำนิยามจึงมีความแตกต่างกันในการใช้คำ แต่หากพิจารณาอย่างจริงจังแล้วก็จะเห็นว่า สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

Nadine Gaab (อ้างอิงใน สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561, น. 37) ได้กล่าวว่า ทักษะทางสมอง (Executive Functions) ทำหน้าที่กำกับพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมายของบุคคลชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่บุคคลพึงกระทำให้เหมาะสมกับบริบท โดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นตามมา ความคาดหวังในอนาคต คุณค่าและจุดมุ่งหมายในชีวิต ทักษะสมองจะช่วยให้บุคคลมีสำนึกของการเตรียมพร้อม สำนึกของภาระหน้าที่ มีการยืดหยุ่น และมีการร่วมมือ

ปนัดดา ธนเศรษฐจักร (2555, น. 6) ได้ให้ความหมายของ ทักษะการจัดการสมอง (Executive Functions) หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองระดับสูง ที่ประมวลประสบการณ์ในอดีตและสถานการณ์ในปัจจุบัน มาประเมิน วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน เริ่มลงมือทำ ตรวจสอบตนเอง และแก้ไขปัญหา ตลอดจน ควบคุมอารมณ์ บริหารเวลา จัดความสำคัญ กำกับตนเอง และมุ่งมั่น ทำงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ (Goal Directed Behavior)

Anderson (2002, p. 2) ได้กล่าวว่า ทักษะสำคัญที่เป็นองค์ประกอบหลักของ EF มีดังนี้ คือ ความจำขณะทำงาน (Working Memory) การหยุด การยับยั้งพฤติกรรม (Inhibitory Control) การเปลี่ยนความคิด (Shift) การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) และการวางแผนจัดการ (Plan/Organizing) การเริ่มต้นลงมือทำ (Initiate) การเฝ้าติดตามสะท้อนผลจากการกระทำของตนเอง (Self-monitoring) และการจัดระเบียบของวัสดุสิ่งของ (Organization of Materials) ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญในการที่บุคคลจะทำงานเสร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตั้งเป้าหมาย วางแผนลำดับขั้นตอนของงาน ลงมือทำโดยไม่ต้องมีคนบอก กำกับตนเองให้จดจ่อกับงาน มุ่งมั่นทำ ไม่ย่อท้อแม้เจออุปสรรครวมทั้งการประเมินปรับปรุงงานให้ดีขึ้นเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายให้ที่สุด ทักษะเหล่านี้ไม่สามารถแยกออกจากกันอย่างชัดเจน หากแต่บุคคลจะต้องใช้ทักษะเหล่านี้ร่วมกันในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ บุคคลที่มีทักษะ EF ที่ดีจะประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

Diamond (2013, p. 136) ได้กล่าวว่า ทักษะ EF (Executive Functions) คือ การทำงานระดับสูงของสมองที่ควบคุมความคิด การตัดสินใจ และการกระทำ จนส่งผลให้เริ่มลงมือทำและมุ่งมั่นทำงานเสร็จ (Goal Directed Behaviors)

Barkley (2011, p. 13) ได้ให้ความหมายของ ทักษะทางสมอง (Executive Functions) หมายถึง การกระทำที่บุคคลเป็นผู้กำหนดทิศทางเอง โดยกำหนดเป้าหมาย (Goal) เลือกกระทำ (Select) ลงมือกระทำ (Enact) และดำรง (Sustain) การกระทำนั้นข้ามช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับคนอื่น รวมทั้งคำนึงถึงกระบวนการของสังคมและวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดในระยะยาวที่บุคคลนั้นวางไว้ โดยเป็นการทำงานเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของ EF พื้นฐาน 3 ด้าน (Working Memory, Inhibitory Control และ Shift/Cognitive Flexibility) ทำให้เกิดการควบคุมพฤติกรรมนำไปสู่การจัดการเพื่อบรรลุเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้ถึงเป้าหมายให้ได้ มีการจัดวางแผนงานแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดเสียหาย ใส่ใจต่อเสียงสะท้อน และมีความยืดหยุ่นทั้งทางความคิดและพฤติกรรม

Seana Moran and Howard Gardner (1983) ได้กล่าวว่า Executive Functions ทำหน้าที่กำกับพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมายของบุคคล ซึ่งให้เห็นถึงสิ่งที่พึงกระทำที่เหมาะสมกับบริบท โดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นตามมา ความคาดหวังในอนาคต คุณค่าและจุดมุ่งหมายในชีวิต EF จะช่วยให้บุคคลมีสำนึกของการเตรียมพร้อม สำนึกของภาระหน้าที่ มีการยืดหยุ่น และมีการร่วมมือ 21

องค์ประกอบของทักษะทางสมอง

องค์ประกอบของทักษะทางสมอง (Executive Functions) (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561, น. 44-48) EF 9 ด้าน ได้แก่

1. กลุ่มทักษะพื้นฐาน

1.1 ความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) คือ ความสามารถของสมองที่ใช้ในการจำข้อมูล จัดระบบและหยิบใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายจะถูกเก็บรักษาอยู่ในสมอง Working Memory จะปลุกให้ข้อมูลเคลื่อนไหว แล้วเลือกข้อมูลขึ้นที่เหมาะสมนำออกมาใช้ ช่วยให้เราจำข้อมูลได้หลายต่อหลายเรื่องในเวลาเดียวกัน Working Memory เป็นความจำที่เรียกมาใช้งานได้ จึงมีบทบาทสำคัญมากในชีวิต ตั้งแต่การคิดเลขในใจ การจดจำสิ่งที่อ่านเพื่อนำมาประมวลให้เกิดความเข้าใจ การจดจำกติกาข้อตกลงเพื่อนำมาปฏิบัติความสามารถนี้ช่วยให้เด็กจดจำกติกาในการเล่น การลำดับขั้นตอนในการเก็บของให้เข้าที่ ฯลฯ

1.2 การยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) คือ ความสามารถที่เราใช้ในการควบคุมกลั่นกรองความคิดและแรงอยากต่าง ๆ จนเราสามารถต้านหรือยับยั้งสิ่งชั่วร้าย ความว้าวุ่น หรือนิสัยความเคยชินต่าง ๆ แล้วหยุดคิดก่อนที่จะทำ Inhibitory Control ทำให้เราสามารถคัดเลือก

มีความจดจ่อ รักษาระดับความใส่ใจ จัดลำดับความสำคัญ และกำกับการกระทำ ความสามารถด้านนี้จะช่วยป้องกันเราจากการเป็นสัตว์โลกที่มีแต่สัญชาตญาณและทำทุกอย่างตามที่ยาก โดยไม่ได้ใช้ความคิด เป็นความสามารถที่ช่วยให้เรามุ่งจดจ่อไปที่เรื่องที่สำคัญกว่า ช่วยให้เราระวังจาก พุดในสิ่งควรพูด และเมื่อโกรธเกรี้ยว เร่งร้อนหงุดหงิด ก็สามารถควบคุมตนเองได้ ไม่ตะโกน ตบตีเตะตอยคนอื่น และแม้มีความวุ่นวายใจก็ละวางได้ จนทำงานต่าง ๆ ที่ควรต้องทำได้ลุล่วง ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็กรู้จักอดทน รอได้ รอเป็น ไม่แฉงคว ไม่หิยฉวยของผู้อื่นมาเป็นของตนเพราะความอยากได้

1.3 การยืดหยุ่นความคิด (Shifting/Cognitive Flexibility) คือ ความสามารถที่จะ “เปลี่ยนเกียร์” ให้อยู่ในจังหวะที่เหมาะสม ปรับตัวเข้ากับข้อเรียกร้องของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นเวลาเปลี่ยน ลำดับความสำคัญเปลี่ยน หรือเป้าหมายเปลี่ยน ช่วยให้เราปรับประยุกต์ กติกาเดิมหรือที่คุ้นเคยไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างได้ เป็นความสามารถที่ช่วยให้เราเรียนรู้การไม่ยึดติดตายตัว ช่วยให้เรามองเห็นจุดผิดแล้วแก้ไข และปรับเปลี่ยนวิธีทำงานด้วยข้อมูลใหม่ ๆ ช่วยให้เราพิจารณาสิ่งต่าง ๆ จากมุมมองที่สด ให้คิดนอกกรอบ ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็กสนุกกับการปรับเปลี่ยนวิธีเล่นให้มีความหลากหลาย แปลกใหม่ ช่วยปรับตัวปรับใจยอมรับได้ดี ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เช่น การผสมสีที่ไม่ได้ตั้งใจ

2. กลุ่มทักษะกำกับตนเอง

2.1 การจดจ่อใส่ใจ (Focus/Attention) คือ ความสามารถในการรักษาความตื่นตัว รักษาความสนใจให้อยู่ในทิศทางที่ควร เพื่อให้ตนเองบรรลุสิ่งที่ต้องการจะทำให้สำเร็จด้วยความจดจ่อ มีสติรู้ตัวต่อเนื่องในระยะเวลาที่เหมาะสม ตามสมควรของวัยและความยากง่ายต่อภารกิจนั้น ๆ การใส่ใจจดจ่อเป็นอีกคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้หรือทำงานเด็กบางคนแม้จะมีระดับสติปัญญาฉลาดรอบรู้ แต่เมื่อขาดทักษะความสามารถในการจดจ่อ เมื่อมีสิ่งใดไม่ว่าสิ่งเร้าภายนอกหรือจากสิ่งเร้าภายในตนเองก็กวักแวกไม่สามารถจดจ่อทำงานต่อไปได้ เช่นนี้ก็ยากที่จะทำงานใด ๆ ให้สำเร็จ ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็ก ๆ มีสมาธิจดจ่อกับการร้อยลูกปัด ต่อบล็อก ฟังนิทานจนจบเรื่องและทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างใส่ใจ ไม่วอกแวก

2.2 การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) คือ ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ตระหนักรู้ว่าตนเองกำลังอยู่ในภาวะอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร สามารถปรับสภาพอารมณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และควบคุมการแสดงออกทั้งทางอารมณ์และพฤติกรรมได้เหมาะสมเด็กที่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้อาจกลายเป็นคนที่โกรธเกรี้ยวฉุนเฉียวง่าย ขี้หงุดหงิดขี้รำคาญ เกินเหตุ ระเบิดอารมณ์ง่าย เรื่องเล็กกลายเป็นเรื่องใหญ่ และอาจจะกลายเป็นคนขี้กังวล อารมณ์แปรปรวน และซึมเศร้าได้ง่าย ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็ก ๆ อดทนและให้อภัยต่อการกระทบกระทั่งกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ในระหว่างเล่นด้วยกัน เมื่อไม่พอใจจะหาวิธีแก้ปัญหา ไม่ใช่การโวยวาย อาละวาด

2.3 การติดตามประเมินตนเอง (Self-Monitoring) คือ ความสามารถในการตรวจสอบความรู้สึก ความคิด หรือการกระทำของตนเองทั้งในระหว่างการทำงาน หรือหลังจากทำงานแล้วเสร็จ เพื่อให้มั่นใจว่า จะนำไปสู่ผลดีต่อเป้าหมายที่วางไว้ หากเกิดความบกพร่องผิดพลาดก็จะนำไปสู่การแก้ไขได้ทันการและเป็นการทำให้รู้จักตนเองทั้งในด้านความต้องการ จุดแข็งและจุดอ่อนได้ชัดเจนขึ้น รวมไปถึงการตรวจสอบความคิด ความรู้สึกหรือตัวตนของตนเอง กำกับติดตามปฏิกิริยาของตนเอง และดูผลจากพฤติกรรมของตนที่กระทบต่อผู้อื่น ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็กได้ทบทวนสิ่งที่ทำไป รู้สึกสำนึกผิดแล้วปรับปรุงตนเองใหม่ เช่น การพูดที่ทำให้เพื่อนเสียใจ หรือเมื่อทำผลงานเสร็จได้ทบทวนเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น

3. กลุ่มทักษะปฏิบัติ

3.1 การริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) คือ ความสามารถในการคิดค้นไตร่ตรองแล้วตัดสินใจว่าจะต้องทำสิ่งนั้น ๆ และนำสิ่งที่คิดมาสู่การลงมือปฏิบัติให้เกิดผล คนที่กล้าริเริ่มนั้นจำเป็นต้องมีความกล้าหาญกล้าตัดสินใจ ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ต้องกล้าลองผิดลองถูก ทักษะนี้เป็นพื้นฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจะนำไปสู่การพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็ก ๆ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และลงมือเล่นหรือทำกิจกรรม

3.2 การวางแผนจัดระบบ ดำเนินการ (Planning and Organizing) คือ ความสามารถในการปฏิบัติที่เริ่มตั้งแต่การวางแผนที่จะต้องนำส่วนประกอบสำคัญต่าง ๆ มาเชื่อมต่อกัน เช่น การตั้งเป้าหมาย การเห็นภาพรวมทั้งหมดของงาน การกำหนดกิจกรรม ฯลฯ เป็นการนำความคาดหวังที่มีต่อเหตุการณ์ในอนาคตมาทำให้เป็นรูปธรรม วางเป้าหมายแล้วก็จัดวางขั้นตอนไว้ล่วงหน้ามีการจินตนาการหรือคาดการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ เอาไว้ล่วงหน้า แล้วจัดทำเป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป จากนั้นจึงเข้าไปสู่กระบวนการดำเนินการ จัดการจนลุล่วงได้แก่การแตกเป้าหมายให้เป็นขั้นตอน มีการจัดกระบวนการ ระบบกลไกและการดำเนินการตามแผนตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดหมายปลายทาง รวมถึงการบริหารพื้นที่วัสดุ และการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่นเพื่อให้งานสำเร็จ ด้วยความสามารถนี้จะทำให้เด็กรู้จักจัดการกับกิจวัตรประจำวันการวางแผนการเล่นที่ไม่ซับซ้อนได้ด้วยตนเอง

3.3 การมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) คือ ความพากเพียรเพื่อบรรลุเป้าหมาย และจดจำข้อมูลนี้ไว้ในใจตลอดเวลาที่ทำงานตามแผนนั้นจนกว่าจะบรรลุ ซึ่งรวมถึงความใส่ใจในเรื่องเวลา (Sense of Time) กับความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง และติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง นั่นคือเมื่อตั้งใจและลงมือทำสิ่งใดแล้วจะมุ่งมั่นอดทนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ไม่ว่าจะมียุบสรรคใด ๆ ก็พร้อมฝ่าฟันจนสำเร็จ ความสามารถนี้จะทำให้เด็ก ๆ เมื่อทำสิ่งใดก็จะมุ่งมั่นทำโดยไม่ย่อท้อ เช่น ความพยายามที่จะขึ้นบาร์โค้ดให้ได้ ความพยายามที่จะผูกเชือกทรงเท้าจนสำเร็จความตั้งใจที่จะกินข้าวจนหมดจาน

สรุปได้ว่า ทักษะทางสมอง (EF) คือ กระบวนการทำงานของสมองส่วนหน้า จะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ที่ดีและสามารถบริหารจัดการตนเองในเรื่องต่าง ๆ ได้ดี ถูกพัฒนามาจากจิตวิทยาทางด้านสติปัญญา จิตวิทยาทางด้านพัฒนาการ และจิตวิทยาทางด้านระบบประสาท เด็กจัดการบริหารตนเองและการทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างเป็นระบบ สามารถบริหารจัดการตนเองในเรื่องต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) 2) การยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) 3) การยืดหยุ่นความคิด (Shifting/Cognitive Flexibility) 4) การจดจ่อใส่ใจ (Focus/Attention) 5) การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) 6) การติดตามประเมินตนเอง (Self-Monitoring) 7) การริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) 8) การวางแผนจัดระบบ ดำเนินการ (Planning and Organizing) และ 9) การมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence)

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

สมรรถนะของครูปฐมวัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551 อ้างอิงใน อนุสรฯ อุดทะ, 2562, น. 74) ได้กล่าวถึง สมรรถนะของครูปฐมวัย ดังนี้

1) มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัย ครูปฐมวัยต้องรับผิดชอบดูแลสุขภาพเด็ก ขณะเด็กอยู่โรงเรียนทั้งด้านความเจ็บป่วย ดูแลความปลอดภัยเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้และสถานที่ในโรงเรียน

2) เทคนิคการนำเสนอกิจกรรมให้กับเด็ก ครูต้องรู้เทคนิคในการวางแผนจัดการเรียนการสอนและสร้างมุมเรียนรู้ สามารถใช้มุมการเรียนรู้ให้เด็กให้เรียนรู้อย่างแท้จริง

3) เทคนิคการจัดการชั้นเรียน ครูต้องสามารถทำให้ชั้นเรียนสงบ มีวินัยน่าเรียน ไม่มีการลงโทษเด็ก สามารถจัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ครูต้องรู้ว่าสอนเด็กปฐมวัยไม่เพียงแต่ดูแลเด็กและให้ความปลอดภัยแก่เด็ก หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กสนใจเท่านั้นแต่ครูยังต้องรู้ถึงภาวะแวดล้อมของชีวิตและบริบทที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการเรียนให้แก่เด็กต่อไป

นฤตย์ร่ำภา ทรัพย์ไพบูลย์ (2555 อ้างอิงใน อนุสรฯ อุดทะ, 2562, น. 74-75) ได้กล่าวถึงสมรรถนะของครูปฐมวัย ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก ได้แก่

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การวางแผนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผน การมีความมุ่งมั่นกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน การยึดหลักการประหยัดในการปฏิบัติงาน การนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การทำผลงาน ได้ถูกต้องการทำงานได้ครบถ้วน และการทำงานได้สมบูรณ์

1.2 การบริการที่ดี หมายถึง การปรับปรุงระบบการให้บริการ และการให้บริการ ดังนั้น การบริการที่ดี จึงเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการของผู้บริการ การจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ การตั้งใจ เต็มใจและกระตือรือร้นในการทำงาน และการศึกษาผลงาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาผลงาน

1.3 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับจุดเด่น จุดด้อย การจับใจความ สรุปการอ่านและการฟัง การอธิบายและยกตัวอย่างที่ชัดเจน การตั้งคำถามได้ตรงประเด็น การใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น การใช้อินเทอร์เน็ต

1.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การยอมรับข้อตกลงของทีมงาน การเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

2. สมรรถนะในงาน ได้แก่

2.1 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การสร้าง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น การนำหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ การนำผลการประเมิน การจัดการเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก การรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก การจัดทำแผนการเรียนรู้ได้อย่างมีระบบโดยมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน

2.2 การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมได้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยดูแลตนเองด้านสุขภาพกายเพื่อดำรงชีวิตที่ดี การจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาสภาพจิตเพื่อการดำรงชีวิตที่ดี การจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยฝึกแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การส่งเสริมให้เด็กติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ในสังคม

2.3 การบริหารจัดการในชั้นเรียน หมายถึง การจัดมุมประสบการณ์และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีความสุข การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

2.4 การวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัย หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน หาจุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษา การวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อการจัดการเรียนรู้

2.5 การสร้างความร่วมมือกับชุมชน หมายถึง การประสานให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนให้เข้ามาใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และสนทนาการ

2.6 จิตสำนึกความเป็นครู หมายถึง การดูแลเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กปฐมวัย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย การใช้คำพูดเชิงบวกกับเด็กปฐมวัย การตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม

ปิยะมาศ ทองเปลว (2560 อ้างอิงใน อนุสรรา อุดทะ, 2562, น. 76-77) ได้กล่าวถึงสมรรถนะของครูปฐมวัย ดังนี้

1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมการพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็ก เด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษากับเด็กปฐมวัย

3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ครูและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยครูจะเป็นผู้สนับสนุนชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ครูจะต้องยอมรับเห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้ครูต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะกับเด็ก

4) การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละ

วันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กระดับปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ครูจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการจากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพเป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กและขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

6) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ครู พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้นครูจึงมีใจจะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย

สมรรถนะของครูปฐมวัยในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

เป็นที่ทราบกันดีว่าคุณลักษณะของครูมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก ทำให้ครูกลับมาตรวจสอบตัวเองว่ามีจุดแข็งจุดอ่อนอย่างไรในการส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสมอง เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อครูที่จะใช้เป็นข้อมูลนำไปสร้างความรู้ความเข้าใจกับพ่อแม่ของเด็ก เพื่อให้บทบาทของพ่อแม่มีความเหมาะสมสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกับสถานศึกษา สุภาวดี หาญเมธี และคณะ (2561, น. 161-165) ได้กล่าวถึงสมรรถนะของครูปฐมวัยในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1) มีความรู้เรื่องทักษะทางสมอง (Knowledge)

ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของสมอง รู้จักองค์ประกอบของทักษะสมอง และสามารถวิเคราะห์ได้ว่าในกระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กที่เกิดขึ้นนั้นกำลังพัฒนาทักษะทางสมอง ด้านใด รวมทั้งควรมีความใส่ใจ ไตร่ตรอง และมุ่งเป้าหมายสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองการพัฒนาทักษะทางสมอง ให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนหมั่นตรวจสอบบทบาทของตัวเองว่าได้ให้โอกาสเด็กในการพัฒนาทักษะทางสมองอย่างเต็มที่ หรือกลับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของเด็กโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ประเด็นที่น่าสนใจคือเมื่อครูได้มาเรียนรู้การพัฒนาทักษะทางสมอง จะพบว่า “ยิ่งเรียนรู้ ก็ยิ่งลงลึก” เพราะเมื่อครูที่เป็น

คนสำคัญ (Key Person) ตระหนัก เข้าใจ เรียนรู้ และนำสู่การปฏิบัติ ผลที่เกิดขึ้นกับเด็กจะทำให้เกิด ความเบิกบานไปกับการเรียนรู้ของเด็กทั้งที่สนุก น่าอัศจรรย์ใจ แค่เปลี่ยนคำถามปลายปิดที่เคยชิน “บ้านของลูกหมูตัวแรกทำด้วยอะไร” สู่คำถามปลายเปิดชวนคิด “ถ้าเด็ก ๆ เป็นลูกหมู เด็ก ๆ จำทำ อย่างไรได้บ้าง”

2) ใจกว้าง และมีทัศนคติเชิงบวก (Positive Mind)

ครูต้องมีความเชื่อมั่นในเด็ก เชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพเปลี่ยนแปลง และพัฒนาได้ ครูต้อง มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เชื่อว่าครูสามารถส่งเสริมทักษะทางสมอง ให้เด็กเกิดจากการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาได้

เมื่อครูมีความเชื่อมั่นถูกต้องแล้วครูควรเป็นคนที่เปิดกว้าง ยอมรับความเป็นจริงของเด็ก เปิดรับความคิดเห็นและมีความหวังเสมอ ครูที่มีทัศนคติเชิงบวกจะมองเห็นความก้าวหน้าของเด็กแม้จะ เกิดขึ้นเล็กน้อย และไม่ละเลยที่จะสะท้อนให้เด็กได้เห็นความก้าวหน้าของตัวเอง ก่อให้เกิดแรงจูงใจ ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องครูที่เปิดกว้างจะยอมรับได้ว่าเด็กเล็กยังไม่สามารถอธิบายอารมณ์ ความรู้สึกของตัวเองได้ดี และมีความหวังว่าเราจะมีวิธีการที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเข้าใจอารมณ์ ของตัวเอง และสามารถสื่อสารความรู้สึกของตัวเองให้ดีขึ้นได้

เมื่อเราแปล “ความหวัง” สู่การกำหนดเป้าหมายจะช่วยให้ความหวังของเรามี ความชัดเจน เพื่อนำมาสู่การกำหนดแนวทางปฏิบัติที่สามารถประเมินความสำเร็จได้

3) มีความเชี่ยวชาญในทักษะที่หลากหลาย (Multi - Skilled)

ทักษะการสังเกตที่ละเอียดลออ : ครูที่มีทักษะการสังเกตที่ละเอียดลออ จะมองเห็นสิ่ง ที่เด็กสื่อสารด้วยภาษากายได้เป็นอย่างดี เช่น ท่าทาง สายตา น้ำเสียง ทำให้สามารถรับรู้และเท่าทัน อารมณ์ของเด็ก ครูที่ช่างสังเกตจะไวต่อการรับรู้บรรยากาศในการเรียนการสอน และพร้อมที่จะ ปรับเปลี่ยนได้อย่างทันท่วงที สามารถสังเกตเห็นความกระตือรือร้นหรือความอ่อนล้าในการเรียนของ เด็ก มองเห็นวิธีเรียนรู้และความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคล หรือเมื่อทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ครูที่ช่างสังเกตจะสามารถหาจังหวะที่เหมาะสมเข้าไป ถอยออกมาหรือเพียงเฝ้าดูอยู่ใกล้ ๆ เพื่อให้ เกิดผลตามวัตถุประสงค์

ทักษะการสื่อสารเชิงบวก : ครูที่มีการสื่อสารทางบวกจะมีอิทธิพลต่อเด็กอย่างมาก ทั้งในเรื่องทัศนคติการเรียนรู้ การเห็นคุณค่าในตนเอง มีกำลังใจที่จะคิดและลงมือทำ หากครูใช้คำพูด ที่เป็นการสื่อสารทางบวก เช่น “หนูคงใช้ความพยายามอย่างมากเลย” เด็กจะมีกำลังใจเผชิญกับ ปัญหาและพยายามต่อไป “ครูเห็นว่าหนูแบ่งไม้ไอศกรีมของหนูให้เพื่อนใช้ด้วย หนูเป็นเด็กมีน้ำใจ” เด็กจะมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและคงทำพฤติกรรมที่ดีนั้นต่อไป

ทักษะกระตุ้นให้เด็กคิด : ครูที่มีทักษะการกระตุ้นให้เด็กคิด มักจะใช้คำถามปลายเปิด อยู่เสมอ เพื่อกระตุ้นให้คิดอย่างหลากหลาย และรับฟังความคิดเห็นของเด็ก จัดกิจกรรมให้เด็กได้

สังเกต สำนวน แล้วเกิดคำถามที่ต้องการคำตอบ บางกิจกรรมก็มีการสร้างเงื่อนไขเพื่อให้เด็กเผชิญกับปัญหา เช่น “กรรไกรมีสามอันเท่านั้น หนูมีกัน 5 คนต้องแบ่งกันใช้นะคะ” การจัดอุปกรณ์ที่หลากหลายทำให้เด็กต้องตัดสินใจเลือกการให้เด็กทำกิจกรรมที่มีลักษณะสร้างสรรค์ ซึ่งไม่มีถูกหรือผิด เช่น งานศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรีและการเคลื่อนไหว การประดิษฐ์ผลงาน เป็นต้น

ทักษะการสร้างแรงจูงใจ : ครูต้องสร้างความกระตือรือร้นให้ตัวเองอยู่เสมอ เพราะความกระตือรือร้นของครูจะส่งผ่านไปเป็นแรงจูงใจให้เด็ก ๆ อยากเรียนรู้ จะทำให้บทเรียนของครูสนุกเร้าใจ ครูที่มีทักษะการสร้างแรงจูงใจมักจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และถ้าเป็นเป้าหมายใหญ่ให้แตกเป็นเป้าหมายย่อย เพราะเมื่อเด็กทำเป้าหมายย่อยสำเร็จ ก็จะเป็นแรงจูงใจภายในที่จะไปสู่เป้าหมายต่อไปได้โดยง่าย การให้เด็กได้ตั้งสมมติฐาน หรือคาดเดาผลด้วยตัวเอง เป็นแรงจูงใจให้ลงมือทำหรือเรียนรู้เพื่อให้รู้ว่าคำตอบจะตรงกับที่คาดเดาได้หรือไม่ นอกจากนี้ นิทาน ละครก็จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้เด็กได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะเรื่องของลักษณะนิสัยคุณธรรม จริยธรรม

ทักษะการประเมิน : ครูที่มีทักษะการประเมิน จะต้องมีความรู้ด้านพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย มีความสามารถในการจับประเด็นที่น่าสนใจหรือสอดคล้องกับเป้าหมาย มีทักษะการสังเกต การจดบันทึกพฤติกรรมของเด็ก มีความสามารถการสื่อสารการประเมินให้กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และมีทัศนคติต่อการประเมินตนเอง และนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาผลงานและการกระทำของตน

ทักษะการคาดเดาผลล่วงหน้า : ครูที่มีทักษะการคาดเดาผลล่วงหน้า จะต้องเป็นคนช่างสังเกต คิดได้ฉับไวจินตนาการได้ชัดว่ากระบวนการเรียนการสอน หรือกิจกรรมจะดำเนินไปอย่างไร ความคาดหวังและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนคืออะไร ถ้ามีสถานการณ์ที่ไม่ได้คาดคิด น่าจะเกิดอะไรได้บ้าง เพื่อตั้งรับหรือต่อยอดต่อไปได้อย่างเหมาะสม

4) มีวินัยในตนเอง (Self-Discipline)

เรื่องของการพัฒนาทักษะทางสมอง อาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับครู และครูต้องเปลี่ยนพฤติกรรมและบทบาทของตนเองในบางด้าน เช่น เปลี่ยนจากที่ครูริเริ่มเป็นเด็กริเริ่ม เปลี่ยนจากครูเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ เปลี่ยนจากผู้พูดเป็นผู้ฟัง ฯลฯ เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กพัฒนาทักษะสมอง ให้แข็งแรงยิ่งขึ้น

เป็นที่ทราบกันดีว่าการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความเคยชิน เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้โดยง่าย ต้องอาศัยการตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่จะเกิดขึ้น มีเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน มีวิธีการปฏิบัติ และมีวินัยที่กำกับให้ตนเองจดจ่อกับการกระทำที่จะนำไปสู่เป้าหมาย เรียกว่าเกาะติดกับเป้าหมายและหมั่นประเมินตนเองเพื่อให้เห็นความก้าวหน้า เกิดแรงจูงใจภายในที่จะช่วยให้การกำกับวินัยในตนเองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5) ทำงานเป็นทีม (Teamwork)

การทำงานเป็นทีมประกอบด้วยผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อนครูผู้บริหารบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนเครือข่ายที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน การทำงานที่เป็นทีม จะช่วยให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายเทข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเรื่องทักษะ ทางสมอง ในเด็กต่อไป อีกทั้งการทำงานเป็นทีมจะก่อให้เกิดพลังร่วมกันที่จะเกื้อหนุนการทำงาน มีความสนุกสนานและเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ในยุคเทคโนโลยีข่าวสาร (IT) มีส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายเทข้อมูลอย่างรวดเร็ว และ กว้างขวางยิ่งขึ้น สามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้โดยง่ายและยังสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ได้กับ กลุ่มที่มีความสนใจเดียวกัน

6) เป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก (To be loved and Trust)

เมื่อครูมีความผูกพันที่ดี เป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก จะทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย พร้อมทั้งจะเรียนรู้และก้าวสู่สังคมที่กว้างขึ้น การแสดงออกทางความรักไม่เพียงแต่การบอกรัก โอบกอด แต่ยังรวมถึงการพร้อมรับฟังและรับรู้ถึงความรู้สึกของเด็กทั้งความรู้สึกสุขทางบวกและทางลบ การให้โอกาสเด็กได้คิดเลือกและตัดสินใจ สนับสนุนให้เด็กรู้สึกภูมิใจกับความสำเร็จ ให้กำลังใจเมื่อเด็กรู้สึกท้อ เสียใจ เศร้าทำให้เด็กรู้สึกได้รับการยอมรับ ให้อภัย และให้โอกาสที่จะปรับปรุงเมื่อทำผิดพลาด รวมทั้งยินดีและชื่นชมเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

7) วางแผนและจัดการงานเป็น (Planning and Organization)

มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ในลักษณะวิจัยและพัฒนา (Research and Development) คือ มีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน มีกระบวนการทำงานและประเมินผล สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของเด็กและของครู ประเมินตนเองว่าแนวทางที่ปฏิบัตินั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำมาสู่การพัฒนาตน พัฒนางาน

ดุชนิ อินทรประเสริฐ และคณะ (2563, น. 52-55) ได้กล่าวถึง สมรรถนะของครูปฐมวัย ในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge: K) สมรรถนะด้านความรู้ของครูต้นแบบสะท้อน จากความสามารถทางการรู้คิดของครูเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ครูจดจำทักษะทางสมอง ได้ หมายถึง ความสามารถของครูในการบอกและระลึกถึง ทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเด็นย่อย คือ การจดจำความหมายและ องค์ประกอบของทักษะทางสมอง การจดจำวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง และการจดจำประโยชน์ ของทักษะทางสมอง นอกจากนั้นครูต้นแบบยังสามารถจำและบอกได้ว่าการใช้นิทานสื่อกิจกรรม การเล่นเกมล้อเล่น การเล่นเกม การทำโครงงาน เป็นตัวอย่างของวิธีการพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็ก

ปฐมวัย ส่วนความสามารถในการจำประโยชน์ของทักษะทางสมอง ครูต้นแบบสามารถอธิบายได้ว่าการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัยช่วยสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวก

1.2 ครูรู้และเข้าใจทักษะทางสมองชุด หมายถึง ความสามารถของครูในการอธิบายและสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ ความเข้าใจในวิธีพัฒนาทักษะทางสมอง สะท้อนจากการที่ครูต้นแบบสามารถอธิบายถึงวิธีต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อพัฒนาทักษะทางสมอง เช่น รู้จักใช้คำพูดเชิงบวกกับเด็กแทนการสั่งห้าม การเล่นนิทานและชวนให้เด็กคิด และความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย โดยครูอธิบายได้ว่าการวัดผลเป็นการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัยโดยเปรียบเทียบก่อนและหลังทำกิจกรรม รวมทั้งสามารถระบุวิธีการเพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมทักษะทางสมองได้

1.3 ครูใช้ทักษะทางสมองเป็น หมายถึง ความสามารถของครูในการนำความรู้จากการอบรมวิทยากรครูต้นแบบมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ คิดประยุกต์ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางสมอง โดยสะท้อนว่า ตนเองได้คิดที่จะใช้สื่อมาประยุกต์ในการเรียนการสอน เช่น การใช้นิทานมาแล้วให้เด็กฟังเพื่อปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ เป็นต้น และคิดเชื่อมโยงทักษะทางสมองกับเนื้อหาที่สอน โดยสะท้อนว่า ตนเองได้คิดวิเคราะห์ที่จะเชื่อมโยงทักษะทางสมองกับเนื้อหาที่สอน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ว่าจะพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กด้านใด และเพิ่มกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสมองในแผนการสอนเดิม

2. สมรรถนะด้านทักษะ (Skills: S) สำหรับทักษะการสอนทักษะทางสมอง แบบมืออาชีพของครูต้นแบบนั้นเป็นพฤติกรรมที่ครูกระทำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เด็กมีทักษะทางสมองในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ ดังนี้

2.1 วางแผนการสอน หมายถึง การที่ครูสังเกตและการวิเคราะห์ทักษะทางสมองของเด็ก สามารถวิเคราะห์ประเภทของทักษะทางสมองที่เด็กมีหรือขาดได้ เพื่อการวางแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับปัญหาด้านทักษะทางสมองของเด็ก และเหมาะสมแก่ความต้องการของเด็ก

2.2 การพัฒนาสื่อการสอน หมายถึง การที่ครูต้นแบบสามารถเลือกใช้สื่อการสอนที่มีอยู่แล้วมาออกแบบและพัฒนาใหม่ให้เหมาะสมแก่ทักษะทางสมองได้ด้วยตนเอง สามารถเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมแก่ทักษะทางสมองทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ อันส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กเป็นไปได้อย่างดีและเกิดประโยชน์ต่อเด็กอย่างชัดเจน

2.3 การสอนและการเรียนรู้ หมายถึง การสอนอย่างมีลำดับขั้นตอน สอนจากตัวอย่างใกล้ ๆ ตัว สอนโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็ก ได้แก่ สามารถใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะทางสมองได้หลายเรื่อง สามารถเล่นเกมเพื่อพัฒนาทักษะทางสมองได้คล่องแคล่วไม่ติดขัด สามารถเปลี่ยนแปลงหรือลองใช้วิธีพัฒนาทักษะทางสมองใหม่ได้เลยเมื่อวิธีเดิมไม่สามารถ

เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาเด็กได้ อันแสดงถึงการใช้วิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่นในการจัดประสบการณ์

2.4 การประเมินผู้เรียน หมายถึง การที่ครูต้นแบบสามารถระบุเป้าหมายของการเรียนรู้ และตั้งเกณฑ์ประเมินทักษะทางสมองของเด็กได้ สามารถตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กเล่า การเปลี่ยนแปลงของตนเองหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดทั้ง สามารถใช้การสังเกตและเก็บข้อมูลจากเด็กและผู้ปกครองของเด็กเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน มาสู่การวางแผนการพัฒนาทักษะทางสมอง

2.5 การร่วมมือกับผู้อื่น หมายถึง การที่ครูต้นแบบสามารถสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อการโน้มน้าวสร้างความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการพัฒนาเด็กที่บ้าน สามารถเล่าเกี่ยวกับ ทักษะทางสมองให้ผู้ปกครองเข้าใจและพูดคุยชวนผู้ปกครองใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาทักษะทาง สมองได้ดี

2.6 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่ครูต้นแบบมีการรับฟังเสียงสะท้อนจากเพื่อนครู หรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง และนำความคิดเห็นหรือข้อสังเกตนั้นมาทบทวนประเมินตนเองว่ามีจุดที่ควร พัฒนาปรับปรุงอย่างไร รวมทั้งครูมีการสะท้อนการปฏิบัติของตนเอง เช่น การคิดทบทวนตัวเองหลัง การสอนทักษะทางสมอง ว่าตนเองทำได้ดีหรือไม่ตรงจุดใดบ้าง การบันทึกวิดีโอการสอนทักษะทาง สมองของตนเองเพื่อใช้ในการทบทวนและพัฒนาตนเอง

2.7 การพัฒนาความเชี่ยวชาญ หมายถึง การที่ครูต้นแบบมีการแลกเปลี่ยนกับ กลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนา ความเชี่ยวชาญของตนเอง และมีการสร้างประสบการณ์ในการถ่ายทอดต่อครูท่านอื่น ๆ ฝึกนิเทศ ภายในใช้ผลการวิจัยในการสอน แนะนำหรือชี้แนะหรือสาธิตการสอนทักษะทางสมองให้กับครูท่าน อื่น ตลอดทั้งมีการวางแผนการจัดอบรมให้ครูท่านอื่นและสามารถโน้มน้าวให้ครู ท่านอื่นมีการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัยได้

3. สมรรถนะด้านคุณลักษณะ (Attributes: A) เป็นคุณสมบัติของครูทั้งลักษณะภายในตัว ครูเองและลักษณะภายนอกที่เป็นการแสดงออกที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสมอง ให้แก่เด็กปฐมวัย ตลอดทั้งถ่ายทอดวิธีการพัฒนาทักษะทางสมองสู่เพื่อนครูท่านอื่น ประกอบด้วย มุมมองต่อความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น เจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็ก และ ลักษณะนิสัยส่วนตัว โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

3.1 มุมมองต่อความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น หมายถึง ความคิดเห็นหรือทัศนคติ ของครูที่เชื่อว่าตนเองมีความเกี่ยวข้องหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างไร เชื่อว่าตนเองสามารถสร้าง สัมพันธภาพอันดีกับเด็ก เพื่อนครู และผู้ปกครองได้อย่างดี ทั้งนี้ หน้าที่ของครูไม่ใช่แค่เพียงสอน

เท่านั้นยังต้องมีความสัมพันธ์ฉันครูกับเด็ก กล่าวคือ หากครูและเด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เด็กจะให้ความเคารพรักด้วยความจริงใจไม่ใช่เพราะเกรงกลัวครู นอกจากนี้ การเป็นครูยังเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ทั้งเพื่อนครูในโรงเรียน ผู้ปกครองเด็ก ฉะนั้น การที่ครูเชื่อว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ๆ อย่างไร จึงเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญของครูต้นแบบ ซึ่งประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนครู และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง

3.2 เจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็ก หมายถึง คุณลักษณะทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลที่ทำให้เกิดมีท่าทีที่เป็นความเชื่อในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก ความรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก และการที่ครูมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก ทั้งนี้ การที่ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ผู้เพื่อนครูนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงการมีเจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็กด้วยเช่นกัน ประกอบด้วย การประเมินคุณค่าของการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก ความรู้สึกต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก และความพร้อมในการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก

3.3 ลักษณะนิสัยส่วนตัว หมายถึง คุณสมบัติที่แสดงตัวตนของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็กและเอื้อต่อการถ่ายทอดทักษะทางสมองสู่เพื่อนครูท่านอื่น ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่ค่อนข้างมั่นคงถาวรและเปลี่ยนแปลงได้ยาก ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเป็นประจำและสามารถสังเกตได้และลักษณะภายในตัวบุคคลที่สังเกตได้ยาก ประกอบด้วย ใฝ่เรียนรู้ ควบคุมอารมณ์ตนเอง ยึดหยุ่นในการสอน ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และมีความอ่อนโยน

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2551)	นฤตย์ร่ำภา ทริพย์ไพบุลย์ (2555)	ปิยะมาศ ทองเปลว (2560)	อนุศรา อุดทะ (2562)	คู่มือ พัฒนาทักษะสมอง EF สำหรับครูปฐมวัย (ศุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561)	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)	รวม	สรุป
1. ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	K
2. ครูมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย				✓	✓	✓	3	K
3. ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย	✓	✓		✓			3	K
4. ครูมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง	✓				✓	✓	3	K
5. ครูมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของทักษะทางสมอง	✓				✓	✓	3	K
6. ครูมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะทางสมอง	✓				✓	✓	3	K
7. ครูมีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย		✓	✓		✓	✓	4	S
8. ครูสามารถในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้			✓	✓		✓	3	A
9. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นกำลังพัฒนาทักษะทางสมอง	✓				✓	✓	3	S

สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	กฤษดา ตันตินเลาชีวะ (2551)	นฤทัยร่ำภา ทริพย์ไพบุลย์ (2555)	ปิยะมาศ ทองเปลว (2560)	อนุศรา อุดทะ (2562)	คู่มือ พัฒนาทักษะสมอง EF สำหรับครูปฐมวัย (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561)	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	รวม	สรุป
10. ครูมีความสามารถในการสรุป ใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย			✓	✓	✓	✓	4	K
11. ครูมีความรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง		✓			✓	✓	3	K
12. ครูควบคุมอารมณ์ตนเองต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง		✓	✓	✓	✓	✓	5	K
13. ครูมีความอ่อนโยนต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง		✓	✓	✓	✓	✓	5	A
14. ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้เด็กปฐมวัย	✓			✓		✓	3	A
15. ครูมีความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย				✓	✓	✓	3	K
16. ครูมีความรู้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย		✓	✓	✓	✓	✓	5	K
17. ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	✓	✓	✓				3	K
18. ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กปฐมวัย		✓	✓	✓	✓	✓	5	S
19. ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กปฐมวัย		✓	✓	✓	✓	✓	5	S
20. ครูมีความสามารถในการอธิบาย ใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย			✓	✓	✓	✓	4	K
21. ครูมีความสามารถในการออกแบบสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง		✓	✓	✓		✓	4	K

สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	กฤษดา ตันตินเลาชีวะ (2551)	นฤทัยร่ำภา ทริพย์ไพฑูริย์ (2555)	ปิยะมาศ ทองเปลว (2560)	อนุศรา อุดทะ (2562)	คู่มือ พัฒนาทักษะสมอง EF สำหรับครูปฐมวัย (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561)	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	รวม	สรุป
22. ครูมีความสามารถในการพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓			✓	4	S
23. ครูมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓		✓	✓	5	A
24. ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์อย่างมีลำดับขั้นตอน			✓		✓	✓	3	S
25. ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย				✓	✓	✓	3	S
26. ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ให้มีความการยืดหยุ่นแก่เด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5	S
27. ครูมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5	A
28. ครูมีความสามารถในการสังเกต เก็บข้อมูลจากเด็ก และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	S
29. ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อเข้าสู่การวางแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	S
30. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาดตนเองให้เหมาะสม	✓	✓			✓		3	A
31. ครูมีความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง		✓		✓	✓	✓	4	S
32. ครูมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์		✓		✓	✓	✓	4	S

สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	กฤษดา ตันตินเลาชีวะ (2551)	นฤทัยร่ำภา ทริพย์เพ็ญ (2555)	ปิยะมาศ ทองเปลว (2560)	อนุศรา อุดทะ (2562)	คู่มือ พัฒนาทักษะสมอง EF สำหรับครูปฐมวัย (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561)	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้ครู (สสส.)	รวม	สรุป
33. ครูมีความสามารถในการนำความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประเมินตนเอง		✓		✓	✓	✓	4	A
34. ครูเป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย	✓		✓		✓	✓	4	S
35. ครูมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่เชื่อว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น		✓		✓		✓	3	A
32. ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย		✓			✓	✓	3	S
36. ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนครู		✓			✓	✓	3	S
37. ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง		✓			✓	✓	3	S
38. ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง		✓		✓	✓	✓	4	S
40. ครูมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	A
41. ครูมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาเด็ก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	A
42. ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย	✓			✓		✓	3	A
43. ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	A

สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาว่าต้องมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน 3 คนขึ้นไป ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สมรรถนะของครูปฐมวัย ควรมี 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย 2) สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และ 3) สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ รายละเอียด ดังนี้

สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย หมายถึง ครูรู้จักและเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ความสามารถของครูในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้ การส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ช่วยสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวก สามารถอธิบายและสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้

สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง ครูจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยแบบมีอาชีพ ความสามารถที่ครูปฏิบัติหรือจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ การประเมินเด็ก

สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ หมายถึง ครูพัฒนาคุณลักษณะภายในและคุณลักษณะภายนอกที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย การร่วมมือกับผู้อื่น การพัฒนาตนเอง การพัฒนาความเชี่ยวชาญ การถ่ายทอดวิธีการพัฒนาทักษะทางสมองสู่เพื่อนครู ได้แก่ มุมมองต่อความสัมพันธ์ที่ตระหนักรู้ระหว่างตนเองกับผู้อื่น เจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย และลักษณะนิสัยส่วนตัว

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย แคมป์เบล และลูชส์ (Campbell & Luchs) กล่าวว่า การที่คนในองค์กรเกิดการพัฒนาความสามารถหลักขององค์กรนี้เกิดจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติมากกว่าที่จะเกิดจากการสั่งการของผู้บริหาร แต่การที่จะทำให้ความสามารถนี้มีการขยายและก่อให้เกิดผลต่อองค์กรผู้บริหารต้องมีขั้นตอนในการบริหารหรือการพัฒนาสมรรถนะครูด้วยกัน 5 ขั้นตอน ดังนี้ (นิสดาร์ก เวชยานนท์, 2554, น. 238-242)

1. การพัฒนาสมรรถนะหลัก (Competence Development)
2. การเผยแพร่ความสามารถหลัก (Competence Diffusion)
3. การบูรณาการสมรรถนะหลัก (Competence Integration)
4. การเพิ่มความสามารถหลัก (Competence Leverage)
5. การสร้างความสามารถใหม่ขึ้นมา (Competence Renewal)

กัลยกร กลายสุข (2542 อ้างอิงใน กมลธวัช วังษ์จันทร์หาญ, 2563, น. 51) เสนอว่าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของมหาวิทยาลัยมีกระบวนการ 6 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. ความต้องการ เป็นการหาความต้องการการพัฒนา ผู้บริหารต้องหาวิธีการที่จะกระตุ้นความสนใจของบุคลากรให้มีความสนใจพัฒนาตนเอง

2. การวินิจฉัยและการวิเคราะห์ เป็นการให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองผ่านแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์

3. การพัฒนา ขั้นตอนนี้จะเป็นการหาวิธีการหรือกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนหรือการทำงานของครูอาจารย์ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอภิปราย และการเผยแพร่ข่าวสาร เป็นต้น

4. ความเป็นไปได้ เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ศึกษา โดยการวิจัยศึกษา ทดลอง อภิปราย เพื่อให้โครงการดำเนินไปได้ด้วยดี

5. การนำไปใช้ เป็นการนำเอาโครงการปฏิบัติ โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้การฝึกอบรม

6. การประเมินผล เป็นการประเมินผลว่าโครงการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลควรทำเป็นระยะ

นิสตากร เวชยานนท์ (ม.ป.ป. อ้างอิงใน กมลรัตน์ วงษ์จันทร์หาญ, 2563, น. 51) ระบุขั้นตอนกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ออกเป็น 6 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. การสำรวจสิ่งที่ต้องการเพื่อที่จะพัฒนาที่เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ ประเมินองค์กรว่ามีความต้องการพัฒนาในลักษณะใด สำรวจความจำเป็นในการพัฒนาว่ามากน้อยเพียงใดโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในระดับองค์กร ระดับตำแหน่งงาน และระดับบุคคล

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อที่การพัฒนาบุคคลจะประสบความสำเร็จ

3. การเลือกสรรวิธีการที่จะนำมาใช้ในการพัฒนา ในการเลือกใช้วิธีการในการพัฒนานั้น ต้องดูความเหมาะสมทั้งในแง่ประเภทบุคลากรและช่วงเวลาในการพัฒนา

4. การเลือกสื่อหรือสื่อทัศนูปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการฝึกอบรม สื่อหรือสื่อทัศนูปกรณ์ทำให้การอบรมง่ายมากขึ้น ทำให้การอบรมบรรลุเป้าหมายที่ต้องการในการเลือกใช้ต้องคำนึงถึงเนื้อหาและพื้นฐานของผู้รับการอบรมเป็นสำคัญ

5. การนำไปปฏิบัติ การพัฒนาบุคคลจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ผู้ฝึกอบรมหรือวิทยากรมีความสำคัญมาก ดังนั้น ผู้ฝึกอบรมหรือวิทยากรต้องมีความเชี่ยวชาญในการปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพทั่วไป และต้องเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสม

6. การประเมินผล การประเมินผลจะทำเป็นระยะ โดยมีการประเมินเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา วิทยากร ระยะเวลา สถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้ การจัดการฝึกอบรม

โชติชวล พุทธิกาญจน์ (2556 อ้างอิงใน กมลรัตน์ วงษ์จันทร์หาญ, 2563, น. 52) เสนอว่ากระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีด้วยกัน 5 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. ประเมินความจำเป็น เป็นการประเมินศักยภาพกลุ่มเป้าหมายกับศักยภาพที่องค์กรคาดหวัง

2. วางแผนการพัฒนา โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ วิทยากร เครื่องมืออุปกรณ์อาหาร งบประมาณ รวมถึงรูปแบบและวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. เตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมและรายละเอียดของสิ่งต่างๆ ในขั้นตอนที่ 2

4. ดำเนินการ เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยต้องพยายามควบคุมให้เป็นไปตามแผน

5. ประเมินผล แบ่งเป็นการประเมินผลในประเด็นที่เกี่ยวกับระยะเวลา สถานที่วิทยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ อาหาร งบประมาณ รูปแบบและการดำเนินการพัฒนา นอกจากนั้นยังต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผลการประเมินที่ได้จะนำมาประเมินความจำเป็นในการพัฒนาต่อไป

Campinha-Bacote (1999 อ้างอิงใน กมลรจน์ วงษ์จันทร์หาญ, 2563, น. 48) เสนอกระบวนการของการพัฒนาสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะเชิงวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้นมา 5 ด้าน ด้วยกัน คือ

1. การตระหนักรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (Cultural awareness)
2. ความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural knowledge)
3. ทักษะทางวัฒนธรรม (Cultural skill)
4. การเผชิญทางวัฒนธรรม (Cultural Encounter)
5. ความต้องการตามวัฒนธรรม (Cultural Desire)

สุธินี ฤกษ์ขำ (2557) กล่าวว่า ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยต้องกำหนดความเร่งด่วนของความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ นั่นคือ สามารถเลือกกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดขององค์กรก่อนเสมอ

2. การออกแบบกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย การจัดโครงการ การฝึกอบรมและพัฒนา การพัฒนาสายอาชีพ และการพัฒนาองค์กร

3. การนำแผนกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวไปปฏิบัติจริง

4. การประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการจัดให้มีข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในขั้นตอนที่ 3 และนำผลที่ได้ไปใช้ในขั้นตอนที่ 1 ในอนาคตต่อไป

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบ	Campinha-Barcote (1999)	กัลยากร กลายสุข (2542)	นิสตากร เวชยานนท์ (2557)	โชติวัฒน์ พุทธิกิจจานนท์ (2556)	สุธินี ฤกษ์จำ (2557)	รวม
1. ตระหนักรู้วัฒนธรรม	✓					1
2. เรียนรู้วัฒนธรรม	✓					1
3. พัฒนาทักษะวัฒนธรรม	✓					1
4. เผชิญกับวัฒนธรรม	✓					1
5. ต้องการวัฒนธรรม	✓					1
6. การหาความต้องการ		✓	✓	✓	✓	4
7. การวินิจฉัยวิเคราะห์		✓		✓		2
8. การพัฒนา/การออกแบบ		✓	✓	✓	✓	4
9. การศึกษาความเป็นไปได้		✓				1
10. การนำไปใช้		✓	✓	✓	✓	4
11. การประเมินผล		✓	✓	✓	✓	4
12. การกำหนดวัตถุประสงค์			✓			1

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาว่าต้องมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน 3 คนขึ้นไป จึงสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ดึงศักยภาพของครูกระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การประเมินผลการพัฒนาทักษะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน

วิธีการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนนั้น จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมที่นอกเหนือไปจากการประสบการณ์ตามหลักสูตรปกติ หรือมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นเรื่องทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ซึ่งการที่จะให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาทักษะทางสมองต้องอาศัยวิธีการที่หลากหลาย

Odiome (2000 อ้างอิงใน กมลรัตน์ วงษ์จันทร์หาญ, 2563, น. 55) ได้แบ่งวิธีการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรตามประเภทของคนในองค์กร โดยแบ่งบุคลากรในองค์กรเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ดาวเด่น (Star) เป็นบุคคลที่มีศักยภาพสูงและมีผลงานสูง บุคคลกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานเหนือกว่าเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถที่จะเรียนรู้และค้นหาวิธีการทำงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นวิธีการที่จะพัฒนาบุคลากรกลุ่มนี้จึงควรเป็นการพัฒนาทางด้านความคิดเชิงกลยุทธ์รวมถึงการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาต่อในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงาน วิธีการพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมกับบุคลากรกลุ่มนี้ เช่น การเรียนรู้จากการทำงานการใช้ระบบพี่เลี้ยง การมอบหมายงาน การให้ทุนการศึกษา การทำงานแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมให้มีการแสดงออก การพัฒนาทักษะที่เป็น Core Value ขององค์กร เป็นต้น

2. ม้างาน (Work Horse) เป็นบุคคลที่มีผลงานสูงแต่มีศักยภาพต่ำ ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ขององค์กร คือ เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายและสามารถทำได้ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ และสามารถทำงานได้เสร็จตามกำหนดเวลา แต่เป็นผู้ที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีการต่อรองกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเข้าใจกับงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี วิธีการพัฒนา

สมรรถนะที่เหมาะสมกับบุคลากรกลุ่มนี้ต้องเน้นทักษะเชิงบริหาร เช่น ความคิดในการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ระบบพี่เลี้ยง การสอนงาน การดูงานนอกสถานที่ และการเพิ่มความรู้ ภูมิการศึกษาให้ตรงกับสายงาน ฝึกการใช้ความคิดวิเคราะห์อย่างสม่ำเสมอ ใช้ KM และสร้างทักษะ ประสบการณ์ในเวทีที่ได้แสดงความคิด

3. เด็กดีมีปัญญา (Questionable) เป็นบุคคลที่มีผลงานต่ำแต่มีศักยภาพสูง เป็นบุคคลที่สามารถทำงานบางชิ้นออกมาได้ดี แต่ส่วนที่เหลือทำไม่ได้ตามมาตรฐาน ซึ่งอาจเกิดจากการขาดทักษะหรือประสบการณ์ บางครั้งอาจเกิดจากเกิดความเข้าใจไม่ตรงกันจึงทำให้เป็นคนที่ยึดติด วิธีการพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมกับบุคลากรกลุ่มนี้ต้องเน้น การให้คำปรึกษา ใช้ระบบพี่เลี้ยง การสอนงาน การโยกย้ายงานหมุนเวียนงาน การฝึกทำงานเป็นทีมที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมหรือความคิดสร้างสรรค์

4. ไม้ผุ (Deadwood) เป็นบุคคลที่มีผลงานต่ำและมีศักยภาพต่ำ เป็นบุคคลที่จะทำงานเท่าที่ต้องทำในแต่ละวันเท่านั้น ไม่มีความคิดสร้างสรรค์หรือริเริ่มทำอะไรใหม่ ๆ หรือเพิ่มคุณค่าให้กับผลงาน ไม่มีส่วนรับผิดชอบในผลลัพธ์สุดท้ายของงานที่เกิดขึ้น วิธีการพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมกับบุคลากรกลุ่มนี้ต้องเน้น การโยกย้ายงาน/หมุนเวียนงาน ให้ทำงานประจำจนกระทั่งเกษียณในกลุ่มที่อายุน้อย ใช้ระบบพี่เลี้ยง เปิดโอกาสให้ทำงานและติดตามกำกับงาน การมอบหมายงาน การมีส่วนร่วม การสร้างแรงจูงใจ

อภิชัย ศรีเมือง (ม.ป.ป. อ้างอิงใน กมลรัตน์ วงษ์จันทร์หาญ, 2563, น. 58) กล่าวว่า การพัฒนาสมรรถนะของบุคคลนั้นไม่ได้มีเพียงการฝึกอบรมเท่านั้น แต่ยังมีอีกหลายวิธีที่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกับสมรรถนะที่ต้องการ เช่น

1. การสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน ทำให้บุคลากรได้มีโอกาสทำงานใหม่ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาความรู้และทักษะที่หลากหลายขึ้น
2. การมอบหมายงานพิเศษให้ทำ จะทำให้บุคลากรมีโอกาสเรียนรู้เพิ่มพูนทักษะเรื่อง การเป็นผู้นำ การสื่อสาร
3. การให้ทำงานแทนหัวหน้างานหรือการรักษาการแทน ทำให้รู้ว่าคุณสมบัติและทักษะอะไรที่มีความจำเป็นต่อการทำงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น
4. การใช้เวทีประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เกิดการพัฒนาความคิดด้านการทำงาน
5. การให้เป็นคณะกรรมการต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่องการวางแผน การสื่อสารร่วมกับบุคคลอื่น
6. การมอบหมายให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
7. การฝึกอบรม

Prosen (2015 อ้างอิงใน กมลรจน์ วงษ์จันทร์หาญ, 2563, น. 54) รวบรวมข้อมูลวิธีการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม พบว่าต้องใช้หลากหลายวิธี ดังนี้

1. สมรรถนะด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness) มี 6 วิธี ได้แก่
 - 1.1 บรรยาย (Lectures)
 - 1.2 วิดีทัศน์ (Films, Videos)
 - 1.3 แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Internet resources)
 - 1.4 มอบหมายให้อ่านตำราโดยไม่คิดคะแนน (Textbooks and reading without
 - 1.5 ศึกษาสถานการณ์โดยทำกิจกรรมกลุ่ม (Small group activity: case scenarios)
 - 1.6 การอภิปรายประเด็นสำคัญ (Debate)
2. สมรรถนะด้านความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural knowledge) มี 5 วิธี ได้แก่
 - 2.1 บรรยาย (Lectures)
 - 2.2 การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก (Face-to face learning)
 - 2.3 การนำเสนองาน (Presentations)
 - 2.4 กรณีศึกษา (Case studies)
 - 2.5 การอภิปรายระหว่างกลุ่ม (Paired group activity)
3. สมรรถนะด้านทักษะทางวัฒนธรรม (Cultural skills) มี 5 วิธี ได้แก่
 - 3.1 ทำงานในห้องปฏิบัติการ (Laboratory work)
 - 3.2 สถานการณ์จำลอง (Simulation in a simulator laboratory: case scenarios)
 - 3.3 บทบาทสมมติ (Role play)
 - 3.4 เรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning methods)
 - 3.5 การซักถาม (Debriefing)
4. สมรรถนะด้านการเผชิญทางวัฒนธรรม (Cultural encounters) มี 3 วิธี ได้แก่
 - 4.1 ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก (Clinical practice)
 - 4.2 มีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม (Cultural immersion experience: clinical setting)
 - 4.3 สะท้อนคิด (Reflective writing Mentoring)

ตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบวิธีการการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริม
การจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบ	Odiorne (2000)	Sunshine (2010)	Long (2012)	นิสดารก์ เวทยานนท์ (2554)	อภิชัย ศรีเมือง (ม.ป.ป.)	อรพรรณ ลือบุญวัชชัย (2543)	รวม
1. เรียนรู้จากการทำงาน	✓	✓		✓			3
2. ระบบพี่เลี้ยง	✓		✓				2
3. การมอบหมายงาน	✓				✓		2
4. ให้งานการศึกษา	✓		✓				2
5. ทำงานแบบมีส่วนร่วม	✓						1
6. ส่งเสริมการแสดงออก	✓				✓		2
7. การพัฒนาทักษะ core-value	✓	✓					2
8. การฝึกความคิด	✓						1
9. การดูงานนอกสถานที่	✓						1
10. การสอนงาน	✓						1
11. ศึกษาต่อเนื่อง	✓				✓		2
12. การให้คำปรึกษา	✓			✓			2
13. การโยกย้ายงาน/หมุนเวียนงาน	✓				✓		2
14. ฝึกทำงานเป็นทีม	✓						1
15. การสร้างแรงจูงใจ/วิทยาการ ภายนอก	✓		✓				2
16. การทำงานแทนหัวหน้างาน					✓		1
17. การฝึกอบรม				✓	✓		2
18. การสัมมนา				✓			1
19. การใช้ปัญหาเป็นฐาน		✓				✓	2
20. การฟังบรรยาย		✓	✓			✓	3
21. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น			✓				1
22. การใช้กรณีศึกษา						✓	1
23. การอภิปราย						✓	1
24. แพนผังความคิด						✓	1
25. สถานการณ์จำลอง			✓			✓	2
26. การเรียนการสอนในคลินิก			✓			✓	2

องค์ประกอบ	Odiorne (2000)	Sunshine (2010)	Long (2012)	นิสตาภัก เวชยานนท์ (2554)	อภิชัย ศรีเมือง (ม.ป.ป.)	อรพรรณ ลือบุญรัฐชัย (2543)	รวม
27. เขียนรายงานการเรียนรู้			✓				1
28. ความร่วมมือทางการศึกษา			✓				1

จากตาราง 3 ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาว่าต้องมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน 3 คนขึ้นไป ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ควรมี 6 วิธี ได้แก่ 1) การฟังบรรยาย 2) การใช้กรณีศึกษา 3) การใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) การมอบหมายงาน 5) เรียนรู้จากการทำงาน 6) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รายละเอียด ดังนี้

1. การฟังบรรยาย คือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ด้วยการพูด บอก เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ให้ครูซักถามแล้วประเมินการเรียนรู้ของครูในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

2. การใช้กรณีศึกษา คือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ครูศึกษาเรื่องที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

3. การใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ วิธีการบริหารที่เน้นให้ครูจัดประสบการณ์ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการ เพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจปัญหาและแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

4. การมอบหมายงาน คือ วิธีการให้งานล่วงหน้าแก่ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้บริหารมีหน้าที่ติดตาม ชี้แนะ ประเมินผล

5. การเรียนรู้จากการทำงาน คือ วิธีการให้ครูลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของภาระงานนั้น แล้วเห็นผลงาน เป็นเรียนรู้ภาระงานที่มุ่งให้เกิดการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริง

6. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คือ วิธีการให้ครูรวมกลุ่มหลังจากทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย กระตุ้นการแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่เรียนรู้ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ทรรศนีย์ วงศ์คำ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบของสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิดมี 6 สมรรถนะย่อย ได้แก่ 1) สมรรถนะการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ 2) สมรรถนะการสร้างแรงบันดาลใจและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยี 4) สมรรถนะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 5) สมรรถนะการสร้างเครือข่ายจัดการศึกษาและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 6) สมรรถนะการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณ และ ความเป็นพลเมือง โดยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคสแควร์ เท่ากับ 444.949 ที่มีองศาความเป็นอิสระ (d) เท่ากับ 399 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.0558 ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.017 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.997 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (TLI) เท่ากับ 0.995 และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ 1) วิธีการพัฒนาสมรรถนะฯ 2) ตอนการพัฒนาสมรรถนะฯ 3) บทบาทของผู้พัฒนาสมรรถนะฯ และ 4) บทบาทของสมรรถนะฯ

2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางพัฒนา (Input) องค์ประกอบที่ 2 แนวทางการพัฒนา (Transformation) และ องค์ประกอบที่ 3 ผลการพัฒนา (Output / Results) ซึ่งมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด โดยทดลองบางสมรรถนะ คือสมรรถนะด้านการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ กับนิสิตครูโครงการผลิตครูระบบปิด และนิสิตครูปกติ พบว่านิสิตครูทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจ และมีสมรรถนะด้านการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าว หลังการทดลองใช้รูปแบบฯ เพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลงานกิจกรรม และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีการแสดงบทบาท และปฏิบัติงานผ่านกระบวนการ PLC ในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติดี มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก และเห็นว่าการจัดอบรมการพัฒนาสมรรถนะในภาพรวมบรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด พบว่า นิสิตครูโครงการผลิตครูระบบปิด นิสิตครูปกติ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตครูโครงการผลิตครูระบบปิด ในภาพรวมมีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์ ในภาพรวมระดับมาก

ศักดิ์ชัย ใจชื่อตรง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดการสมอง (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการจัดการ สมองสามารถพัฒนาในเด็กปฐมวัยได้ 5 ด้าน ระยะที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดการสมอง รูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะ มี 4 ชั้น คือ สร้างแรงจูงใจ การเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ ปฏิบัติการเรียนรู้ และ ทบทวนการเรียนรู้ และระยะที่ 3 ทดสอบ ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดการสมอง การทดสอบ ประสิทธิภาพผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ประเมินและสังเกตพฤติกรรมทักษะการจัดการสมองก่อนการจัดกิจกรรม และทุกๆ 2 สัปดาห์ รวม 5 ครั้ง นาผลมาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำพบว่ารูปแบบการจัด ประสบการณ์ศิลปะสามารถพัฒนาทักษะการจัดการสมองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ (2562) การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ในโรงเรียนเครือข่าย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ และ 4) การประเมิน โดยในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ขั้นที่ 1 จัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศการเรียนรู้ ในบรรยากาศเชิงบวกโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ ด้วยการสบตา วาจาสร้างสรรค์และสัมผัสที่อบอุ่นให้เด็กเกิดความรู้สึกรู้สึกมั่นคงปลอดภัยโดยมีความรัก และความผูกพันเป็นฐาน และขั้นที่ 2 จัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นตามรอยพระยุคลบาท โดยบูรณาการเข้าไปในกิจกรรมประจำวันของโรงเรียนพลະវិถีการดำเนินชีวิตประจำวันที่บ้านของ แต่ละครอบครัว

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า พัฒนาการด้านทักษะสมอง-อีเอฟสำหรับเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมและรายด้าน กลังใช้รูปแบบฯ สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกจากนี้ครูและผู้ปกครองต่างเห็น พ้องกันว่าหลังใช้รูปแบบฯ เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านทักษะสมอง-อีเอฟเพิ่มมากขึ้น

3. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟสำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และคู่มือการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ

สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อการเผยแพร่ มี 5 ตอน คือ 1) ความรู้เรื่องทักษะสมอง-อีเอฟ 2) รูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ 3) การเล่นตามรอยพระยุคลบาทโดยครอบครัว 4) การเล่นตามรอยพระยุคลบาทโดยโรงเรียน และ 5) การประเมินตามสภาพจริง

อนุสร อุตะ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า 1) สมรรถนะของครูปฐมวัย มี 7 สมรรถนะ ประกอบด้วย 1.1) สมรรถนะด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1.2) สมรรถนะด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 1.3) สมรรถนะด้านการปฏิสัมพันธ์ เชิงบวก 1.4) สมรรถนะด้านการพัฒนาวิชาชีพ 1.5) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 1.6) สมรรถนะด้านการวิเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนา และ 1.7) สมรรถนะด้านการบริการชุมชน 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะ มี 6 วิธีการ ประกอบด้วย 2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2.2) การมีพี่เลี้ยงสอนงาน 2.3) การศึกษาดูงาน 2.4) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2.5) การเรียนรู้จาก การปฏิบัติ และ 2.6) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 3.1) การวิเคราะห์ความต้องการ 3.2) การออกแบบหลักสูตร 3.3) การดำเนินการพัฒนา 3.4) การนิเทศติดตามผล และ 3.5) การประเมินผล 2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะของครูปฐมวัย มี 7 สมรรถนะ องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะ มี 6 วิธีการ และองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ มี 5 ขั้นตอน

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง โดยภาพรวม พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาของครูปฐมวัย และศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของครูปฐมวัยในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันขององค์การแห่งนวัตกรรมการเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยสภาพปัจจุบันขององค์การแห่งนวัตกรรมการเรียนมัธยมศึกษาที่มีสภาพการดำเนินงานลำดับสูงสุด คือ ด้านการมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากรและด้านการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม ด้านการปรับปรุงโครงสร้างองค์การ ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และด้านการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมการเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่า $\chi^2 = 587.01$, ค่า $P\text{-value} = 0.00$, $df = 240$, $CFI = 0.99$, $GFI = 0.93$, $AGFI = 0.90$, ค่า $RMSEA = 0.049$) ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมการเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 93 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมการเรียนมัธยมศึกษา 6 ตัวแปร คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การพัฒนานักเรียนนวัตกรรม การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ โครงสร้างองค์การที่เหมาะสม วัฒนธรรมองค์การที่ส่งเสริมนวัตกรรม และบรรยากาศองค์การสร้างสรรค์

3. รูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมการเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 องค์ประกอบ 8 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนองค์การ มี 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมความพร้อมโดยผู้บริหาร การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมเชิงนวัตกรรม และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) การนำองค์การ มี 1 ขั้นตอน คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) การจัดการองค์การ มี 2 ขั้นตอน คือ การจัดโครงสร้างองค์การ และการมุ่งเน้นการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมการเรียนมัธยมศึกษา และ 4) การควบคุมองค์การ มี 2 ขั้นตอน คือ การตรวจสอบและประเมินผล และการปรับปรุงและพัฒนา โดยภาพรวมของรูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมการเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

วิรัตน์ เกตุเรือง (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็กจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้หลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) ด้านการวัดและประเมินผล

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก 3 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียน และปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จ ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนักแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2) การส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกิดการพัฒนาความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก พบว่า 3 องค์ประกอบและปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากทุกรายการ

สุชาติ หวังสิทธิเดช และคณะ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูปฐมวัยโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาสมรรถนะ 3 ด้านจาก 11 ด้าน มีระดับปฏิบัติมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) ด้านความเป็นครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$) และด้านจิตวิทยาสำหรับครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$)

2. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ ครูประสบปัญหาสมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ขาดความชำนาญในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย และขาดความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต โรงเรียนขาดอุปกรณ์การจัดประสบการณ์ด้านเทคโนโลยี ควรจัดอบรมครูปฐมวัยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในด้านจิตวิทยาการดูแลเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กหรือการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ขวัญชนก ทองคู่ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเห็นความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัยเพราะเป็นวัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาจริยธรรม เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาในทุกด้าน ครูควร

เน้นการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้วยการสอนเด็กให้พูดความจริง ไม่โกหก รักษาคำพูดไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เอาของคนอื่นมาเป็นของตัวเอง มีความยุติธรรม การพัฒนาความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย ควรมีการใช้วิธีการที่หลากหลาย จัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมการสร้างกิจกรรมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ สอนแบบธรรมชาติ ใช้ประสบการณ์จริง สถานการณ์จริงให้เด็กมีโอกาสดึง เดิน สัมผัส ทดลอง เน้นการลงมือลงกระทำ ฝึกในเรื่องของชีวิตประจำวันและโยงให้เข้ากับจริยธรรมที่ครูต้องการพัฒนา

2. รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น คือ รูปแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ สาระ กระบวนการจัดประสบการณ์ ผลการเรียนรู้ โดยกระบวนการจัดประสบการณ์ มีทั้ง 4 ขั้นตอน ตามกระบวนการของ CTCA คือ 1) สร้างประสบการณ์รูปธรรม 2) ร่วมคิดร่วมทำ 3) สรุป และ 4) นำไปใช้ เมื่อนำไปใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ พบว่า โดยภาพรวมรูปแบบการจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมในระดับดีมาก คู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และเมื่อนำไปทดลองนำร่อง พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ทดลองได้

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ พบว่า ความซื่อสัตย์หลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น เด็กอยากเรียนรู้และมีความสนใจในกิจกรรมที่ครูจัดให้ เด็กได้ร่วมกิจกรรมกับครู โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย สนองตอบความต้องการของตนเอง และยังส่งเสริมความซื่อสัตย์ให้กับเด็กปฐมวัย

วชิณ อ่อนอ้าย (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ผลการวิจัย พบว่า

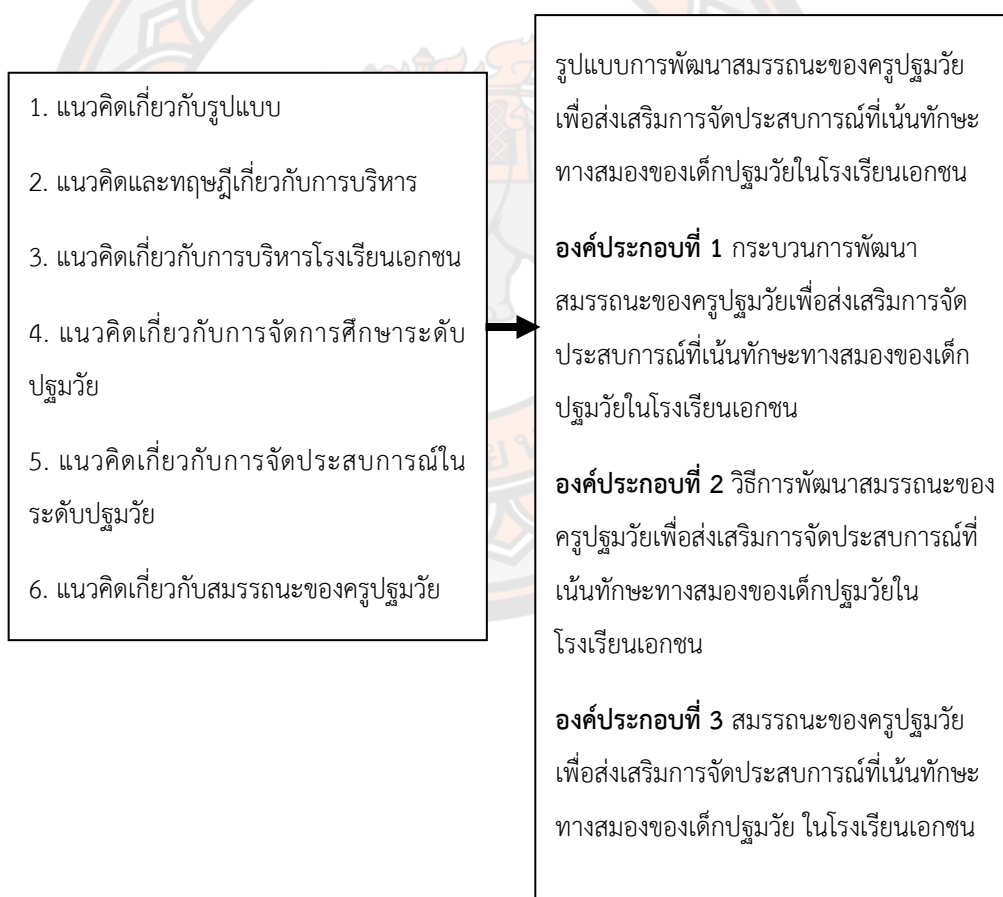
1. ตัวแปรซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และครูวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่มีความเป็นเลิศ แบ่งออกเป็น 7 องค์ประกอบ ที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) การจัดโครงสร้างแบบยืดหยุ่น 2) การสร้างกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม 3) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม 4) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม 5) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 6) การสร้างทีมงานเฉพาะกิจ และ 7) เครือข่ายความร่วมมือที่หลากหลาย

2. รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่สอง คือ รูปแบบการบริหารเชิงระบบ ซึ่งมี 8 องค์ประกอบ

แบ่งออกเป็นด้านปัจจัย 4 องค์ประกอบ ด้านกระบวนการ 2 องค์ประกอบ และด้านสิ่งแวดล้อม 2 องค์ประกอบ ด้านปัจจัย ได้แก่ 1) โครงสร้างองค์การแบบยืดหยุ่น เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม 2) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม 4) เครือข่ายความร่วมมือที่หลากหลาย ด้านกระบวนการ ได้แก่ 1) การสร้างกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม และ 2) การสร้างทีมงานเฉพาะกิจที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมองค์การที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม และ 2) บรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม

3. การประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมไปใช้ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

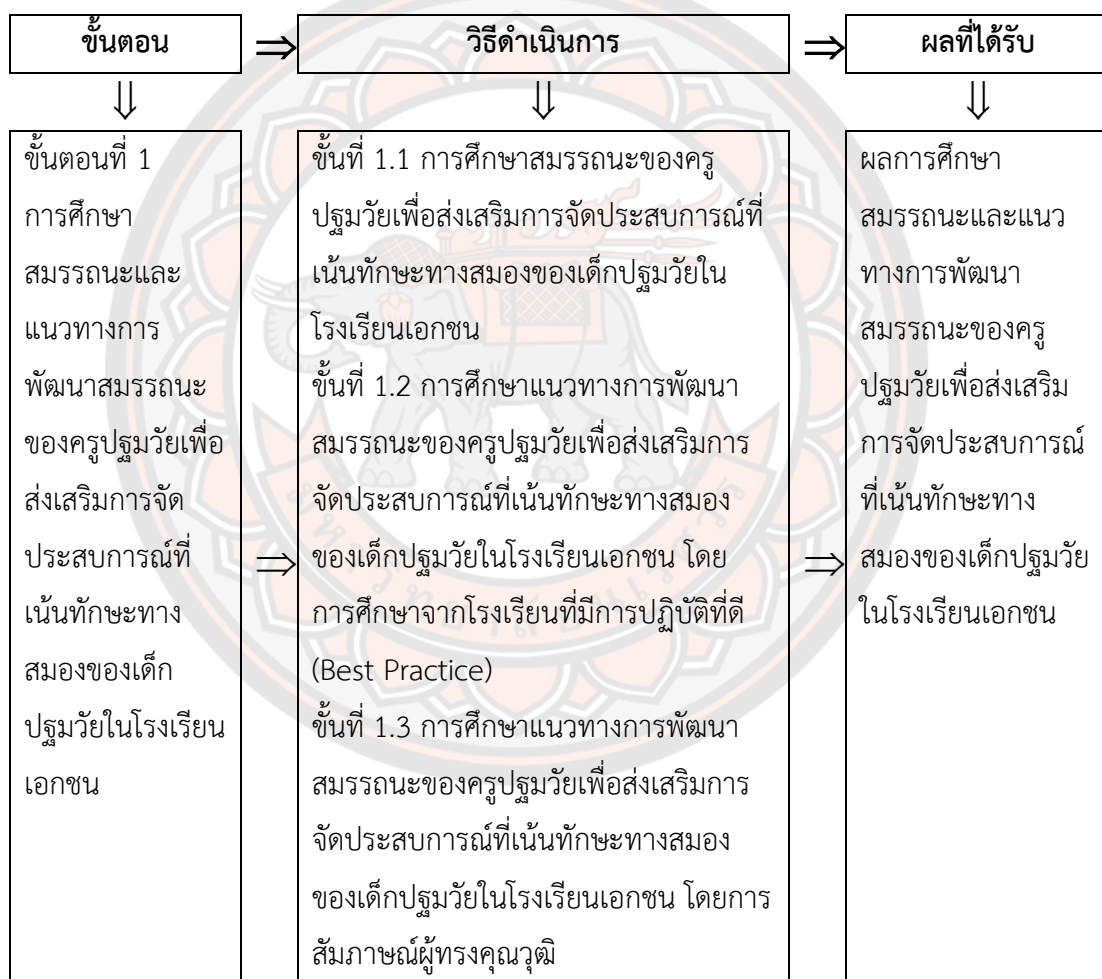

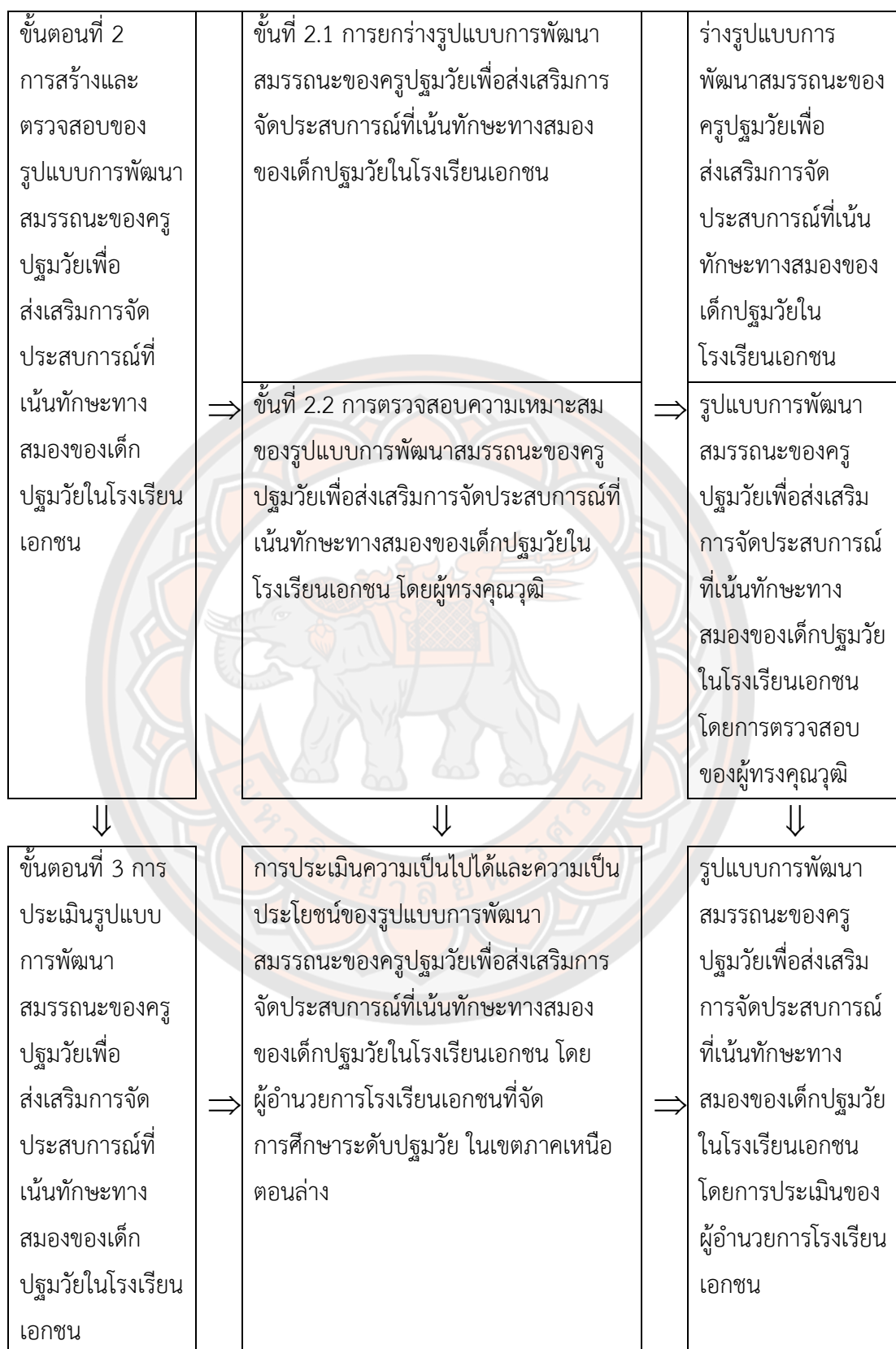
ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน” ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพ 3 แสดงขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ในการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสังเคราะห์เอกสาร

1.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในระบบ ที่มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 6,715 คน (กลุ่มงานทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในระบบ ที่มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 364 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในแต่ละจังหวัด ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชนในระบบ ที่มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด

	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	อุดรดิตถ์	279	15
2.	นครสวรรค์	1,440	78
3.	อุทัยธานี	183	10
4.	กำแพงเพชร	748	41
5.	ตาก	598	32
6.	สุโขทัย	219	12
7.	พิษณุโลก	1056	57
8.	พิจิตร	614	33
9.	เพชรบูรณ์	1,578	86
	รวม	6,715	364

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ลักษณะของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ (เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในภาคผนวก ง)

2) การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตเอกสาร แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.1) นางกุลภัทร วัฒนศิริ พักคง ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลวาริน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร

2.2) ดร.อนุศรา อุดทะ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลสามสายใยรัก เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

2.3) ดร.วลินดา รสชา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะเลียม (ปัญญาราชบุรุษรังสรรค์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 จังหวัดแพร่

2.4) ดร.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู อาจารย์คณะครุศาสตร์ ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จังหวัดเลย

2.5) ดร.นवल สมบูรณ์สิน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลตรุดานุกุล ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

หาความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาหาค่า IOC (Index of Item Objectives Congruence) และค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้และเหมาะสมกับการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 (รายละเอียดของผลการหาค่า IOC อยู่ในภาคผนวก ข)

1.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์เอกสารรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการบันทึกข้อมูลลงตารางวิเคราะห์เนื้อหา

1.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice)

1.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครู ที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในด้านทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย จาก 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

- 1) โรงเรียนทรัพย์สถิตวิทยาการ จังหวัดกำแพงเพชร
- 2) โรงเรียนโรงเรียนอนุบาลมัทธมา จังหวัดสุโขทัย
- 3) โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้า พัฒนา จังหวัดเลย

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

ประเด็นที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (open-ended question) (เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในภาคผนวก ง)

2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

2.2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.3) กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.4) สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับจริงหาความตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษา โดยพิจารณาหาค่า IOC (Index of Item Objectives Congruence) และค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้และเหมาะสมกับการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 (รายละเอียดของผลการหาค่า IOC อยู่ในภาคผนวก ข)

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารโรงเรียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล 3 โรงเรียนได้แก่ 1) โรงเรียนทรัพย์สถิตวิทยาการ จังหวัดกำแพงเพชร 2) โรงเรียนโรงเรียนอนุบาลมัทธมา จังหวัดสุโขทัย 3) โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้าพัฒนา จังหวัดเลย

2) ผู้วิจัยประสานผู้บริหารโรงเรียนเพื่อนัดหมาย วัน เวลา ที่เข้าไปศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice)

3) ผู้วิจัยได้เข้าศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) ตามวันและสถานที่ที่นัดหมาย โดยดำเนินการสัมภาษณ์ในช่วงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2566 จำนวน 3 โรงเรียน 1) โรงเรียนทรัพย์สถิตวิทยาการ จังหวัดกำแพงเพชร 2) โรงเรียนโรงเรียนอนุบาลมัทธมา จังหวัดสุโขทัย และ 3) โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้าพัฒนา จังหวัดเลย

ตาราง 5 แสดงวันเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice)

โรงเรียน	วัน เดือน ปี	เวลาที่สัมภาษณ์
1. โรงเรียนทรัพย์สถิตวิทยาการ จังหวัดกำแพงเพชร	9 มิถุนายน พ.ศ. 2566	09.00-12.00 น.
2. โรงเรียนโรงเรียนอนุบาลมัทธมา จังหวัดสุโขทัย	26 มิถุนายน พ.ศ. 2566	09.00-12.00 น.
3. โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้าพัฒนา จังหวัดเลย	28 มิถุนายน พ.ศ. 2566	09.00-12.00 น.

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาจัดทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาและ/หรือเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางการศึกษาขึ้นไป และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา หวังสิทธิเดช ประธานสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ จันทะหิน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี)

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้บริหารการศึกษาที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางการศึกษาขึ้นไป และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ประกอบด้วย

1) ดร.รมย์ พะโยม ศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางการศึกษา ขึ้นไป และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

1) ดร.ทักษันย์ เพชรเกรี ผู้อำนวยการโรงเรียนเจริญสุขอุดมวิทยา จังหวัดกำแพงเพชร

2) ดร.จิตพันธ์ ตันติมังกร ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลโรจน์วิทย์ จังหวัดพิษณุโลก

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

ประเด็นที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (open-ended question) (เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในภาคผนวก ง)

2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

2.2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.3) กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4) สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง

2.6) หาความตรงเชิงเนื้อหา (content viability) โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.6.1) นางกุลภัทร วัฒนศิริ พักคง ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลวาริน สังกัด คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร

2.6.2) ดร.อนุศรา อุดทะ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาล สานสายใยรัก เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

2.6.3) ดร.วลินดา รสชา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะเลียม (ปัญญาราชบุรี รั้งสรรค์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 จังหวัดแพร่

2.6.4) ดร.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู อาจารย์คณะครุศาสตร์ ประธานสาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จังหวัดเลย

2.6.5) ดร.นवल สมบูรณ์สิน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลตรุดานุกุล ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

หาความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่า IOC (Index of Item Objectives Congruence) และค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้และเหมาะสมกับการนำไปเก็บ รวบรวมข้อมูล ผลการหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 (รายละเอียดของผลการหาค่า IOC อยู่ในภาคผนวก ข)

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการทำ หนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิโดยกำหนดขั้นตอนในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย การจัดเตรียมอุปกรณ์ เช่น เทปบันทึกเสียง สมุดบันทึก การติดต่อนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ วิธีการจะให้สัมภาษณ์ ตามระยะเวลา ความต้องการของผู้ให้สัมภาษณ์ และจัดส่งประเด็น สัมภาษณ์ล่วงหน้า

3) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตามแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ตามวันและสถานที่ที่นัดหมาย โดยดำเนินการสัมภาษณ์ในช่วงระหว่าง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ตาราง 6 แสดงวันเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ	วัน เดือน ปี	เวลาที่สัมภาษณ์
1. ผศ.ดร.สุชาดา หวังสิทธิเดช	20 พฤษภาคม 2566	13.00-16.30 น.
2. ผศ.ดร.ธิดารัตน์ จันทะหิน	25 พฤษภาคม 2566	09.00-12.00 น.
3. ดร.รมย์ พะโยม	23 มิถุนายน 2566	09.00-12.00 น.
4. ดร.ทักษ์ดนัย เพชรเมธี	25 มิถุนายน 2566	09.00-12.00 น.
5. ดร.ชิตพันธ์ ดันติมังกร	2 กรกฎาคม 2566	13.00-16.30 น.

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาจัดทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ในการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

2.1.1 ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาศมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มายกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

2.1.2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา

2.1.3 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจัดทำเป็นร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

2.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางการศึกษา และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

- 1) ดร.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู ประธานสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภิตา โคตรโนนกอก อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏโคราช จังหวัดนครราชสีมา
- 3) อาจารย์ปิยนันท์ พูลโสภา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา หวังสิทธิเดช ประธานสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีคุณวุฒิปริญญาเอกทางการศึกษา และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1) นางสาวผกาภรณ์ คูหาวันต์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีสำโรงวิทยา จังหวัดสุโขทัย
- 2) ดร.ภระวี ศุขโรจน์ รองผู้จัดการ โรงเรียนอนุบาลโรจนวิทย์ จังหวัดพิษณุโลก
- 3) นางสาวไฉไลรัตน์ รูปชัยภูมิ ผู้อำนวยการ Butterfly Garden อนุบาลแบบบ้าน Waldorf inspired (โรงเรียนทางเลือก)
- 4) ดร.รสริน เต็มปลื้ม ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 (เกริกกฤตยาอุปถัมภ์) จังหวัดกำแพงเพชร

- 5) ดร.ทักษิณ เพชรเกรี นายกสมาคมโรงเรียนเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเด็นสนทนากลุ่ม การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาศรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ประเด็นที่ 2 ความเหมาะสมในภาพรวมของรูปแบบการพัฒนาศรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำรูปแบบการพัฒนาศรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา (เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในภาคผนวก ง)

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์เพื่อเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

2) ผู้วิจัยส่งหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน พร้อมแนบเอกสารเกี่ยวกับ 1) ร่างรูปแบบการพัฒนาศรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน 2) ประเด็นการสนทนากลุ่มตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

3) ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม ในวันที่ 10 สิงหาคม 2566 โดยมี นางกุลภัทร วัฒนศิริ พักคง ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลวาริน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา

เอกชน จังหวัดกำแพงเพชร เป็นผู้ดำเนินการและจัดการสนทนากลุ่มผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting)

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปตามฉันทามติ (Consensus) ของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ในการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยจะความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ด้วยแบบประเมินโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 140 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ดังนี้

1) ลักษณะของเครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 1 ถามประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง รูปแบบมีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รูปแบบมีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบมีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รูปแบบมีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบมีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1) ผู้วิจัยนำรายละเอียดของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มากำหนดเป็นประเด็นคำถาม

2.2) ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.3) ผู้วิจัยนำร่างแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

2.4) ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและดำเนินการจัดทำแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ฉบับสมบูรณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ไปใช้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวรในการทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ต้นสังกัดของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามคุณสมบัติที่กำหนด เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ในการตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

3.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่

เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน เป้าหมายการเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูล จำนวน 140 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 140 ฉบับ (เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในภาคผนวก ง)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

4.51 – 5.00 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

1.00- 1.50 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสิน ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่าผ่านการประเมิน สำหรับข้อเสนอแนะอื่นๆ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 ผลการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice)

ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ผลการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 1.1 ผลการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

1.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (n=364)

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n=364)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	265	72.80
1.2 หญิง	99	27.20
รวม	364	100.00

จากตาราง 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง มีจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 72.80 และกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20

ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด (n=364)

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n=364)	
	จำนวน	ร้อยละ
2. ระดับการศึกษาสูงสุด		
2.1 ปริญญาตรี	310	85.16
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	54	14.84
รวม	364	100.00

จากตาราง 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ในระดับปริญญาตรี จำนวน 310 คน คิดเป็น

ร้อยละ 85.16 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.84 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งในสถานศึกษา (n=364)

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n=364)	
	จำนวน	ร้อยละ
3. ตำแหน่งในสถานศึกษา		
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	21	5.77
3.2 ครูผู้สอน	332	91.21
3.3 บุคลากรของสถานศึกษา	11	3.02
รวม	364	100.00

จากตาราง 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งในสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งในสถานศึกษา สูงที่สุด คือ ครูผู้สอน จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 91.21 รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.77 และกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งในสถานศึกษา ต่ำที่สุด บุคลากรของสถานศึกษา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.02 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน (n=364)

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n=364)	
	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
4.1 น้อยกว่า 1 ปี	70	19.23
4.2 1 – 5 ปี	168	46.16
4.3 6 – 10 ปี	64	17.58
4.4 มากกว่า 10 ปี	62	17.03
รวม	364	100.00

จากตาราง 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ การปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน สูงที่สุด คือ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน 1-5 ปี จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 46.16 รองลงมา คือ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน 6-10 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.58 และ กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ต่ำที่สุด คือ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.03 ตามลำดับ

1.1.2 ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน จำนวน 43 ข้อ

ข้อ	รายการ	(n=364)			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย					
1	ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย	4.08	0.72	มาก	34
2	ครูมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย	4.02	0.76	มาก	38
3	ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย	4.19	0.66	มาก	24
4	ครูมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง	4.03	0.70	มาก	36
5	ครูมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของทักษะทางสมอง	4.01	0.77	มาก	41
6	ครูมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะทางสมอง	3.94	0.75	ปานกลาง	42
7	ครูมีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	4.08	0.72	มาก	35
8	ครูมีความสามารถในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้	4.19	0.69	ปานกลาง	26
9	ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นกำลังพัฒนาทักษะทางสมอง	4.02	0.73	มาก	39

ข้อ	รายการ	(n=364)			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
10	ครูมีความสามารถในการสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย	4.03	0.72	มาก	37
11	ครูมีความรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง	4.28	0.62	มาก	16
12	ครูควบคุมอารมณ์ตนเองต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง	4.31	0.63	มาก	12
13	ครูมีความอ่อนโยนต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง	4.29	0.64	มาก	14
14	ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้เด็ก	4.33	0.63	มาก	11
2. สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการที่เด็กปฐมวัย					
15	ครูมีความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	4.19	0.69	มาก	25
16	ครูมีความรู้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย	4.28	0.67	มาก	15
17	ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	4.12	0.70	มาก	31
18	ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กปฐมวัย	4.10	0.70	มาก	33
19	ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กปฐมวัย	3.92	0.77	มาก	43
20	ครูมีความสามารถในการอธิบาย ใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย	4.02	0.76	มาก	40
21	ครูมีความสามารถออกแบบสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง	4.20	0.72	มาก	23
22	ครูมีความสามารถในการพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง	4.21	0.73	มาก	21
23	ครูมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย	4.19	0.71	มาก	27
24	ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์อย่างมีลำดับขั้นตอน	4.18	0.69	มาก	28
25	ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย	4.22	0.69	มาก	20
26	ครูมีความสามารถจัดประสบการณ์ให้มีความยืดหยุ่นแก่เด็กปฐมวัย	4.25	0.65	มาก	17
27	ครูสามารถสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือใน	4.25	0.65	มาก	18

ข้อ	รายการ	(n=364)			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
	การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้าน				
28	ครูมีความสามารถในการสังเกต เก็บข้อมูลจากเด็ก และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย	4.29	0.67	มาก	13
29	ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อเข้าสู่การวางแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.17	0.67	มาก	29
30	ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสม	4.17	0.71	มาก	30
31	ครูมีความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง	4.12	0.66	มาก	32
32	ครูมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์	4.21	0.65	มาก	22
33	ครูมีความสามารถในการนำความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประเมินตนเอง	4.24	0.62	มาก	19
3. สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ					
34	ครูเป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย	4.41	0.60	มาก	6
35	ครูมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่เชื่อว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น	4.35	0.64	มาก	10
36	ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย	4.44	0.66	มาก	4
37	ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนครู	4.44	0.60	มาก	3
38	ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง	4.40	0.65	มาก	7
39	ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง	4.38	0.65	มาก	9
40	ครูมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้	4.42	0.63	มาก	5
41	ครูมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาเด็ก	4.40	0.65	มาก	8
42	ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย	4.49	0.61	มาก	1
43	ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย	4.46	0.64	มาก	2
รวม		4.22	0.47	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมา คือ ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และต่ำที่สุด คือ ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.92$)

ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice)

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) จำนวน 3 โรงเรียน สรุปผลดังต่อไปนี้

ตาราง 12 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 1	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice)
1. สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ด้านความรู้ โดยสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองด้านความรู้ของครูปฐมวัยเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ส่งเสริมการเข้าร่วมอบรม ทั้งในสังกัด สข. และสังกัดอื่นๆ ตามความสนใจ ให้ครูได้รู้และเข้าใจทักษะทางสมองมากขึ้น ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ด้านความรู้ โดยการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ ปฏิบัติตามแผนและทิศทางที่กำหนด ผู้บริหารและครูจะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ครูเกิดความรู้ใหม่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ด้านความรู้ โดยการประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านความรู้ของครูที่มีทิศทางไปในทางที่ดีขึ้น ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยมากขึ้น

องค์ประกอบที่ 1	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice)
2. สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	ประเมินเด็กตามทางการเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะทางสมองอย่างเป็นระบบ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ด้านทักษะจากการปฏิบัติงานจริงของครู ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านทักษะของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะที่เกิดขึ้น เกิดจากประสบการณ์ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะทางสมองก่อนที่จะถ่ายทอดทักษะทางสมองให้แก่เด็ก ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ด้านทักษะ โดยการประเมินสื่อที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ และประเมินผลเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็ก
3. สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ	ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ ศึกษา และประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ โดยการ เรียนรู้คุณลักษณะเชิงบวกร่วมกัน สำรวจความต้องการจำเป็น ศึกษาสภาพของทัศนคติร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนาสมรรถนะ โดยการวางแผนการอบรมครูปฐมวัย อบรมการปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดทักษะทางสมอง ทั้ง 9 ด้าน ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ โดยเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดี ในการทำงาน รวมถึงมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสารกับครู เพื่อให้ครูได้ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ จากพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของครูและการตอบสนองของเด็ก

ตาราง 13 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
 ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา
 โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 1.1 กระบวนการพัฒนา
 สมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
			กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย ด้านความรู้ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาจาก ตามความรู้พื้นฐานจริงของครู ด้วย PBL ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา ทางด้านความรู้ของครูในการ จัดประสบการณ์ที่จะพัฒนา สมองของเด็ก โดยการส่งเสริม การเข้าร่วมอบรมต่างๆ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการ ออกแบบแผนการจัด ประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงวิธีการ พัฒนาในการปฏิบัติที่ไม่บรรลุ เป้าหมายที่คาดหวัง
กระบวนการพัฒนา สมรรถนะของครูปฐมวัย ด้านความรู้พื้นฐาน ขั้นตอนที่ 1 สร้างความ ตระหนัก ความสำคัญ ความเข้าใจร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและครู ขั้นตอนที่ 2 เพิ่มเติม ความรู้ โดยการส่งเสริม การเข้าร่วมอบรม ทั้งใน สังกัด สข. และ สังกัด อื่นๆ ตามความสนใจของ ครู ผู้บริหารและครูจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์ ที่ทำให้เด็กเกิดทักษะทาง สมองร่วมกัน ขั้นตอนที่ 3 การ ปฏิบัติงานระหว่าง ผู้บริหารและครูจะเกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่ง กันละกัน สังเกตทิศ ทางการเปลี่ยนแปลงของ การปฏิบัติงานของครู	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย ด้านความรู้ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาจาก ตามความรู้พื้นฐานจริงของครู ด้วย PBL ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา ทางด้านความรู้ของครูในการ จัดประสบการณ์ที่จะพัฒนา สมองของเด็ก โดยการส่งเสริม การเข้าร่วมอบรมต่างๆ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการ ออกแบบแผนการจัด ประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงวิธีการ พัฒนาในการปฏิบัติที่ไม่บรรลุ เป้าหมายที่คาดหวัง	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย ด้านความรู้ ทักษะสมอง ขั้นตอนที่ 1 ผู้บริหารควร ดำเนินการสำรวจความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ในการส่งเสริม การจัดประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย และ ขั้นตอนที่ 2 นำมาวางแผนการ พัฒนาสมรรถนะในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย และ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา ความรู้ ขั้นตอนที่ 4 พร้อมประเมินผล การพัฒนาความรู้	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย สมรรถนะการ พัฒนาทักษะทางสมองของเด็ก ปฐมวัย ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ประเมินความต้องการการ พัฒนาสมรรถนะ ด้านความรู้ โดยสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาตนเองด้านความรู้ ของครูปฐมวัยเกี่ยวกับทักษะ ทางสมองของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ ส่งเสริมการเข้าร่วม อบรม ทั้งในสังกัด สข. และ สังกัดอื่นๆ ตามความสนใจ ให้ ครูได้รู้และเข้าใจทักษะทาง สมองมากขึ้น ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ ด้านความรู้ โดยการ ออกแบบแผนการจัด ประสบการณ์ ปฏิบัติตามแผน และทิศทางที่กำหนด ผู้บริหาร และครูจะเกิดการแลกเปลี่ยน

โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
ขั้นตอนที่ 4 ประเมินครู ตามบริบทของ สถานศึกษา ประเมินเด็ก ตามทางการเปลี่ยนแปลง ทางด้านทักษะทางสมอง อย่างเป็นระบบ			เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ครูเกิด ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล การพัฒนาสมรรถนะ ด้าน ความรู้ โดนการประเมินผลการ พัฒนาทักษะด้านความรู้ของครู ที่มีทิศทางไปในทางที่ดีขึ้น ครูมี ความรู้ เกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัยมากขึ้น ประเมินเด็กตามทางการ เปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะ ทางสมองอย่างเป็นระบบ

ตาราง 14 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
 ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา
 โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 1.2 กระบวนการพัฒนา
 สมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
กระบวนการพัฒนา สมรรถนะของครูปฐมวัย ด้านทักษะของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ ร่วมกัน ศึกษาการปฏิบัติงาน ทำความเข้าใจระหว่าง ผู้บริหารและครู ผ่านการ PLC ขั้นตอนที่ 2 วางแผนงานเชิง ปฏิบัติที่ส่งเสริมสมรรถนะ ด้านทักษะของครูปฐมวัย ร่วมกัน โดยเริ่มจาก แผนพัฒนาสถานศึกษา (3ปี) แผนปฏิบัติการโรงเรียน(1ปี) แผนการจัดประสบการณ์ (รายภาคเรียน)เป็นต้น ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการตาม แผนที่วางไว้ โดยทักษะ ต่างๆที่เกิดขึ้น เกิดจาก ประสบการณ์เป็นส่วนใหญ่ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง ให้เกิดทักษะทางสมอง ก่อนที่จะถ่ายทอดให้แก่เด็ก	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย ด้านทักษะ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาจาก ตามการปฏิบัติงานจริง ตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของครู โดยใช้นวัตกรรม PBL จัดศึกษา PLC ฯลฯ ขั้นตอนที่ 2 ส่งเสริมการจัด อบรม การใช้นวัตกรรม PBL จัดศึกษา PLC ฯลฯ ของครูใน การจัดประสบการณ์ที่จะ พัฒนาสมองของเด็ก ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการ ออกแบบแผนการจัด ประสบการณ์ จิตวิทยาเชิงบวก กิจกรรมจิตศึกษา เน้นการลง มือปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 วิพากษ์แผนการจัด ประสบการณ์ รายสัปดาห์ วิเคราะห์ผลการประเมินเด็ก	กระบวนการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและสร้างเสริม ศักยภาพของครู โดยส่งเสริม ให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งใน เริ่มจากการ ขั้นตอนที่ 1 วางแผน ออกแบบการจัด ประสบการณ์ ที่ส่งเสริม ทักษะทางสมองของเด็ก ปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 การเขียน แผนการจัดประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 3 การจัด ประสบการณ์ที่เน้นให้เด็กลง มือปฏิบัติกิจกรรมด้วย ตนเอง และ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล การพัฒนาและปรับปรุง สื่อ รวมทั้ง ขั้นตอนที่ 5 การเลือกใช้สื่อ การสอน และการใช้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทักษะต่าง ในการพัฒนา ตนเองของครูให้เกิดความ ชำนาญ และเชี่ยวชาญใน วิชาชีพ	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย สมรรถนะการ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ปฐมวัย ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ประเมินความต้องการการ พัฒนาสมรรถนะ ด้านทักษะ จากการปฏิบัติงานจริงของครู ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะที่ส่งเสริมสมรรถนะ ด้านทักษะของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะด้านทักษะที่เกิดขึ้น เกิดจากประสบการณ์ ส่งเสริม ให้ครูพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะ ทางสมองก่อนที่จะถ่ายทอด ทักษะทางสมองให้แก่เด็ก ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง การ ประเมินผลการพัฒนา สมรรถนะ ด้านทักษะ โดยการ ประเมินสื่อที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์ และประเมินผล เกี่ยวกับทักษะทางสมองของ เด็ก

โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
ส่งเสริมพัฒนาให้ครูเกิด ความสามารถในการ วิเคราะห์และประยุกต์ ออกแบบการใช้สื่อและ การ จัดกิจกรรมผ่านปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและ พัฒนาให้ครูเกิด ความสามารถในการคิดริเริ่ม และพัฒนาสื่อทางภาษา อย่างสร้างสรรค์ ผลิตชิ้นงาน สื่อที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 4 ประเมิน แผนพัฒนาสถานศึกษา (3ปี) แผนปฏิบัติการโรงเรียน(1ปี) แผนการจัดประสบการณ์ (รายภาคเรียน) โดยการ นำเสนอการใช้แผนฯจาก การใช้แผนฯจริง การ ประเมินสื่อที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์ และอื่นๆ			

ตาราง 15 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา
โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 1.3 กระบวนการพัฒนา
สมรรถนะของครูปฐมวัยฯ สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ คุณลักษณะเชิงบวกร่วมกัน ส่งเสริมการเรียนรู้หรือ เลียนแบบการปฏิบัติงานของ เพื่อนร่วมงานที่ประสบ ความสำเร็จ บางครั้งทฤษฎีไม่ สามารถกำหนดคุณลักษณะที่ดี ของครูได้ทุกประการ แต่การ เรียนรู้จากเพื่อนครูและ สถานการณ์จริงจะเป็นแนวทาง ให้เกิดคุณลักษณะที่ดีที่จะ ส่งผลให้เด็กเกิดทักษะทาง สมองได้ดีที่สุด ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการ อบรมครูปฐมวัย อบรมการ ปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็กปฐมวัย อบรมการพัฒนาครูเพื่อน ส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะทาง สมอง ทั้งภายในโรงเรียน และ จากต้นสังกัด ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการโดยเริ่ม จากการวางตัวเป็นตัวอย่างที่ดี	กระบวนการพัฒนา สมรรถนะของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 1 สสำรวจความ ต้องการจำเป็นเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ที่ส่งผล ให้ครูมีการทำงานกลุ่ม ร่วมกับผู้อื่นโดยมีบทบาท เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้จัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะ ทางสมองของเด็ก ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ 1) Working Memory (ความจำเพื่อใช้งาน) 2) Inhibitory Control (ยับยั้ง คิด ไตร่ตรอง) 3) Shifting หรือ Cognitive Flexibility (ยืดหยุ่น ความคิด) 4) Focus หรือ Attention (จดจ่อ ใส่ใจ) 5) Emotional Control (ควบคุมอารมณ์) 6) Self – Monitoring (ติดตาม ประเมินตนเอง) 7) Initiating (ริเริ่มและลง	กระบวนการพัฒนา สมรรถนะของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ของทัศนคติการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะ ทางสมองของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน งานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของ สถานศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติงาน อย่างเป็นระบบ โดยมีแบ่ง หน้าที่สายงานชัดเจน มี คำสั่งมอบหมายให้มี ผู้รับผิดชอบงานชัดเจน มี ประสิทธิภาพ และเกิด ประโยชน์สูงสุดต่อ สถานศึกษาก้าวไปสู่ ความสำเร็จในอนาคต ขั้นตอนที่ 4 การสรุปและ ประเมินการทำงาน	ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ ศึกษา และประเมินความต้องการการ พัฒนาสมรรถนะ โดยการ เรียนรู้คุณลักษณะเชิงบวก ร่วมกัน สสำรวจความต้องการ จำเป็นศึกษาสภาพของทัศนคติ ร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ โดยการวางแผนการ อบรมครูปฐมวัย อบรมการ ปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้ เด็กเกิดทักษะทางสมองของ เด็ก ทั้ง 9 ด้าน ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ โดยเสริมสร้างให้ครู มีความรู้ ความสามารถ มีเจต คติที่ดี ในการทำงาน รวมถึงมี บุคลิกภาพและคุณธรรมของ ความเป็นครูที่ดี ใช้จิตวิทยาเชิง บวกในการสื่อสารกับครู เพื่อให้ ครูได้ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิด ทักษะทางสมองได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

			ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	
ไม่ตัดสินผู้อื่น ไม่ตัดสินเด็ก ใช้ เหตุผล ใช้จิตวิทยาเชิงบวกใน การสื่อสารกับครู เพื่อให้ครูได้ ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทาง สมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล จากพฤติกรรม การปฏิบัติงานของครูและการ ตอบสนองของเด็ก	มือทำ) 8) Planning and Organizing (วางแผน จัดระบบ ดำเนินการ) และ 9) Goal – Directed Persistence (มุ่งเป้าหมาย) ซึ่งความต้องการจำเป็นมาก ควรได้รับการแก้ไขอย่าง เร่งด่วน เพื่อสร้างเสริม ศักยภาพ บุคลิกภาพ การ ปฏิบัติของครู ให้เป็นผู้มี ความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์อย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลถึงภาพลักษณ์ที่ดี ของสถานศึกษาด้วยเช่นกัน ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณา แยกกันระหว่างสภาพที่เป็น จริง กับสภาพที่คาดหวัง เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ครูให้ บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือ วัตถุประสงค์ ของ สถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินงานที่ พยายามจะเสริมสร้างให้ครู มีความรู้ความสามารถ มีเจต คติที่ดี ในการทำงาน รวมถึง มีบุคลิกภาพและคุณธรรม ของความเป็นครูที่ดีด้วย	ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการพัฒนา สมรรถนะ จากพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของครูและการตอบสนองของ เด็ก	

			ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	
	ขั้นตอนที่ 4 การวิพากษ์ แผนการจัดประสบการณ์ หรือ การ PLC-AP (Professional Learning Community Action Plan) และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ เพื่อนครูและสถานศึกษา ก้าวไปสู่ความสำเร็จใน อนาคต		

ตาราง 16 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 2		วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice)
วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ		วิธีที่ 1 การฝึกอบรมครู การเข้าร่วมอบรม และฟังบรรยาย วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ให้เกิดการรับรู้ เข้าใจการทำงานยิ่งขึ้น วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐานในการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะ วิธีที่ 4 การมีภาวะผู้นำ การสอนงาน การมอบหมายงาน วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันและการสอนงาน วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ การประชุม เชิงปฏิบัติการ การสร้างเครือข่าย

ตาราง 17 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา
โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) 3 โรงเรียน องค์ประกอบที่ 2 วิธีการ
พัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง
สมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนทรัพย์สินพิทยาสรรพ์	โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนโรงเรียนอนุบาล มัทธนา	โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลแก่งกล้า พัฒนา	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
วิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนา สมรรถนะของครูปฐมวัย วิธีที่ 1 การเรียนรู้จากการ ทำงานด้วยตนเองใน สถานศึกษา วิธีที่ 2 การมีภาวะผู้นำ การ มอบหมายงานอย่างเป็นระบบ วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาในการ ส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะ วิธีที่ 4 การเข้าร่วมอบรม และ ฟังบรรยาย วิธีที่ 5 การใช้กรณีศึกษา ให้ เกิดการรับรู้ เข้าใจยิ่งขึ้น และ ตระหนักถึงพัฒนาการของเด็ก เป็นสำคัญ วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นอย่างเป็นระบบ สร้างสรรค์ องค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นมา ด้วยตัวเอง การสร้างเครือข่าย	วิธีการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติได้ดังนี้ วิธีที่ 1 การปฐมนิเทศครู ใหม่ วิธีที่ 2 การฝึกอบรมครู วิธีที่ 3 การดูงานจากการ ปฏิบัติ วิธีที่ 4 การประชุมเชิง ปฏิบัติการ วิธีที่ 5 และการสอนงาน	วิธีการที่เหมาะสมในการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัย วิธีที่ 1 เน้นให้เรียนรู้จากการ ทำงานร่วมกัน วิธีที่ 2 การใช้ปัญหาเป็นฐาน และ วิธีที่ 3 การแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ วิธีที่ 4 ควรส่งเสริมให้ครูได้ จัดประสบการณ์ให้เด็ก ปฐมวัยได้ลงมือปฏิบัติ (Active Learning) วิธีที่ 5 โดยจัดสถานการณ์ที่ ท้าทายความสามารถ วิธีที่ 6 ให้ครูได้เรียนรู้จาก เหตุการณ์จริง ให้เด็กได้ลง มือช่วยกันหาวิธีการ แก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน	วิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีประสิทธิภาพ สามารถ ปฏิบัติได้ดังนี้ วิธีที่ 1 การฝึกอบรมครู การเข้า ร่วมอบรม และฟังบรรยาย วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ให้ เกิดการรับรู้ เข้าใจการทำงาน ยิ่งขึ้น วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐานใน การส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะ วิธีที่ 4 การมีภาวะผู้นำ การ สอนงาน การมอบหมายงาน วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการ ทำงานร่วมกันและการสอนงาน วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นอย่างเป็นระบบ การ ประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้าง เครือข่าย

ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ

ตาราง 18 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการ
สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ใน
โรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 1	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่ เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
1. สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย ทบทวน ความรู้ ความสามารถของครู ดึงความสนใจและศักยภาพของครู ให้สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา กระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนา สมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเอง ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะของครู วางแผนการทำงานที่จะ นำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย โดยส่งเสริมการเข้าถึง ข้อมูลในการเรียนรู้ ให้ความรู้เชิงปฏิบัติแก่ครู ส่งเสริมให้ครูปฐมวัยศึกษาเทคนิค วิธีการต่างๆ นำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ผู้บริหารควรจัดวางตำแหน่งงานของ ครูให้เหมาะสมต่อหน้าที่และความรู้พื้นฐาน ทางด้านทักษะทางสมองที่มี ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีการประเมินความรู้ของ ครูปฐมวัยฯ ให้ครูรู้คิดและเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็ก ปฐมวัยหลังการดำเนินการ จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผล การประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน
2. สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนา ความถนัดด้านทักษะ ความสามารถของครูปฐมวัย ในการนำความรู้จากการอบรมวิทยากรครูต้นแบบมา ปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดประสบการณ์ ต้องการพัฒนาจุดใดที่จะทำให้เด็ก เกิดทักษะทางสมองได้ดี ยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัจจัย ภายใน ปัจจัยภายนอก (SWOT) ที่มีผลต่อสมรรถนะของครูปฐมวัย วางแผนการ พัฒนาตามวัตถุประสงค์และเลือกวิธีการพัฒนา การจัดดำเนินการ ที่เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 การผู้บริหารดำเนินการในการจัดกิจกรรมแก่ครู ทั้งรายบุคคล และกลุ่ม ที่หลากหลาย ตามแผนงานที่กำหนด โดยการให้ครูลงปฏิบัติตามรูปแบบการ ปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งและภาระงานที่เหมาะสม คิดสิ่งใหม่ๆ ก้าวไป พร้อมกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะสร้างผลงานเพื่อเด็กตลอดเวลา ขั้นตอนที่ 4 ผู้บริหาร ประเมินผลจากการรายงาน การปฏิบัติงานจริง และติดตาม พัฒนาการของเด็ก ในการใช้ทักษะของครูในการพัฒนาด้านสมองของเด็กปฐมวัย

องค์ประกอบที่ 1	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ	และนำผลที่ได้จากประเมินมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาครั้งถัดไป ขั้นตอนที่ 1 ผู้บริหารสำรวจจุดบกพร่องของครู เพื่อคิดหาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะของครูทั้งคุณลักษณะภายใน และภายนอก ผู้บริหารกระตุ้นพฤติกรรมเชิงบวก/มาตรฐานขั้นต่ำเชิงพฤติกรรมของครูออกมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ เนื่องด้วยคุณลักษณะถือเป็นสิ่งสำคัญกว่าความรู้ ผู้บริหารกำหนดคุณลักษณะของครูที่ต้องการ เช่น บทบาท ความเชื่อทัศนคติเชิงบวก ค่านิยม เป็นต้น ผู้บริหารวางแผนพัฒนาสถานศึกษา วางแผนการเข้าร่วมอบรม การศึกษาต่อเฉพาะทาง และส่งเสริมการพัฒนาตนเองในด้านอื่นๆ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสังเกตพฤติกรรมของครูปฐมวัย ดำเนินการพัฒนาบุคลิกภาพ การส่งเสริมจิตวิทยาเชิงบวก ในการปฏิบัติต่อเด็ก การทำงานระหว่างเพื่อนครู ภาวะความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหาร ครูประจำชั้นและหัวหน้าสายชั้น ตรวจสอบคุณภาพในการจัดประสบการณ์ หรือใช้สถานการณ์ประเมิน โดยแบ่งเป็นคุณลักษณะภายใน และรูปลักษณ์ภายนอก ได้แก่สถานการณ์ในการจัดประสบการณ์ หรืออาจใช้ข้อคำถามในเชิงจิตวิทยา

ตาราง 19 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
 ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการ
 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 1.1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ
 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมองของ เด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดย การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ขั้นตอนที่ 1 ทำการ สำรวจความรู้ความ ต้องการของครู เพื่อให้ครูเข้าใจถึงการ พัฒนาของ กระบวนการส่งเสริม ทักษะทางสมองของ เด็กปฐมวัย และเป็น แนวทางในการจัดการ ส่งเสริมการเรียนรู้ เพิ่มเติมให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด	ขั้นตอนที่ 1 สำรวจความ ต้องการของครูใน การพัฒนา สมรรถนะ โดยที่ ผู้บริหารดึงความ สนใจและ ศักยภาพของครู ให้สอดคล้องกับ บริบทของ โรงเรียน	ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนบริบท ของโรงเรียน ขนาดโรงเรียน จำนวนเด็ก ทบทวนบริบท ครู จำนวนครู อายุงานของครู ความรู้พื้นฐาน ของครูแต่ละคน ขั้นตอนที่ 2 วาง แผนการรับ คัดเลือกครูและ บุคลากร เข้า ปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการ สัมภาษณ์และ ทดสอบครูทุก คน	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความรู้ของ ครูปฐมวัยว่ามี สมรรถนะในการ ส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 วางแผนพัฒนาใน ด้านการส่งเสริม ทักษะทางสมอง โดยการอบรม ให้ ความรู้เชิงปฏิบัติ ส่งเสริมการเข้าถึง ข้อมูลในการเรียนรู้ เพิ่ม	ขั้นตอนที่ 1 สำรวจความ รู้ ความ ต้องการการ พัฒนาตนเอง ของครู ให้มี ความรู้ความ เข้าใจเรื่อง การจัด ประสบการณ์ ที่เน้นทักษะ ทางสมองของ เด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 มี การวางแผนการอบรม เชิงปฏิบัติการ ที่ให้ความรู้ ด้านการจัด ประสบการณ์	ขั้นตอนที่ 1 ประเมิน ความต้องการการ พัฒนาสมรรถนะของ ครูปฐมวัย ทบทวน ความรู้ ความสามารถของครู ดึงความสนใจและ ศักยภาพของครู ให้ สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา กระตุ้นความสนใจ ของครูปฐมวัยให้มี ความสนใจพัฒนา สมรรถนะเพื่อ เสริมสร้างศักยภาพ ของตนเอง

					ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมองของ เด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดย การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
สอน และขณะที่ สมาชิกร่วมทีมจะ ร่วมด้วยช่วยกันทำ การสังเกต รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับผู้เรียนและ การจัด ประสบการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูล หลักฐานหรือ ประเด็นที่จะ นำไปใช้ในการ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ ชั้นตอนที่ 3 ดำเนินการ กระบวนการพัฒนา ให้ความรู้ จัดการ ฝึกอบรมโดย วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ พัฒนาความรู้ และ ทักษะของครูให้มี	ความรู้ในด้าน ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ชั้นตอนที่ 3 ผู้บริหารจะเป็นผู้ อำนวยความสะดวก คน ร่วมลงมือ ปฏิบัติกับครู เพื่อ ให้เห็น ประสิทธิภาพด้าน ความรู้ที่นำไปใช้ กับเด็กอย่าง แท้จริง ชั้นตอนที่ 4 ผู้บริหารสังเกตการ จัดประสบการณ์ ด้วยตนเองเป็น ระยะ ซึ่งผู้สอน จะต้องเข้าใจ และ ทดสอบความ เข้าใจของตนเอง พร้อมกับ	ก่อนเริ่มปฏิบัติ หน้าที่ดูแลเด็ก จัดวางตำแหน่ง งานของครูให้ เหมาะสมต่อ หน้าที่และความรู้ พื้นฐานทางด้าน ทักษะทางสมอง ที่มี แม้จะมีวุฒิ การศึกษาปฐมวัย หรือไม่ก็ตาม ชั้นตอนที่ 4 การ ประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัยใน ด้านความรู้ของ ครู โดย มอบหมายให้ครู ที่เลี้ยงเป็นผู้ ประเมินครู ใน การจัด ประสบการณ์ การตอบสนอง ของเด็ก และ พัฒนาการของ	ประสบการณ์ใน การเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ ได้มากยิ่งขึ้น ชั้นตอนที่ 3 จัดระบบนิเทศ ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ คำปรึกษาและ ช่วยเหลือครู ปฐมวัยที่มี ปัญหาหรือ ต้องการ ปรับปรุงในการ จัดการเรียนรู้ ให้มีการทำงาน ร่วมกันระหว่าง เพื่อนครูในการ พัฒนาการ จัดการเรียนรู้ โดยมีการเตรียม งานร่วมกัน สังเกตการจัด ประสบการณ์ให้ ข้อมูลย้อนกลับ	ที่เน้นทักษะทาง สมองของ เด็กปฐมวัย ชั้นตอนที่ 3 ดำเนินการส่งเสริม ให้ครูศึกษาเทคนิค วิธีการต่าง ๆ นำ นวัตกรรมมาบูรณา การกับการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ให้สอดคล้อง กับทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ชั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการจัด สภาพแวดล้อมที่ครู ได้ปฏิบัติ ทั้งภายใน และภายนอกเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัย สภาพแวดล้อมใน ห้องเรียนเอื้อต่อ การจัดกิจกรรม ผู้เรียน	ชั้นตอนที่ 2 วาง แผนการพัฒนา สมรรถนะของครู วางแผนการทำงานที่ จะนำไปใช้ในการ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ทั้งทาง ทฤษฎีและการ ปฏิบัติ ชั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัย โดยส่งเสริม การเข้าถึงข้อมูลใน การเรียนรู้ให้ความรู้ เชิงปฏิบัติแก่ครู ส่งเสริมให้ครูปฐมวัย ศึกษาเทคนิควิธีการ ต่างๆ นำนวัตกรรม มาบูรณาการกับการ จัดประสบการณ์การ เรียนรู้ให้สอดคล้อง กับทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ผู้บริหารควรจัดวาง ตำแหน่ง

					ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมองของ เด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดย การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
ประสิทธิภาพ ได้มากที่สุด ขั้นตอนที่ 4 จัดการทดสอบ ประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ของครู เพื่อวัด ความรู้ ความเข้าใจ ในการส่งเสริม ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย จัดระบบการกำกับ ติดตามอย่าง ต่อเนื่อง โดยให้ทีม มีส่วนร่วมในการ ประเมิน อีกทั้ง จัดระบบติดตาม ความก้าวหน้าของ งานต่าง ๆ และนำ ผลการประเมินมา ปรับปรุงคุณภาพ การทำงาน	ให้คำแนะนำแก่ครู และมีกระบวนการ PLC ระหว่างเพื่อน ครู	เด็กว่าเกิดทักษะ ทางสมองมาก น้อยเพียงใด	อย่างสร้างสรรค์ และนำ ข้อบกพร่องไป ปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนที่ 4 ผู้บริหารมีการ ประเมินความรู้ ของครูปฐมวัยฯ เพื่อนำมา ปรับปรุงพัฒนา ความรู้ ความ เข้าใจของครู ปฐมวัย ให้ พัฒนาทักษะ ทางสมองของ เด็กปฐมวัยให้มี คุณภาพยิ่งขึ้น	งานของครูให้ เหมาะสมต่อหน้าที่ และความรู้พื้นฐาน ทาง ด้านทักษะทางสมอง ที่มี ขั้นตอนที่ 4 การ ประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีการ ประเมินความรู้ของ ครูปฐมวัยฯ ให้ครูรู้ คิดและเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริม ทักษะทางสมอง ให้แก่เด็กปฐมวัย จัดระบบติดตาม ความก้าวหน้าของ งานต่าง ๆ และนำ ผลการประเมินมา ปรับปรุงคุณภาพการ ทำงาน	

ตาราง 20 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
 ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการ
 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 1.2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครู
 ปฐมวัยฯ สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ขั้นตอนที่ 1 ประเมินทักษะ ด้านความถนัด ของครูปฐมวัย เพื่อทราบถึง ความต้องการ ใช้ในการพัฒนา สมองของเด็ก เพื่อเป็น แนวทางในการ วางแผนการ พัฒนาของครู ปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 1 ผู้บริหารควร ประเมินทักษะใน เรื่องของ EF ของ ครูปฐมวัยทุกคนใน โรงเรียน ซึ่งแต่ละ บุคคลจะมีความ พร้อมต่างกัน ดังนั้นหากจะทำให้ เด็กเกิด EF ต้อง เริ่มจากครูก่อนเป็น ลำดับแรก	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความ ต้องการการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัย แต่ละสาย ชั้น ว่าต้องการ พัฒนาจุดใดที่จะ ทำให้เด็กเกิด ทักษะทางสมองได้ ดียิ่งขึ้น	ขั้นตอนที่ 1 วาง แผนการ เพื่อ นำไปใช้กับเด็ก ปฐมวัยให้มี ประสิทธิภาพ โดย การกำหนด วัตถุประสงค์ใน การดำเนินงาน พัฒนา วาง แผนการพัฒนา ตามวัตถุประสงค์ และเลือกวิธีการ พัฒนา การจัด ดำเนินการ ที่ เหมาะสม	ขั้นตอนที่ 1 การ วางแผน ขั้นตอนที่ 2 การ ออกแบบการจัด ประสบการณ์ ที่ ส่งเสริมทักษะทาง สมองของเด็ก ปฐมวัย ขั้นตอนที่ 3 การ จัดทำแผนการจัด ประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 4 การ จัดประสบการณ์ที่ เน้นให้เด็กลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมด้วย ตนเอง ขั้นตอนที่ 5 การ ประเมินผล พัฒนาการของเด็ก ปฐมวัยหลังการจัด ประสบการณ์	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความ ต้องการการพัฒนา สมรรถนะ ความ ถนัด ความสามารถ ของครูปฐมวัย ใน การนำความรู้จาก การอบรมวิทยากร ครูต้นแบบมาปรับใช้ ให้เกิดประโยชน์ใน การจัดประสบการณ์ ต้องการพัฒนาจุดใด ที่จะทำให้เด็กเกิด ทักษะทางสมองได้ดี ยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัจจัยภายใน ปัจจัย ภายนอก (SWOT) ที่มีผลต่อสมรรถนะ ของครูปฐมวัย วาง แผนการพัฒนาตาม

					ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
ความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็น แนวทางในการ ส่งเสริมพัฒนา ทักษะของครูให้ ประสิทธิภาพ สูงสุด ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการใน การจัดกิจกรรม หลากหลาย ให้แก่ครู เช่น การอบรม การ สังเกตการสอน การจัดทำ กิจกรรม/ โครงการร่วมกัน เป็นการจัด กิจกรรมทั้ง รายบุคคล กลุ่ม เล็กและกลุ่ม ใหญ่ เพื่อให้ครู เกิดทักษะที่ดีใน การจัด ประสบการณ์ ให้แก่เด็ก และจัด สภาพแวดล้อม ที่ถูกสุขลักษณะ	ประสบการณ์ ตาม แผนงาน และ แผนการจัด ประสบการณ์ที่ กำหนด มีกิจกรรม ที่หลากหลายให้ เป็น ไปตามความ สนใจของเด็ก โดย ครู วางแผนว่าควร ทำสิ่งใดก่อน-หลัง และผลกระทบที่ ตามมาจะ เป็น อย่างไร รู้จักที่จะ คิดสิ่งใหม่ๆ ก้าวไป พร้อมกับ เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ จะสร้างผลงานเพื่อ เด็ก ตลอดเวลา ขั้นตอนที่ 4 นำผล การประเมิน พัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็กมา ปรับการจัด ประสบการณ์และ วางแผนร่วมกับครู ผู้รับผิดชอบ	หน้าที่ตามตำแหน่ง และภาระงานที่ เหมาะสม เช่น เริ่ม จาก พี่เลี้ยงเด็ก => ครูประจำชั้น => หัวหน้าสายชั้น ตามลำดับ ตาม ความสามารถ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่ดี ใน การดูแลเด็ก ซึ่งจะ เป็นการพัฒนา สมรรถนะครูโดย ผ่านการปฏิบัติจริง ตามรูปแบบการ ทำงานของ โรงเรียน โดยมีครูพี่ เลี้ยงดูแล และให้ คำแนะนำ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความรู้ และความสามารถ ส่วนบุคคลด้วย ขั้นตอนที่ 4 การ ประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัยใน การจัด ประสบการณ์ โดย มอบหมายให้ครู ประจำชั้นเป็นผู้	ดำเนินการพัฒนา ครู ด้วยการจัด กิจกรรมต่างๆ เพื่อ เพิ่มทักษะของครู ขั้นตอนที่ 3 การ ติดตามตรวจสอบ การดำเนินการ พัฒนาเป็นระยะ จนสิ้นสุด การพัฒนาและให้ คำแนะนำแก่ครูที่ นำวิธีการพัฒนาไป ปฏิบัติตามแผนที่ วางไว้ ตรวจสอบ การเกิดปัญหา อุปสรรคที่อาจ เกิดขึ้นในระหว่าง การปฏิบัติการมี หรือไม่ ขั้นตอนที่ 4 การ ประเมินผลสะท้อน กลับของครูว่า บรรลุตาม วัตถุประสงค์ วิธีการพัฒนา ทักษะ กิจกรรม ในช่วงเวลาที่ กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทักษะ	วัตถุประสงค์และ เลือกวิธีการพัฒนา การจัดดำเนินการ ที่ เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหาร ดำเนินการในการจัด กิจกรรมแก่ครู ทั้ง รายบุคคล และกลุ่ม ที่หลากหลาย ตาม แผนงานที่กำหนด โดยการให้ครูลง ปฏิบัติตามรูปแบบ การปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ตาม ตำแหน่งและภาระ งานที่เหมาะสม คิด สิ่งใหม่ๆ ก้าวไป พร้อมกับเทคโนโลยี ใหม่ๆ ที่จะสร้าง ผลงานเพื่อเด็ก ตลอดเวลา ขั้นตอนที่ 4 การ ประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ประเมินผลจากการ รายงาน การปฏิบัติงานจริง และติดตาม	

					ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
และเอื้อต่อการ เรียนรู้ โดยจัด ให้ได้เรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย ขั้นตอนที่ 4 ผล การประเมิน พัฒนาการและ การเรียนรู้ของ เด็กมาประเมิน ครู จากนั้น ประเมินผลจาก การรายงาน และติดตาม การพัฒนาของ เด็ก ในการใช้ ทักษะของครูใน การพัฒนาด้าน สมองของเด็ก ปฐมวัย		ประเมินทักษะใน การเรียนรู้ของ พี่เลี้ยงเด็ก และ พัฒนาการของเด็ก ว่าพี่เลี้ยงเด็กมี ทักษะเด่นด้านใด และเด็กเกิดทักษะ ทางสมองหรือไม่	นั้นให้ดีขึ้น เป็น การประเมิน สรุปผล การปฏิบัติงานจริง และนำผลที่ได้จาก ประเมินมา ประกอบการ ตัดสินใจในการ พัฒนาครั้งถัดไป		พัฒนาการของเด็ก ในการใช้ทักษะของ ครูในการพัฒนาด้าน สมองของเด็ก ปฐมวัย และนำผลที่ ได้จากประเมินมา ประกอบการ ตัดสินใจในการ พัฒนาครั้งถัดไป

ตาราง 21 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการ
สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 1.3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยฯ สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ขั้นตอนที่ 1 ประเมิน คุณลักษณะของครู ปฐมวัย โดยการ สัมภาษณ์ พูดคุย นำมาวิเคราะห์เพื่อ พัฒนาในด้าน คุณลักษณะในการ เสริมสร้างทักษะด้าน สมองของเด็กให้ เหมาะสมที่สุด	ขั้นตอนที่ 1 EF เป็นเรื่องของ ความรู้สึกรู้จัก ตัวบุคคล ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องดึง พฤติกรรมเชิง บวก/มาตรฐานขั้น ต่ำเชิงพฤติกรรม ของครูออกมาให้ ได้	ขั้นตอนที่ 1 สำรวจ จุดบกพร่องของ ครูและบุคลากรใน โรงเรียน เพื่อคิด หาแนวทางการ พัฒนาครูเกี่ยวกับ ด้านคุณลักษณะ ซึ่งโรงเรียนเอกชน จะมีระเบียบ เกี่ยวกับ	ขั้นตอนที่ 1 วาง แผนการพัฒนา คุณลักษณะของ ครูให้เหมาะสม เพื่อกำหนด แนวทางในการ พัฒนาทักษะการ พัฒนาสมองของ เด็ก ทั้งทางทฤษฎี และประสบการณ์ จริง	ขั้นตอนที่ 1 พัฒนา สมรรถนะครู ให้มีการ เปลี่ยนแปลง ด้าน คุณลักษณะใน การจัด ประสบการณ์ ให้แก่เด็ก ขั้นตอนที่ 2 ใช้เทคนิคการ บริหารงาน ใหม่ ๆ มีการ วางแผนงานที่ ส่งเสริม พฤติกรรม/ คุณลักษณะ ของครูปฐมวัย ในการ ปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 3 ครูสามารถ	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความ ต้องการการพัฒนา สมรรถนะ สำรวจ จุดบกพร่องของครู เพื่อค้นหาแนว ทางการพัฒนา เกี่ยวกับด้าน คุณลักษณะของครู ทั้งคุณลักษณะ ภายใน และ ภายนอก ผู้บริหาร กระตุ้นพฤติกรรม เชิงบวก/มาตรฐาน ขั้นต่ำเชิงพฤติกรรม ของครูออกมาใช้ใน การจัดประสบการณ์ ให้แก่เด็ก ขั้นตอนที่ 2 วาง แผนการพัฒนา สมรรถนะ เนื่องด้วย คุณลักษณะถือเป็น สิ่งสำคัญกว่าความรู้

					ผลการศึกษานว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
ปฐมวัยมีปฏิสัมพันธ์ เชิงบวกกับผู้อื่นเช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ ของครูและเด็ก เพื่อ สามารถใช้ คุณลักษณะที่ดีใน การแสดงออก เช่น การใช้คำพูด มี บุคลิกภาพที่ดี ความ เมตตา ทำให้เด็ก รู้สึกอยากสื่อสาร ด้วย มีการสื่อสาร เชิงบวกกับผู้เรียน และผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ดี สามารถแสดงออก ภาวะทางอารมณ์ได้ อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์ต่างๆ ขั้นตอนที่ 4 การ ประเมินผล ผู้บริหาร การสังเกตการสอน ของครูด้วยตนเอง อาจจะโดยไม่ให้รู้ตัว เพื่อประเมินผล คุณลักษณะของครู ว่าขาดส่วนใด ส่วน ใดต้องเพิ่มเติม เป็น แนวทางการชี้แนะ เพื่อนำมาพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพต่อไป	กำกับตนเองได้ ขั้นตอนที่ 3 สังเกตพฤติกรรม ของครูปฐมวัย ใน การปฏิบัติต่อเด็ก การทำงาน ระหว่างเพื่อนครู ภาวะความเป็น ผู้นำ เช่น ครูเกิด ความรู้สึกลึกเดียวกับ เด็ก ควบคุม อารมณ์ตนเองได้ เด็กมีความสุขเมื่อ ทำกิจกรรม มีการ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและ กัน ฯลฯ ขั้นตอนที่ 4 การ ประเมินและการ นิเทศติดตามการ พัฒนาครู นั้นจะ ใช้สถานการณ์ ประเมิน โดย แบ่งเป็น คุณลักษณะ ภายใน และ รูปลักษณ์ ภายนอก ได้แก่ สถานการณ์ใน การจัด	มือปฏิบัติงานไป แล้วช่วงเวลาหนึ่ง ขั้นตอนที่ 2 เนือง ด้วยคุณลักษณะ ถือเป็นสิ่งสำคัญ กว่าความรู้ และ ทักษะ การ วางแผนการ พัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัย ด้านคุณลักษณะก็ ถือเป็นสิ่งสำคัญ ที่สุดเช่นกัน โดย การวางแผนใน ครั้งนี้จึงต้อง ร่วมมือกับครู หัวหน้าสายชั้น เป็นหลัก ในการ วางแผนการ พัฒนาสมรรถนะ ของพี่เลี้ยงเด็ก และครูประจำชั้น ด้านคุณลักษณะ โดยการวางแผน พัฒนา สถานศึกษา(3 ปี) วางแผนการเข้า ร่วมอบรม การศึกษาต่อ เฉพาะทาง และ	เปลี่ยนแปลง ตนเอง ด้วยความ ตั้งใจและเต็มใจ ของครู ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผล ติดตาม การ พัฒนาด้าน คุณลักษณะของ ครู เก็บข้อมูล ประเมินคุณภาพ ของครูว่ามี ศักยภาพเพียงพอ ต่อการพัฒนาใน อนาคต ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความ ต้องการของครูใน การพัฒนา ด้าน คุณลักษณะให้ มากขึ้น โดยการ อ้างอิงจากการ ปฏิบัติตามแผน การที่จัดทำมา	ดำเนินการใช้ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 4 มี การตรวจสอบ คุณภาพใน การจัด ประสบการณ์ ครู เก็บข้อมูล ประเมินคุณภาพ ของครูว่ามี ศักยภาพเพียงพอ ต่อการพัฒนาใน อนาคต ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความ ต้องการของครูใน การพัฒนา ด้าน คุณลักษณะให้ มากขึ้น โดยการ อ้างอิงจากการ ปฏิบัติตามแผน การที่จัดทำมา	ผู้บริหารกำหนด คุณลักษณะของครูที่ ต้องการ โดยการ วิเคราะห์ เช่น บทบาท ความเชื่อ ทัศนคติเชิงบวก ค่านิยม เป็นต้น ผู้บริหารวางแผน พัฒนาสถานศึกษา (3 ปี) วางแผนการ เข้าร่วมอบรม การศึกษาต่อเฉพาะ ทาง และส่งเสริม การพัฒนาตนเองใน ด้านอื่นๆ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหาร สังเกตพฤติกรรม ของครูปฐมวัย ดำเนินการพัฒนา บุคลิกภาพ การ ส่งเสริมจิตวิทยาเชิง บวก ในการปฏิบัติ ต่อเด็ก การทำงาน ระหว่างเพื่อนครู ภาวะความเป็นผู้นำ และการมี ปฏิสัมพันธ์เชิงบวก กับผู้อื่น

					ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
ประสบการณ์ หรืออาจใช้ข้อ คำถามในเชิง จิตวิทยา ต่างๆ อาจเกี่ยวข้องใน เรื่องของการใช้ แผนการจัด ประสบการณ์ และสื่อการสอน ได้อย่างมี ประสิทธิภาพด้วย	ส่งเสริมการพัฒนา ตนเองในด้านอื่นๆ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา บุคลิกภาพ การ ส่งเสริมจิตวิทยา เชิงบวกในการจัด ประสบการณ์โดย เพื่อนครู จัดการ ประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสายชั้น ขั้นตอนที่ 4 การ นิเทศ ติดตาม จากผู้บริหาร ครู ประจำชั้นและ หัวหน้าสายชั้น โดยตรวจสอบจาก เอกสาร และการ ลงพื้นที่ตรวจสอบ	ส่งเสริมการพัฒนา ตนเองในด้านอื่นๆ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา บุคลิกภาพ การ ส่งเสริมจิตวิทยา เชิงบวกในการจัด ประสบการณ์โดย เพื่อนครู จัดการ ประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสายชั้น ขั้นตอนที่ 4 การ นิเทศ ติดตาม จากผู้บริหาร ครู ประจำชั้นและ หัวหน้าสายชั้น โดยตรวจสอบจาก เอกสาร และการ ลงพื้นที่ตรวจสอบ			ขั้นตอนที่ 4 การ ประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหาร ครูประจำ ชั้นและหัวหน้าสาย ชั้น ตรวจสอบ คุณภาพในการจัด ประสบการณ์ หรือ ใช้สถานการณ์ ประเมิน โดย แบ่งเป็นคุณลักษณะ ภายใน และ รูปลักษณ์ภายนอก ได้แก่สถานการณ์ใน การจัดประสบการณ์ หรืออาจใช้ข้อ คำถามในเชิง จิตวิทยา

ตาราง 22 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการ
สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อ
ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 2	วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่ เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ	วิธีที่ 1 การฟังบรรยาย อบรมทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงานเสริมสร้าง ทักษะด้านต่างๆ ทางออนไลน์ ข่าวสาร จดหมายข่าวต่างๆ อบรม เป็นต้น วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา การใช้กรณีศึกษาจากการปฏิบัติงานในชั้นเรียน มาเป็นโจทย์ในการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาด้านทักษะทางสมองของเด็ก ให้ เห็นภาพชัดเจน ปรับปรุงด้านต่างๆ และให้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ศึกษาถึงปัญหา เพื่อให้ทราบถึงเหตุและผล มีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจน วิธีที่ 4 การมอบหมายงาน มอบหมายงานแก่ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในการสอนให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กให้มี รูปธรรมที่ชัดเจน ผู้บริหารมีหน้าที่ติดตาม ชี้แนะ ประเมินผล วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน จากการปฏิบัติงานจริงในชั้นเรียนและ นอกห้องเรียน โดยการให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่ มีประสบการณ์น้อยกว่าได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหาร และคุณครู หรือ คุณครูด้วยตนเองให้การทำงานที่ได้ เป็นไปตามเป้าหมาย และเป็นการช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความคิดด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง

ตาราง 23 แสดงผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการ
สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน องค์กรประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ใน
โรงเรียนเอกชน

					ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
วิธีที่ 1 ผู้บริหาร ประเมิน ความสามารถ ความรู้ของครูใน การสอนที่เน้น ทักษะด้านสมอง ของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถใน การทำงานพัฒนา งานให้ดี ดูแล ช่วยเหลือด้าน ต่างๆ เพื่อพัฒนา ความรู้ในการเพิ่ม ทักษะทางสมอง ของ เด็กปฐมวัยให้ดี ยิ่งขึ้น วิธีที่ 2 การ มอบหมายงานใน การสอนให้บรรลุ เป้าหมายในการ	วิธีการ ที่จะ พัฒนา สมรรถนะของ ครูปฐมวัย ที่ ใช้ได้จริง วิธีที่ 1 เรียนรู้ จากการ ทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการ เรียนรู้เรื่อง การวางแผน การสื่อสาร ร่วมกับบุคคล อื่น วิธีที่ 2 การ มอบหมาย งาน การให้ งานล่วงหน้า แก่ครูได้ศึกษา ค้นคว้าด้วย ตนเอง ผู้บริหารมี	แนวทางดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะ ครูให้เกิดความรู้ ทักษะคุณลักษณะ และความก้าวหน้า ทางวิชาชีพ สามารถ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในการ ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ประกอบด้วย 6 วิธีการ ได้แก่ วิธีที่ 1 การประชุม เชิงปฏิบัติการ วิธีที่ 2 การมีครูที่ เลี้ยงสอนงาน วิธีที่ 3 การศึกษาดู งาน การวิจัย วิธีที่ 4 การเรียนรู้ ด้วยตนเอง วิธีที่ 5 การเรียนรู้ จากการปฏิบัติงาน	วิธีการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้ มีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติได้ ดังนี้ วิธีที่ 1 การ ปฐมนิเทศ วิธีที่ 2 การ ฝึกอบรม วิธีที่ 3 การดูงาน วิธีที่ 4 การประชุม เชิงปฏิบัติการ วิธีที่ 5 และการ สอนงาน	วิธีการ หลักการ ที่ จะพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัย เพื่อ ส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัยโดย ใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการให้ความ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ดูแลเพื่อให้ครู สามารถพัฒนา ความสามารถ ทักษะ ความรู้ได้ ตามเป้าหมาย	วิธีที่ 1 การฟัง บรรยาย อบรม ทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงาน เสริมสร้างทักษะ ด้านต่างๆ ทาง ออนไลน์ ข่าวสาร จดหมายข่าวต่างๆ อบรม เป็นต้น วิธีที่ 2 การใช้ กรณีศึกษา การใช้ กรณีศึกษาจากการ ปฏิบัติงานในชั้น เรียนมาเป็นโจทย์ใน การแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาด้านทักษะ ทางสมองของเด็ก ให้เห็นภาพชัดเจน ปรับปรุงด้านต่างๆ และให้ความรู้อย่าง มีประสิทธิภาพ วิธีที่ 3 การใช้

					ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
พัฒนาทักษะทาง สมองของเด็กให้มี รูปธรรมที่ชัดเจน วัดผลได้ มีการเก็บ ข้อมูลเพื่อนำมา พัฒนาการสอน วิธีที่ 3 ให้ครูได้ใช้ ปัญหาต่างๆที่ เกิดขึ้นเป็นฐานใน การแก้ปัญหา ศึกษาถึงปัญหา เพื่อให้ทราบถึงเหตุ และผล มีวิธีการ แก้ปัญหาที่เป็น แบบแผน เห็นผล ชัดเจน วิธีที่ 4 การจัดการ บรรยาย อบรม ทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงาน เสริมสร้างทักษะ ด้านต่างๆ ของการ พัฒนาสมรรถนะ ของครูในการ พัฒนาทักษะด้าน สมองของเด็ก วิธีที่ 5 การ ยกตัวอย่าง หรือ การใช้กรณีศึกษา มาเป็นโจทย์ในการ	หน้าที่ติดตาม ชี้แนะ ประเมินผล วิธีที่ 3 การใช้ ปัญหาเป็น ฐาน จากการ ปฏิบัติงานใน ชั้นเรียน วิธีที่ 4 การฟัง บรรยาย ทาง ออนไลน์ ข่าวสาร จดหมายข่าว ต่างๆ จากการ ทำงาน วิธีที่ 5 การใช้ กรณีศึกษา จากการ ปฏิบัติงานใน ชั้นเรียน วิธีที่ 6 การ แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ระหว่าง ผู้บริหารและ ครู ครูและครู การใช้เวที ประชุม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ทำให้	วิธีที่ 6 การเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	วิธีที่ 2 การเป็นพี่ เลี้ยง โดยให้ครูที่มี ประสบการณ์ มากกว่าให้ความ ช่วยเหลือผู้ที่มี ประสบการณ์น้อย กว่าให้ได้รับการ พัฒนาไปสู่ เป้าหมายที่วางไว้ ร่วมกัน วิธีที่ 3 การอบรม ให้ความรู้ ความ เข้าใจในการจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะสมอง โดยมี หลักสูตร และ วิธีการในการ ดำเนินการเฉพาะ ให้ได้มาตรฐานตาม เป้าหมายที่วางไว้ วิธีที่ 4 การชี้แนะ โดยเน้นการทำงาน ที่เป็นไปตาม เป้าหมายของงาน นั้น ๆ หรือการช่วย ให้ครูสามารถนำ ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ที่มีอยู่ ให้ได้รับการ พัฒนาไปสู่การ	ปัญหาเป็นฐาน ศึกษาถึงปัญหา เพื่อให้ทราบถึงเหตุ และผล มีวิธีการ แก้ปัญหาที่เป็น แบบแผน เห็นผล ชัดเจน วิธีที่ 4 การ มอบหมายงาน มอบหมายงานแก่ ครูได้ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง ในการ สอนให้บรรลุ เป้าหมายในการ พัฒนาทักษะทาง สมองของเด็กให้มี รูปธรรมที่ชัดเจน ผู้บริหารมีหน้าที่ ติดตาม ชี้แนะ ประเมินผล วิธีที่ 5 เรียนรู้จาก การ ทำงาน จากการ ปฏิบัติงานจริงในชั้น เรียนและนอก ห้องเรียน โดยการ ให้ครูที่มี ประสบการณ์ มากกว่าให้ความ ช่วยเหลือผู้ที่มี	

					ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริม การจัด ประสบการณ์ที่เน้น ทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	
แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาด้านทักษะ ทางสมองของเด็ก ให้เห็นภาพชัดเจน ปรับปรุงด้านต่างๆ และให้ความรู้อย่าง มีประสิทธิภาพ วิธีที่ 6 ประชุม แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นระหว่าง ผู้บริหาร และ คุณครู หรือ คุณครู ด้วยกันเองให้การ ทำงานที่ให้เป็นไป ตามเป้าหมาย และ เป็นการช่วยให้ครู สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ แลกเปลี่ยนกันอีก ด้วย	เกิดการพัฒนา ความคิดด้าน การพัฒนา สมรรถนะของ ตนเอง			ปฏิบัติที่ดี	ประสบการณ์น้อย กว่าให้ได้รับการ พัฒนาไปสู่เป้าหมาย ที่วางไว้ร่วมกัน วิธีที่ 6 การ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ประชุม แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นระหว่าง ผู้บริหาร และคุณครู หรือ คุณครูด้วย กันเองให้การทำงาน ที่ให้เป็นไปตาม เป้าหมาย และเป็น การช่วยให้ครู สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการ พัฒนาความคิดด้าน การพัฒนา สมรรถนะของ ตนเอง

ตาราง 24 แสดงการสรุปผลการศึกษาแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดย องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านที่ 1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย ด้านความรู้ ดึงศักยภาพของครู กระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารจัดวางตำแหน่งงานของครูให้เหมาะสมต่อหน้าที่และความรู้พื้นฐานทางด้านทักษะทางสมอง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านความรู้ของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน
ด้านที่ 2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารวิเคราะห์ความถนัดด้านทักษะ ความสามารถ ปัญหา และประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะจากการปฏิบัติงานจริงของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านทักษะของครูปฐมวัยตามวัตถุประสงค์และเลือกวิธีการพัฒนา การจัดทำแผนการ ที่เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารดำเนินการในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะทาง

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ	กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
	สมองก่อนที่จะถ่ายทอดทักษะทางสมองให้แก่เด็ก ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งและภาระงานที่เหมาะสม คิดสิ่งใหม่ควบคู่กับเทคโนโลยี ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารประเมินผล ปรับปรุง จากการรายงานการปฏิบัติงานและติดตามพัฒนาการของเด็ก โดยการประเมินสื่อและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์จริง และนำผลที่ได้จากประเมินมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาครั้งถัดไป
ด้านที่ 3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ	ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจ ศึกษา และประเมินความต้องการจำเป็น สภาพของทัศนคติร่วมกันความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ เพื่อคิดหาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะของครูทั้งคุณลักษณะภายใน และภายนอก กระตุ้นพฤติกรรมเชิงบวกร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมคุณลักษณะของครูที่ต้องการ โดยการวางแผนการอบรมการปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดทักษะทางสมอง ทั้ง 9 ด้าน ส่งเสริมการศึกษาต่อเฉพาะทาง และส่งเสริมการพัฒนาตนเองแก่ครูปฐมวัยในด้านอื่นๆ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารนิเทศติดตาม และการประเมินผลการพัฒนาการด้านทักษะทางสมองของเด็กและการพัฒนาสมรรถนะจากพฤติกรรมการทำงานของครูปฐมวัย โดยแบ่งเป็นคุณลักษณะภายใน และรูปลักษณ์ภายนอก โดยสังเกตสถานการณ์ในการจัดประสบการณ์

ตาราง 25 แสดงการสรุปผลการศึกษาแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน
องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ	วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) และ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ	วิธีที่ 1 การฟังบรรยาย ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมครูปฐมวัยทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงานเสริมสร้างสมรรถนะครูปฐมวัยด้านต่างๆ วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้กรณีศึกษาจากการปฏิบัติงานในชั้นเรียนมาเป็นโจทย์ในการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาด้านทักษะทางสมองของเด็ก ให้เห็นภาพชัดเจน ปรับปรุงด้านต่างๆ และให้ความรู้ เข้าใจการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้บริหารศึกษาถึงปัญหาของการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึงเหตุและผล ให้ครูปฐมวัยมีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจนที่จะจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน วิธีที่ 4 การมอบหมายงาน ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ครูปฐมวัยให้เกิดภาวะผู้นำ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในการจัดประสบการณ์ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กให้มีรูปธรรมที่ชัดเจน วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน โดยการให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าให้ได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้บริหารการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบ เป็นการช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความคิดด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

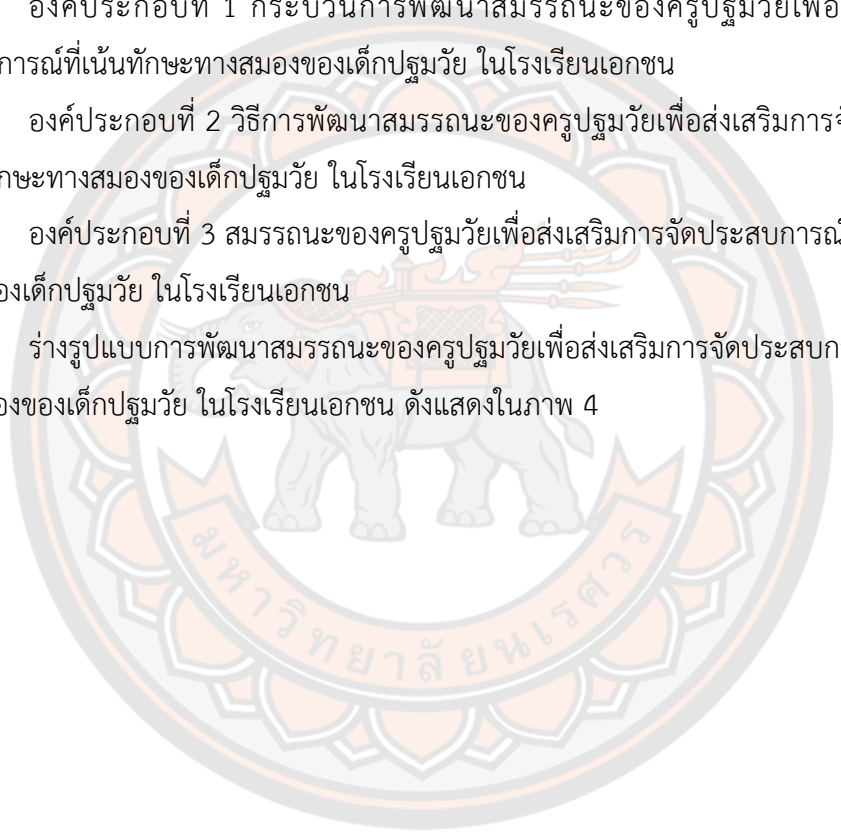
ผู้วิจัยได้นำสรุปผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนา
สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

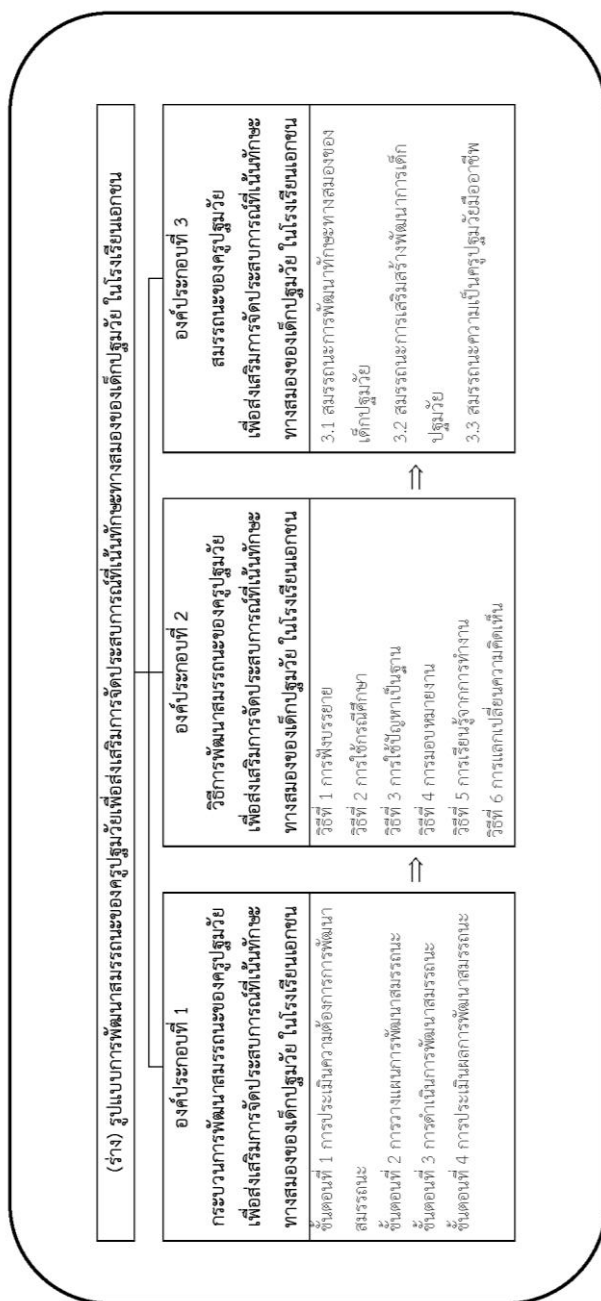
องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์
ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง
สมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะ
ทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ดังแสดงในภาพ 4

ภาพ 4 แสดง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

จากภาพ 4 แสดง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย ด้านความรู้ ทักษะกายภาพของครู กระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารจัดวางตำแหน่งงานของครูให้เหมาะสมต่อหน้าที่และความรู้พื้นฐาน ทางด้านทักษะทางสมอง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านความรู้ของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน

สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวิเคราะห์ความถนัดด้านทักษะ ความสามารถ ปัญหา และประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะจากการปฏิบัติงานจริงของครูปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านทักษะของครูปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์และเลือกวิธีการพัฒนาการจัดดำเนินการที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารดำเนินการในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะทางสมองก่อนที่จะถ่ายทอดทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งและภาระงานที่เหมาะสม คิดสิ่งใหม่ควบคู่กับเทคโนโลยี

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารประเมินผล ปรับปรุงจากการรายงานการปฏิบัติงานและติดตามพัฒนาการของเด็ก โดยการประเมินสื่อและกิจกรรมที่ใช้

ในการจัดประสบการณ์จริง และนำผลที่ได้จากประเมินมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาครั้งถัดไป

สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจ ศึกษา และ ประเมินความต้องการจำเป็น สภาพของทัศนคติร่วมกันความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ เพื่อคิดหา แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะของครูทั้งคุณลักษณะภายใน และภายนอก กระตุ้น พฤติกรรมเชิงบวกร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมคุณลักษณะของครู ที่ต้องการ โดยการวางแผนการอบรมการปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดทักษะทางสมอง ทั้ง 9 ด้าน ส่งเสริมการศึกษาต่อเฉพาะทาง และส่งเสริมการพัฒนาตนเองแก่ครูปฐมวัยในด้านอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดี ในการทำงาน มีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และการมี ปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และ การประเมินผลการพัฒนาการด้านทักษะทางสมองของเด็กและการพัฒนาสมรรถนะจากพฤติกรรม การปฏิบัติงานของครูปฐมวัย โดยแบ่งเป็นคุณลักษณะภายใน และรูปลักษณะภายนอก โดยสังเกต สถานการณ์ในการจัดประสบการณ์

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

วิธีที่ 1 การฟังบรรยาย ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมครูปฐมวัยทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงาน เสริมสร้างสมรรถนะครูปฐมวัยด้านต่างๆ

วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้กรณีศึกษาจากการปฏิบัติงานในชั้นเรียน มาเป็นโจทย์ในการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาด้านทักษะสมองของเด็ก ให้เห็นภาพชัดเจน ปรับปรุงด้าน ต่างๆ และให้ความรู้ เข้าใจการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้บริหารศึกษาถึงปัญหาของการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึงเหตุและผล ให้ครูปฐมวัยมีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจนที่จะ จัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

วิธีที่ 4 การมอบหมายงาน ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ครูปฐมวัยให้เกิดภาวะผู้นำ ให้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองในการจัดประสบการณ์ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กให้มี รูปธรรมที่ชัดเจน

วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานในชั้นเรียน และนอกห้องเรียน โดยการให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าให้ได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้บริหารจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบ เป็นการช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความคิด ด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

3.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

- 3.1.1 ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย
- 3.1.2 ครูมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย
- 3.1.3 ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย
- 3.1.4 ครูมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง
- 3.1.5 ครูมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของทักษะทางสมอง
- 3.1.6 ครูมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะทางสมอง
- 3.1.7 ครูมีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
- 3.1.8 ครูมีความสามารถในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้
- 3.1.9 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นกำลังพัฒนาทักษะทางสมอง
- 3.1.10 ครูมีความสามารถในการสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย
- 3.1.11 ครูมีความรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง
- 3.1.12 ครูควบคุมอารมณ์ตนเองต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง
- 3.1.13 ครูมีความอ่อนโยนต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง
- 3.1.14 ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้เด็ก

3.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

- 3.2.1 ครูมีความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- 3.2.2 ครูมีความรู้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย
- 3.2.3 ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

3.2.4 ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กปฐมวัย

3.2.5 ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กปฐมวัย

3.2.6 ครูมีความสามารถในการอธิบาย ใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย

3.2.7 ครูมีความสามารถในการออกแบบสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง

3.2.8 ครูมีความสามารถในการพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง

3.2.9 ครูมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย

3.2.10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์อย่างมีลำดับขั้นตอน

3.2.11 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย

3.2.12 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ให้มีความการยืดหยุ่นแก่เด็กปฐมวัย

3.2.13 ครูมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้าน

3.2.14 ครูมีความสามารถในการสังเกต เก็บข้อมูลจากเด็ก และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย

3.2.15 ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อเข้าสู่การวางแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.2.16 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสม

3.2.17 ครูมีความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง

3.2.18 ครูมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์

3.2.19 ครูมีความสามารถในการนำความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประเมินตนเอง

3.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

3.3.1 ครูเป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย

3.3.2 ครูมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่เชื่อว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

- 3.3.3 ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย
- 3.3.4 ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนครู
- 3.3.5 ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง
- 3.3.6 ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง
- 3.3.7 ครูมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้
- 3.3.8 ครูมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาเด็ก
- 3.3.9 ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย
- 3.3.10 ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย

ขั้นที่ 2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ด้วยการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีฉันทามติว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเหมาะสม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ดังตาราง 26 - 28

โดยผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ภาพรวมขององค์ประกอบของรูปแบบส่วนใหญ่มีความเหมาะสม และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยสรุป ดังนี้

- 1) ให้ตัดข้อที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนออก เพื่อลดจำนวนข้อให้มีความเหมาะสม ไม่มากจนเกินไป
 - 2) ให้ปรับคำศัพท์ที่ใช้ในการเขียน เพื่อให้ได้เนื้อความที่เหมาะสม และสื่อถึงสมรรถนะได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
 - 3) ให้รวมประเด็นย่อยบางข้อที่มีความคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน
 - 4) ให้จัดเรียงลำดับของแต่ละข้อบางด้านใหม่เพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น
- รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

โดยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ตาราง 26 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
1.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	✓	เพิ่มเติมรายละเอียดย่อยให้ชัดเจน
1.1.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย ด้านความรู้ ดึงศักยภาพของครู กระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	✓	ปรับแก้ “ด้านความรู้” เป็น “เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ”
1.1.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ	✓	
1.1.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารจัดวางตำแหน่งงานของครูให้เหมาะสมต่อหน้าที่และความรู้พื้นฐาน ทางด้านทักษะทางสมอง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	✓	

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
1.1.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านความรู้ของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน	✓	ปรับแก้ “ด้านความรู้” เป็น “การพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย”
1.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	✓	
1.2.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวิเคราะห์ความถนัดด้านทักษะความสามารถ ปัญหา และประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะจากการปฏิบัติงานจริงของครูปฐมวัย	✓	ดูพื้นฐานของครูก่อน นำคำว่า “ด้านทักษะ” ออก
1.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารวางแผนการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านทักษะของครูปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์และเลือกวิธีการพัฒนา การจัดดำเนินการ ที่เหมาะสม	✓	เรียงลำดับความสำคัญ แยกทักษะให้ชัด
1.2.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารดำเนินการในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะทางสมองก่อนที่จะถ่ายทอดทักษะทางสมองให้แก่เด็ก ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งและภาระงานที่เหมาะสม คิดสิ่งใหม่ควบคู่กับเทคโนโลยี	✓	คงเดิม
1.2.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารประเมินผล ปรับปรุง จากการรายงานการปฏิบัติงาน และติดตามพัฒนาการของเด็ก โดยการประเมินสื่อและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์จริง และนำผลที่ได้จากประเมินมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาครั้งถัดไป	✓	คงเดิม
1.3.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจ ศึกษา และประเมินความต้องการจำเป็น สภาพของทัศนคติร่วมกันความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ เพื่อคิดหาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะของครูทั้งคุณลักษณะภายใน และภายนอก กระตุ้นพฤติกรรมเชิงบวกร่วมกัน	✓	
1.3.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารส่งเสริมคุณลักษณะของครูที่ต้องการ โดยการวางแผนการอบรมการปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดทักษะทางสมอง ทั้ง 9 ด้าน ส่งเสริมการศึกษาต่อเฉพาะทาง และส่งเสริมการพัฒนาตนเองแก่ครูปฐมวัยในด้านอื่นๆ	✓	

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
1.3.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีบุคลิกภาพและ คุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และการ มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการ สื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	✓	
1.3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการพัฒนาการ ด้านทักษะทางสมองของเด็กและการพัฒนาสมรรถนะจาก พฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูปฐมวัย โดยแบ่งเป็น คุณลักษณะภายใน และรูปลักษณะภายนอก โดยสังเกต สถานการณ์ในการจัดประสบการณ์	✓	

ตาราง 27 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียน เอกชน องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
2.1 วิธีที่ 1 การฟังบรรยาย ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมครู ปฐมวัยทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงานเสริมสร้าง สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านต่างๆ	✓	ใช้คำว่า “การอบรมเชิง ปฏิบัติการ” แทน
2.2 วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้ กรณีศึกษาจากการปฏิบัติงานในชั้นเรียนมาเป็นโจทย์ใน การแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาด้านทักษะสมองของเด็ก ให้เห็น ภาพชัดเจน ปรับปรุงด้านต่างๆ และให้ความรู้ เข้าใจการ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	✓	
2.3 วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้บริหารศึกษาถึงปัญหา ของการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึง เหตุและผล ให้ครูปฐมวัยมีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจนที่จะจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	✓	

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
2.4 วิธีที่ 4 การมอบหมายงาน ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ครูปฐมวัยให้เกิดภาวะผู้นำ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในการจัดประสบการณ์ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กให้มีรูปธรรมที่ชัดเจน	✓	คำว่ามอบหมายงาน แนะนำให้ผู้บริหารเปลี่ยนเป็นคำว่า “การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน” ตัดคำว่าภาวะผู้นำ ออก
2.5 วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน โดยให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าให้ได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน	✓	เปลี่ยนวิธีการเป็นศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้
2.6 วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้บริหารจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบ เป็นการช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความคิดด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ดียิ่งขึ้น	✓	

ตาราง 28 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
3.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	✓	
3.1.1 ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย	✓	3.1.1 – 3.1.14 ควรตัด “มีความ” ออก เพื่อให้แต่ละข้อย่อยแสดงถึงพฤติกรรมของครูมากยิ่งขึ้น
3.1.2 ครูมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย	✓	
3.1.3 ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย	✓	
3.1.4 ครูมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง	✓	
3.1.5 ครูมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของทักษะทางสมอง	✓	

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
3.1.6 ครูมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะทางสมอง	✓	
3.1.7 ครูมีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย	✓	
3.1.8 ครูมีความสามารถในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้	✓	
3.1.9 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นกำลังพัฒนาทักษะทางสมอง	✓	
3.1.10 ครูมีความสามารถในการสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย	✓	
3.1.11 ครูมีความรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง	✓	3.1.11-3.1.14 ควรตัด “มีความ” ออก
3.1.12 ครูควบคุมอารมณ์ตนเองต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง	✓	
3.1.13 ครูมีความอ่อนโยนต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง	✓	
3.1.14 ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้เด็ก	✓	คงเดิม
3.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	✓	
3.2.1 ครูมีความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	✓	3.2.1-3.2.19 ควรตัด “มีความ” และ “ในการ” ออก เพื่อให้เห็นการปฏิบัติงานของครูที่แท้จริง
3.2.2 ครูมีความรู้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย	✓	
3.2.3 ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	✓	
3.2.4 ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กปฐมวัย	✓	
3.2.5 ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กปฐมวัย	✓	
3.2.6 ครูมีความสามารถในการอธิบายใจความสำคัญเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย	✓	
3.2.7 ครูมีความสามารถในการออกแบบสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง	✓	
3.2.8 ครูมีความสามารถในการพัฒนาสื่อการจัด	✓	

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
ประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง		
3.2.9 ครูมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย	✓	
3.2.10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์อย่างมีลำดับขั้นตอน	✓	
3.2.11 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย	✓	
3.2.12 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ให้มีความยืดหยุ่นแก่เด็กปฐมวัย	✓	
3.2.13 ครูมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้าน	✓	ครูสามารถสื่อสารกับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง และชุมชน
3.2.14 ครูมีความสามารถในการสังเกต เก็บข้อมูลจากเด็กและผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย	✓	
3.2.15 ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อเข้าสู่การวางแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย	✓	
3.2.16 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสม	✓	
3.2.17 ครูมีความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง	✓	
3.2.18 ครูมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์		
3.2.19 ครูมีความสามารถในการนำความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประเมินตนเอง	✓	
3.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ	✓	
3.3.1 ครูเป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย	✓	คงเดิม
3.3.2 ครูมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่เชื่อว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น	✓	
3.3.3 ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย	✓	ควรตัด “ความ” ออก
3.3.4 ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนครู	✓	ควรตัด “ความ” ออก เพิ่มคำว่า “ที่ดี” หลังคำว่าสัมพันธ์
3.3.5 ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง	✓	ควรตัด “ความ” ออก เพิ่มคำว่า “ที่ดี” หลังคำว่าสัมพันธ์
3.3.6 ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือผู้อื่นที่	✓	คงเดิม

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
เกี่ยวข้อง		
3.3.7 ครุมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้	✓	คงเดิม
3.3.8 ครุมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาเด็ก	✓	คงเดิม
3.3.9 ครุมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย	✓	คงเดิม
3.3.10 ครุมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย	✓	คงเดิม

ผลการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนที่ผ่านการตรวจสอบตามความเหมาะสมได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิโดยประกอบด้วย 3 องค์ประกอบซึ่งปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ 1) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน และ 3) สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีรายละเอียด ของแต่ละองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 4 ด้าน ด้านละ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

1.1.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ดึงศักยภาพของครู กระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

1.1.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ

1.1.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารจัดวางตำแหน่งงานของครูให้เหมาะสมต่อหน้าที่และความรู้พื้นฐานทางด้านทักษะทางสมอง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล

ในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

1.1.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาทักษะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน

1.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.2.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวิเคราะห์ ความถนัด ความสามารถ ปัญหา และประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะจากการปฏิบัติงานจริงของครูปฐมวัย

1.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมสมรรถนะของครูปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์และเลือกวิธีการพัฒนา การจัดดำเนินการ ที่เหมาะสม

1.2.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารดำเนินการในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะทางสมองก่อนที่จะถ่ายทอดทักษะทางสมองให้แก่เด็ก ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งและภาระงานที่เหมาะสม คิดสิ่งใหม่ควบคู่กับเทคโนโลยี

1.2.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารประเมินผล ปรับปรุงจากการรายงานการปฏิบัติงานและติดตามพัฒนาการของเด็ก โดยการประเมินสื่อและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์จริง และนำผลที่ได้จากประเมินมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาครั้งถัดไป

1.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

1.3.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจ ศึกษา และประเมินความต้องการจำเป็น สภาพของทัศนคติร่วมกันความต้องการการพัฒนาสมรรถนะเพื่อคิดหาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะของครูทั้งคุณลักษณะภายใน และภายนอก กระตุ้นพฤติกรรมเชิงบวกร่วมกัน

1.3.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมคุณลักษณะของครูที่ต้องการ โดยการวางแผนการอบรมการปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดทักษะทางสมองทั้ง 9 ด้าน ส่งเสริมการศึกษาต่อเฉพาะทาง และส่งเสริมการพัฒนาตนเองแก่ครูปฐมวัยในด้านอื่น ๆ

1.3.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และ การประเมินผลการพัฒนาการด้านทักษะทางสมองของเด็กและการพัฒนาสมรรถนะจากพฤติกรรม การปฏิบัติงานของครูปฐมวัย โดยแบ่งเป็นคุณลักษณะภายใน และรูปลักษณะภายนอก โดยสังเกต สถานการณ์ในการจัดประสบการณ์

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิธีที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมครูปฐมวัยทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงานเสริมสร้างสมรรถนะครูปฐมวัยด้านต่าง ๆ

2.2 วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้กรณีศึกษาจากการปฏิบัติงาน ในชั้นเรียนมาเป็นโจทย์ในการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาด้านทักษะสมองของเด็ก ให้เห็นภาพชัดเจน ปรับปรุงด้านต่างๆ และให้ความรู้ เข้าใจการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้บริหารศึกษาถึงปัญหาของการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึงเหตุและผล ให้ครูปฐมวัยมีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจนที่จะ จัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

2.4 วิธีที่ 4 การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ครูปฐมวัยให้เกิด ภาวะผู้นำ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในการจัดประสบการณ์ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะ ทางสมองของเด็กให้มีรูปธรรมที่ชัดเจน

2.5 วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงาน ในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน โดยการให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่มี ประสบการณ์น้อยกว่าให้ได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

2.6 วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้บริหารจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้าง เครือข่ายอย่างเป็นระบบ เป็นการช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความคิด ด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะ ทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย สมรรถนะของครูปฐมวัย 3 สมรรถนะ ดังนี้

3.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

3.1.1 ครูรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย

3.1.2 ครูรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย

3.1.3 ครูมีพื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย

3.1.4 ครูรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง

3.1.5 ครูรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของทักษะทางสมอง

3.1.6 ครูมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะทางสมอง

3.1.7 ครูเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

3.1.8 ครูบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้

3.1.9 ครูสามารถวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นกำลังพัฒนาทักษะทางสมอง

3.1.10 ครูสามารถสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย

3.1.11 ครูใฝ่รู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง

3.1.12 ครูควบคุมอารมณ์ตนเองต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง

3.1.13 ครูอ่อนโยนต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง

3.1.14 ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้เด็กปฐมวัย

3.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3.2.1 ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

3.2.2 ครูรู้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย

3.2.3 ครูรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

3.2.4 ครูสามารถวางแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กปฐมวัย

3.2.5 ครูสามารถวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กปฐมวัย

3.2.6 ครูสามารถอธิบายใจความสำคัญเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย

3.2.7 ครูสามารถออกแบบสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง

3.2.8 ครูสามารถในการพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง

3.2.9 ครูสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย

3.2.10 ครูสามารถจัดประสบการณ์อย่างมีลำดับขั้นตอน

3.2.11 ครูสามารถจัดประสบการณ์โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย

3.2.12 ครูสามารถจัดประสบการณ์ให้มีความการยืดหยุ่นแก่เด็กปฐมวัย

3.2.13 ครูสามารถสื่อสารกับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้าน

3.2.14 ครูสามารถสังเกต เก็บข้อมูลจากเด็ก และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย

3.2.15 ครูสามารถประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่การวางแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.2.16 ครูสามารถวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสม

3.2.17 ครูสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง

3.2.18 ครูสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์

3.2.19 ครูสามารถนำความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประเมินตนเอง

3.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

3.3.1 ครูเป็นที่รักและไวใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย

3.3.2 ครูมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่เชื่อว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

3.3.3 ครูมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย

3.3.4 ครูมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเพื่อนครู

3.3.5 ครูมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง

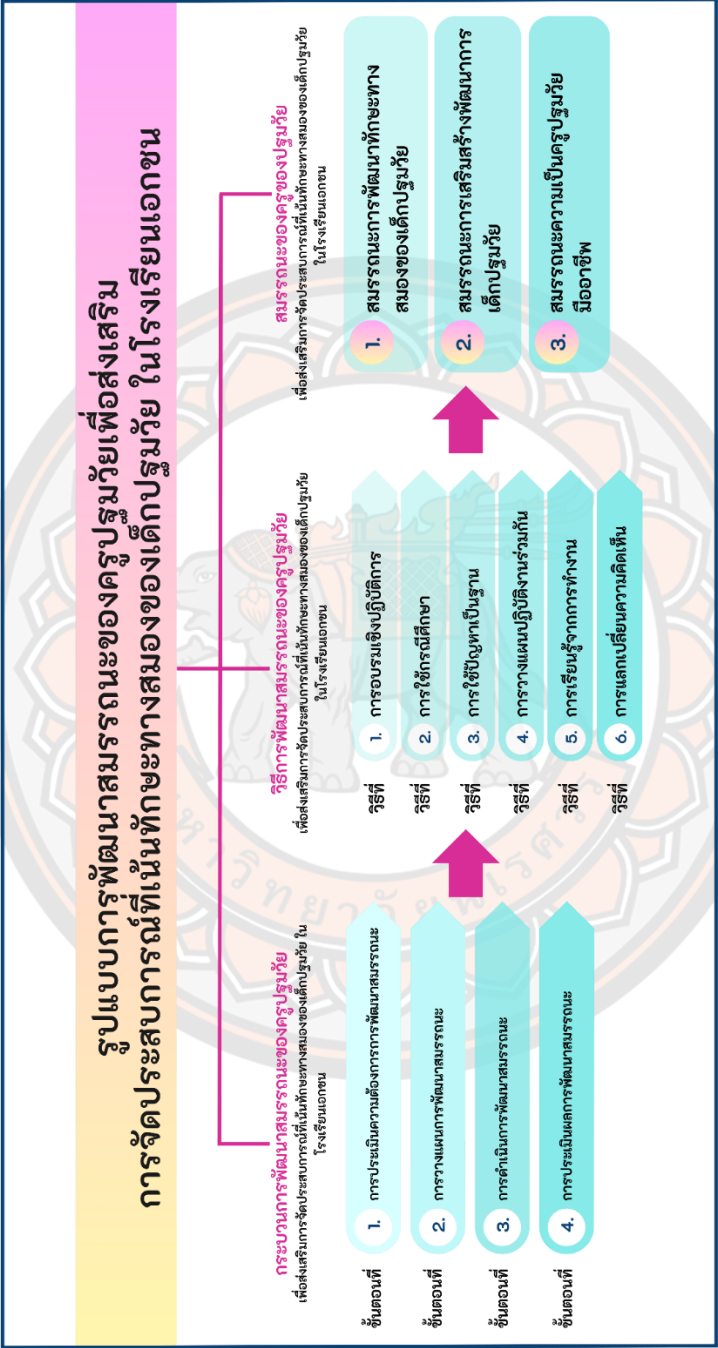
3.3.6 ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

3.3.7 ครูมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้

3.3.8 ครูมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาเด็ก

3.3.9 ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย

3.3.10 ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย

ภาพ 5 แสดงรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

การประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 140 คน ได้มาโดย ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) มีผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 29 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	96	68.57
1.2 หญิง	44	31.43
2. ระดับการศึกษาสูงสุด		
2.1 ปริญญาโท	109	77.86
2.2 ปริญญาเอก	31	22.14
3. ตำแหน่งในสถานศึกษา		
3.1 ผู้อำนวยการ	73	52.14
3.2 รองผู้อำนวยการ	58	41.43
3.3 ผู้จัดการ	9	6.43
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
4.1 1 – 5 ปี	49	35.00
4.2 6 – 10 ปี	68	48.57
4.3 มากกว่า 10 ปี	23	16.43

จากตาราง 29 พบว่า จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน จำแนกตามเพศ พบว่า มีกลุ่มตัวอย่าง สูงที่สุด คือ เพศชาย มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 68.57 จำแนกตามระดับ

การศึกษาสูงสุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาสูงสุด สูงที่สุด คือ ปริญญาโท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 77.86 จำแนกตามตำแหน่งในสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งในสถานศึกษา สูงที่สุด คือ ผู้อำนวยการ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 52.14

ตาราง 30 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ระดับความเป็นไปได้ (n = 140)			ระดับความเป็นประโยชน์ (n = 140)			ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	4.50	0.14	มาก	4.46	0.20	มาก	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	4.63	0.21	มากที่สุด	4.57	0.26	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	4.53	0.17	มากที่สุด	4.50	0.18	มาก	ผ่าน
รวม	4.53	0.10	มากที่สุด	4.63	0.21	มากที่สุด	ผ่าน

จากตาราง 30 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) โดยมีผลการประเมินความเป็นไปได้ผ่านเกณฑ์ทุกองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครู

ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม พบว่า มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) โดยมีผลการประเมินความเป็นประโยชน์ผ่านเกณฑ์ทุกองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$)

ตาราง 31 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของ ครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่ เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ระดับความเป็นไปได้ (n = 140)			ระดับความเป็นประโยชน์ (n = 140)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ	4.74	0.25	มากที่สุด	4.68	0.33	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ	4.47	0.23	มาก	4.42	0.29	มาก
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ	4.43	0.25	มาก	4.44	0.43	มาก
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ	4.35	0.29	มาก	4.31	0.32	มาก
รวม	4.50	0.14	มาก	4.46	0.20	มาก

จากตาราง 31 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ขององค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.47$) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.35$)

และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.68$) รองลงมา คือ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.44$) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 32 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อ ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ระดับความเป็นไปได้ (n = 140)			ระดับความเป็นประโยชน์ (n = 140)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
วิธีที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.70	0.46	มากที่สุด	4.61	0.63	มากที่สุด
วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา	4.76	0.43	มากที่สุด	4.69	0.64	มากที่สุด
วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.20	0.40	มาก	4.14	0.54	มาก
วิธีที่ 4 การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน	4.66	0.64	มากที่สุด	4.54	0.82	มากที่สุด
วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน	4.81	0.45	มากที่สุด	4.81	0.45	มากที่สุด
วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.65	0.61	มากที่สุด	4.65	0.61	มากที่สุด
รวม	4.63	0.21	มากที่สุด	4.57	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 32 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ขององค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

คือ วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ($\bar{X} = 4.81$) รองลงมา คือ วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ($\bar{X} = 4.76$) และวิธีที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.81$)

และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.57$) โดยวิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ($\bar{X} = 4.81$) รองลงมา คือ วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ($\bar{X} = 4.69$) และวิธีที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.14$)

ตาราง 33 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็ก ปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ระดับความเป็นไปได้ (n=140)			ระดับความเป็นประโยชน์ (n = 140)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของ เด็กปฐมวัย	4.47	0.13	มาก	4.47	0.13	มาก
3.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ปฐมวัย	4.61	0.47	มากที่สุด	4.54	0.41	มากที่สุด
3.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ	4.49	0.21	มาก	4.47	0.23	มาก
รวม	4.53	0.17	มากที่สุด	4.50	0.18	มาก

จากตาราง 33 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ขององค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือ สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.49$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.47$)

และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา คือ สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.57$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.47$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนเอกชน ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 364 คน ด้วยแบบสอบถามสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน และทำการวิเคราะห์ (Exploratory factor analysis) ประกอบด้วยสมรรถนะของครูปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย 2) สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และ 3) สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในด้านทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารหรือครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน จาก 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนทรัพย์สถิตวิทยาการ จังหวัดกำแพงเพชร 2) โรงเรียนโรงเรียนอนุบาลมัทธมา จังหวัดสุโขทัย 3) โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้าพัฒนา จังหวัดเลย โดยศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน 2 ประเด็น คือ 1) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาและ/หรือเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน โดยศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน 2 ประเด็น คือ 1) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

โดยแบ่งออกเป็น 2 ชั้นย่อย ตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ใน ตอนที่ 1 มายก (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ตามองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน คือ 1) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน และ 3) สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 9 คน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

การประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 140 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากแต่ละจังหวัด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาศมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

1.1 ผลการศึกษาศมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย 2) สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย 3) สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 วิธี ได้แก่ วิธีที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน วิธีที่ 4 การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน และวิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2. ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีมติเห็นว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 140 คน มีความเห็นว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ทำให้ได้รูปแบบการบริหารที่มี 3 องค์ประกอบ โดยในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ดึงศักยภาพของครูกระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การประเมินผลการพัฒนาทักษะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ คือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ ด้วยการพูด บอก เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ให้ครูซักถามแล้วประเมินการเรียนรู้ของครูในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา คือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ โดยให้ครูศึกษาเรื่องที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ วิธีการบริหารที่เน้นให้ครูจัดประสบการณ์ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการ เพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจปัญหาและแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

วิธีที่ 4 การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน คือ วิธีการที่ผู้บริหารให้งานล่วงหน้าแก่ครู ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้บริหารมีหน้าที่ติดตาม ชี้แนะ ประเมินผล

วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน คือ วิธีการให้ครูลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของภาระงานนั้นแล้วเห็นผลงาน เป็นเรียนรู้ภาระงานที่มุ่งให้เกิดการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริง

วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คือ วิธีการให้ครูรวมกลุ่มหลังจากทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย กระตุ้นการแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่เรียนรู้ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่

องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่

1) สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย คือ ครูรู้คิดและเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ความสามารถของครูในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้ การส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ช่วยสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวก สามารถอธิบายและสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้

2) สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย คือ ครูจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยแบบมีอาชีพ ความสามารถที่ครูปฏิบัติหรือจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ การประเมินเด็ก

3) สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมีอาชีพ คือ ครูพัฒนาคุณลักษณะภายในและคุณลักษณะภายนอกที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย

การร่วมมือกับผู้อื่น การพัฒนาตนเอง การพัฒนาความเชี่ยวชาญ การถ่ายทอดวิธีการพัฒนาทักษะทางสมองสู่เพื่อนครู ได้แก่ มุมมองต่อความสัมพันธ์ที่ตระหนักรู้ระหว่างตนเองกับผู้อื่น เจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย และลักษณะนิสัยส่วนตัว

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

3.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ได้สมรรถนะของครูปฐมวัย 3 สมรรถนะ มีประเด็นอภิปรายดังนี้

1.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย คือ ครูรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ความสามารถของครูในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้ การส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ช่วยสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวก สามารถอธิบายและสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูปฐมวัยจะต้องรู้และเข้าใจในเรื่องของทักษะสมองอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้การพัฒนาทักษะทางสมอง สามารถเกิดขึ้นได้เต็มศักยภาพ และนำไปสู่การพัฒนากระบวนการของทักษะทางสมองขั้นสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎี อินทรประเสริฐ และคณะ (2563) ได้กล่าวถึง สมรรถนะด้านความรู้ของครูต้นแบบสะท้อนจากความสามารถทางการรู้คิดของครูเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 1) ครูจดจำทักษะทางสมองได้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเด็นย่อย คือ การจดจำความหมายและองค์ประกอบของทักษะทางสมอง การจดจำวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง และ การจดจำประโยชน์ของทักษะทางสมอง 2) ครูรู้และเข้าใจทักษะทางสมองชัด ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ ความเข้าใจในวิธีพัฒนาทักษะทางสมอง และ

ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมองของเด็ก 3) ครูใช้ทักษะทางสมองเป็นประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ คิดประยุกต์ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางสมอง และคิดเชื่อมโยงทักษะทางสมองกับเนื้อหาที่สอน

1.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย คือ ครูจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยแบบมีอาชีพ ความสามารถที่ครูปฏิบัติหรือจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ การประเมินเด็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน้าที่ของครูปฐมวัยจะทำให้เด็กเกิดทักษะทางสมองได้ดีที่สุดนั้น ครูปฐมวัยจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรฯ อุดทะ (2562) ได้กล่าวถึง สมรรถนะของครูปฐมวัย การบูรณาการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จะส่งผลทำให้ทักษะทางสมองในภาพรวมมีการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ ส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการจดจำ การยับยั้งตนเองไม่ให้เข้าหาสิ่งที่ไม่ดี และรู้จักปรับเปลี่ยนรูปแบบการแก้ไขปัญหาไปตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

1.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ คือ ครูพัฒนาคุณลักษณะภายในและคุณลักษณะภายนอกที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย การร่วมมือกับผู้อื่น การพัฒนาตนเอง การพัฒนาความเชี่ยวชาญ การถ่ายทอดวิธีการพัฒนาทักษะทางสมองสู่เพื่อนครู ได้แก่ มุมมองต่อความสัมพันธ์ที่ระหว่างตนเองกับผู้อื่น เจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย และลักษณะนิสัยส่วนตัว ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่ครูที่เปิดใจกว้างจะยอมรับได้ว่าเด็กเล็กยังไม่สามารถอธิบายอารมณ์ความรู้สึกของตัวเองได้ดี ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูปฐมวัยในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความหวังว่าเราจะมีวิธีการที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเข้าใจอารมณ์ของตัวเอง และสามารถสื่อสารความรู้สึกของตัวเองให้ดีขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภาวดี หาญเมธี และคณะ (2561) ได้กล่าวถึง ครูปฐมวัยในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย จะต้องใจกว้าง และมีทัศนคติเชิงบวก (Positive Mind) ครูต้องมีความเชื่อมั่นในเด็ก เชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพเปลี่ยนแปลง และพัฒนาได้ ครูต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเอง เชื่อว่าครูสามารถส่งเสริมทักษะทางสมอง ให้เด็กเกิดจากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ เมื่อครูมีความเชื่อมั่นถูกต้องแล้วครูควรเป็นคนที่เปิดกว้าง ยอมรับความเป็นจริงของเด็ก เปิดรับความคิดเห็นและมีความหวังเสมอ ครูที่มีทัศนคติเชิงบวกจะมองเห็นความก้าวหน้าของเด็กแม้จะเกิดขึ้นเล็กน้อย และไม่ละเลยที่จะสะท้อนให้เด็กได้เห็นความก้าวหน้าของตัวเอง

2. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

โดยองค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ คือ การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ดึงศักยภาพของครู กระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การหาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัยนั้น ผู้บริหารต้องหาวิธีการที่จะกระตุ้นความสนใจของบุคลากรให้มีความสนใจพัฒนาตนเอง การที่คนในองค์กรเกิดการพัฒนาความสามารถหลักขององค์กรนี้เกิดจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติมากกว่าที่จะเกิดจากการสั่งการของผู้บริหาร สอดคล้องกับ สุธินี ฤกษ์ขำ (2557) กล่าวว่า ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นมีกระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยต้องกำหนดความเร่งด่วนของความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ นั่นคือ สามารถเลือกกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดขององค์กรก่อนเสมอ 2) การออกแบบกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย การจัดโครงการฝึกอบรมและพัฒนา การพัฒนาสายอาชีพ และการพัฒนาองค์กร 3) การนำแผนกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวไปปฏิบัติจริง และ 4) การประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการจัดให้มีข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback)

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ คือ การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจะทำการกำหนดความเร่งด่วนของความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ซึ่งผู้บริหารจะเลือกกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่จำเป็น จึงต้องมีการวางแผน การออกแบบกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย และนำแผนกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยไปปฏิบัติจริง จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้ สอดคล้องกับ ดุษฎี อินทรประเสริฐ และคณะ (2563, น. 52-55) กล่าวว่า การวางแผนการสอน เป็นการที่ครูสังเกตและการวิเคราะห์ทักษะทางสมองของเด็ก สามารถวิเคราะห์ประเภทของทักษะทางสมองที่เด็กมีหรือขาดได้ เพื่อการวางแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับปัญหาด้านทักษะทางสมองของเด็ก และเหมาะสมแก่ความต้องการของเด็ก และสอดคล้องกับ โชติชวัล

พุทฺธิกาณฺฐน (2556, น. 52) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีด้วยกัน 5 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ประเมินความจำเป็น เป็นการประเมินศักยภาพกลุ่มเป้าหมายกับศักยภาพที่องค์กรคาดหวัง 2) วางแผนการพัฒนาคู โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ วิทยากร เครื่องมืออุปกรณ์ อาหาร งบประมาณ รวมถึงรูปแบบและวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสร้างแบบประเมินผล การปฏิบัติงาน 3) เตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมและรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ ในการวางแผนการพัฒนาคู 4) ดำเนินการ เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยต้องพยายามควบคุมให้เป็นไปตามแผน 5) ประเมินผล แบ่งเป็นการประเมินผลในประเด็นที่เกี่ยวกับระยะเวลา สถานที่ วิทยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ อาหาร งบประมาณ รูปแบบและการดำเนินการพัฒนา นอกจากนั้นยังต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผลการประเมินที่ได้จะนำมาประเมินความจำเป็นในการพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ คือ การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่เพื่อนครูนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงการมีเจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก ซึ่งจะส่งผลให้เกิดภาวะผู้นำในการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็กด้วยเช่นกัน ประกอบด้วย การประเมินคุณค่าของการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก ความรู้สึกต่อการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก และความพร้อมในการพัฒนาทักษะทางสมองแก่ให้เด็ก สอดคล้องกับ กัลยากร กลายสุข (2542) กล่าวว่า การดำเนินการพัฒนาจะเป็นการหาวิธีการหรือกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนหรือการทำงานของครูอาจารย์ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอภิปราย และการเผยแพร่ข่าวสาร เป็นต้น และสอดคล้องกับ กมลรัตน์ วงษ์จันทร์หาญ (2563, น. 51) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารเลือกสรรวิธีการที่จะนำมาใช้ในการพัฒนานั้นต้องดูความเหมาะสมทั้งในแง่ประเภทบุคลากรและช่วงเวลาในการพัฒนา การเลือกสื่อหรือสื่อทัศนูปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการฝึกอบรม สื่อหรือสื่อทัศนูปกรณ์ทำให้การอบรมง่ายมากขึ้น ทำให้การอบรมบรรลุเป้าหมายที่ต้องการในการเลือกใช้ต้องคำนึงถึงเนื้อหาและพื้นฐานของครูเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี (2560) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมมี 6 ตัวแปร คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การพัฒนานักนวัตกรรม การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ โครงสร้างองค์การที่เหมาะสม วัฒนธรรมองค์การที่ส่งเสริมนวัตกรรม และบรรยากาศองค์การสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ คือ การประเมินผลการพัฒนาทักษะ การพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตาม ความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ขั้นตอนนี้ มีความสำคัญเป็นอย่างสูง การที่ผู้บริหารประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ของครูปฐมวัยนั้นเพื่อตัดสินว่าครูปฐมวัยปฏิบัติหน้าที่สำเร็จตามสมรรถนะที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งเป็น การติดตามความก้าวหน้าเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในจุดบกพร่อง การประเมินปรับปรุงงานให้ดีขึ้น เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายให้ดีที่สุด สอดคล้องกับ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, น. 59-61) กล่าวว่า หลักการ บริหารงาน โดยผู้บริหารมีการประเมินผลงานและติดตามโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ การบริหารที่ดีจะต้องมีการแบ่งสายงานให้รู้หน้าที่และ ความรับผิดชอบของบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน ตลอดจนสายงานและบังคับบัญชา ฉะนั้นทุกโรงเรียน ควรมีแผนผังจัดสายงานของโรงเรียนให้ชัดเจน และสอดคล้องกับ อภิรติ ไชยกาล (2563, น. 8-6) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา เป็นการจัดกิจกรรม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และการจัด สภาพแวดล้อม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างบูรณาการผ่านการเล่น เกิดการลงมือปฏิบัติ ผ่านประสบการณ์ ตรงที่ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า สนองความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล โดยครอบคลุมทั้งหลักสูตร กระบวนการ และการประเมินผล อันนำไปสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และพัฒนาทักษะต่าง ๆ

โดยองค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 6 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ คือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ ด้วยการพูด บอก เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ให้ครูซักถามแล้วประเมิน การเรียนรู้ของครูในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เป็นรูปแบบหนึ่งของการฝึกอบรม ที่ช่วยให้ครูปฐมวัย เกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ของการพัฒนา สมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยอย่างมี ประสิทธิภาพ เพราะการฝึกอบรมเน้นทั้งด้านวิชาการ หรือทฤษฎี และด้านปฏิบัติ โดยคำนึงถึง การเสริมสร้างให้ผู้เข้าครูปฐมวัยนำสิ่งที่ตนเรียนรู้นั้นมาปฏิบัติ ในสถานการณ์ ทำงานอันแท้จริงของได้ สอดคล้องกับ อภิชัย ศรีเมือง (ม.ป.ป. อ้างอิงใน กมลรัตน์ วงษ์จันทร์หาญ, 2563, น. 58) กล่าวว่า การพัฒนาสมรรถนะของบุคคลนั้นไม่ได้มีเพียงการฝึกอบรมเท่านั้น แต่ยังมีอีกหลายวิธีที่ต้องเลือกใช้ ให้เหมาะสมกับกับสมรรถนะที่ต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศนีย์ วงศ์คำ (2564) กล่าวว่า โดยมีผลงานกิจกรรม และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีการแสดงบทบาท และปฏิบัติงานผ่านกระบวนการ PLC ในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติดี มีความพึงพอใจต่อการจัด

กิจกรรม อยู่ในระดับมาก และเห็นว่าการจัดอบรมการพัฒนาสมรรถนะในภาพรวมบรรลุวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมาก

วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา คือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ โดยให้ครูศึกษาเรื่องที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนนั้น จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมที่นอกเหนือไปจากการประสบการณ์ตามหลักสูตรปกติ หรือมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นเรื่องทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ซึ่งการที่จะให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาทักษะทางสมองต้องอาศัยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับ พัทธภรณ์ พุทธิกุล (2558, น. 36-37) กล่าวว่า 1) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรณีศึกษา (Case Study) ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นการศึกษาแบบเจาะลึกในประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจสาเหตุหรือปัจจัยของปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบและบูรณาการ โดนียดผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ Prosen (2015) กล่าวว่า สิ่งสำคัญของการบริหารครู คือ สมรรถนะด้านความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Knowledge) มี 5 วิธี ได้แก่ 1) บรรยาย (Lectures) 2) การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก (Face to Face Learning) 3) การนำเสนองาน (Presentations) 4) กรณีศึกษา (Case Studies) และ 5) การอภิปรายระหว่างกลุ่ม (Paired Group Activity)

วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ วิธีการบริหารที่เน้นให้ครูจัดประสบการณ์ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการ เพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจปัญหาและแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารใช้การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกระบวนการสำรวจความรู้ความสามารถของครูปฐมวัยเพื่อหาคำตอบในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ข้อเสนอและความไม่มั่นใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติในสิ่งมีความซับซ้อน ปัญหาที่ใช้ในกระบวนการการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเป็นปัญหาที่ไม่ชัดเจน มีความยากหรือข้อสงสัยมาก สามารถตอบคำถามได้หลายคำตอบ สอดคล้องกับ พัทธภรณ์ พุทธิกุล (2558, น. 36-37) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาจึงไม่ใช่ธรรมชาติศึกษา การจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาควรใช้กระบวนการที่หลากหลายให้เหมาะสมกับธรรมชาติวิชา ในกระบวนการสร้างนิสัย เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดเป็นนิสัย โดยหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากกระบวนการคิดวิเคราะห์ และสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

อย่างหลากหลาย รวมกลุ่มกันทำงานโดยมีการวางแผน อภิปรายเสนอแนวคิดยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อภิปรายและนำเสนอสรุปมาเป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

วิธีที่ 4 การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน คือ วิธีการที่ผู้บริหารให้งานล่วงหน้าแก่ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้บริหารมีหน้าที่ติดตาม ชี้แนะ ประเมินผล ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ก็เหมือนกับการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญในทุกสถานศึกษา การทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน มีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูบุคลากรทุกคนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ อภิชัย ศรีเมือง (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การพัฒนาสมรรถนะของบุคคลนั้นไม่ได้มีเพียงการฝึกอบรมเท่านั้น แต่ยังมีอีกหลายวิธีที่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกับสมรรถนะที่ต้องการ เช่น 1) การสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน ทำให้บุคลากรได้มีโอกาสทำงานใหม่ ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาความรู้และทักษะที่หลากหลายขึ้น 2) การมอบหมายงานพิเศษให้ทำ จะทำให้บุคลากรมีโอกาสเรียนรู้เพิ่มพูนทักษะเรื่องการเป็นผู้นำ การสื่อสาร 3) การให้ทำงานแทนหัวหน้างานหรือการรักษาการแทน ทำให้รู้ว่าคุณสมบัติและทักษะอะไรที่มีความจำเป็นต่อการทำงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น 4) การใช้เวทีประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เกิดการพัฒนาคิดด้านการทำงาน 5) การให้เป็นคณะกรรมการต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่องการวางแผน การสื่อสารร่วมกับบุคคลอื่น 6) การมอบหมายให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และ 7) การฝึกอบรม

วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน คือ วิธีการให้ครูลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของภาระงานนั้นแล้วเห็นผลงาน เป็นเรียนรู้ภาระงานที่มุ่งให้เกิดการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก วิธีการที่จะพัฒนาบุคลากรกลุ่มนี้จึงควรเป็นการพัฒนาทางด้านการคิดเชิงกลยุทธ์รวมถึงการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาต่อในหลักสูตรที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับงาน และรู้จักออกแบบและแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง สอดคล้องกับ Odiorne (2000) วิธีการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรตามประเภทของคนในองค์กร ดาวเด่น (Star) เป็นบุคคลที่มีศักยภาพสูงและมีผลงานสูง บุคคลกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานเหนือกว่าเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถที่จะเรียนรู้และค้นหาวิธีการทำงานใหม่ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นวิธีการที่จะพัฒนาบุคลากรกลุ่มนี้จึงควรเป็นการพัฒนาทางด้านการคิดเชิงกลยุทธ์รวมถึงการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาต่อในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงาน วิธีการพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมกับบุคลากรกลุ่มนี้ เช่น การเรียนรู้จากการทำงาน การใช้ระบบพี่เลี้ยง การมอบหมายงาน การให้ทุนการศึกษา การทำงานแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมให้มีการแสดงออก การพัฒนาทักษะที่เป็น Core Value ขององค์กร เป็นต้น

วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คือ วิธีการให้ครูรวมกลุ่มหลังจากทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย กระตุ้นการแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่เรียนรู้ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีประสิทธิผลนั้น

จะต้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ หลัก คือ คน สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างแท้จริง ผู้บริหารจึงเป็นส่วนช่วยกระตุ้นโดยผ่านการพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ การอบรม ผู้บริหารจะต้องมีกลยุทธ์ในการผลักดันให้ความรู้ด้านทักษะทางสมองที่มีออกจากครูปฐมวัยไปสู่เด็กและมีกลยุทธ์ในการดึงความรู้ที่มีอยู่ในตัวครูปฐมวัยให้ออกมาเพื่อทำให้นักความรู้โตขึ้น หรืออยู่ในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ Prosen (2015) รวบรวมข้อมูลวิธีการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม พบว่า ต้องใช้หลากหลายวิธี ดังนี้

- 1) สมรรถนะด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness) มี 6 วิธี ได้แก่ 1.1) บรรยาย (Lectures) 1.2) วิดีทัศน์ (Films, Videos) 1.3) แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Internet Resources) 1.4) มอบหมายให้อ่านตำราโดยไม่คิดคะแนน (Textbooks and Reading Without) 1.5) ศึกษาสถานการณ์โดยทำกิจกรรมกลุ่ม (Small Group Activity: Case Scenarios) และ 1.6) การอภิปรายประเด็นสำคัญ (Debate) และสอดคล้องกับ ชัชวรินทร์ สิงห์สู่กล้า (2558, น. 38) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายใน ที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมโดยผู้บริหารควรจะเป็นแกนนำในการจัดให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม พัฒนาระบบบริหารและการจัดการ เพื่อร่วมกันทำนโยบายและการศึกษาของสถานศึกษา ดูแลการดำเนินงานตามนโยบายและแผน จัดทำข้อเสนอตามงบประมาณในรูปแบบเงินอุดหนุนเพื่อจัดการศึกษาสถานศึกษา การบริหารบุคคลและยังต้องร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผน

โดยองค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ซึ่งสมรรถนะของครูปฐมวัยๆ ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่

- 1) สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย คือ ครูรู้คิดและเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ความสามารถของครูในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้ การส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย ช่วยสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวก สามารถอธิบายและสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ครูปฐมวัยมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก ทำให้ครูต้องกลับมาตรวจสอบตัวเองว่ามีจุดแข็งจุดอ่อนมีความรู้พื้นฐานอย่างไรในการส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสมอง เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อครูที่จะใช้เป็นข้อมูลนำไปสร้างความเข้าใจกับพ่อแม่ของเด็ก เพื่อให้บทบาทของพ่อแม่มีความเหมาะสมสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกับสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎี อินทรประเสริฐ และคณะ (2563,

น. 52-55) กล่าวว่า สมรรถนะของครูปฐมวัยในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) สมรรถนะด้านความรู้พื้นฐานของครูต้นแบบสะท้อนจากความสามารถทางการรู้คิดของครูเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย
- 2) สมรรถนะด้านทักษะแบบมีอาชีพของครูต้นแบบนั้นเป็นพฤติกรรมที่ครูกระทำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เด็กมีทักษะทางสมองในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ
- 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะของครูต้นแบบ ทั้งลักษณะภายในตัวครูเองและลักษณะภายนอกที่เป็นการแสดงออกที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสมอง ให้แก่เด็กปฐมวัย ตลอดทั้งถ่ายทอดวิธีการพัฒนาทักษะทางสมองสู่เพื่อนครูท่านอื่น ประกอบด้วย มุมมองต่อความสัมพันธ์ที่ระหว่างตนเองกับผู้อื่น เจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง ให้แก่เด็ก และลักษณะนิสัยส่วนตัว
- 4) การพัฒนาความเชี่ยวชาญ คือ การที่ครูต้นแบบมีการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง และมีการสร้างประสบการณ์ในการถ่ายทอดต่อครูท่านอื่น ๆ ฝึกนิเทศภายในใช้ผลการวิจัยในการสอน แนะนำหรือชี้แนะหรือสาธิตการสอนทักษะทางสมองให้กับครูท่านอื่น ตลอดทั้งมีการวางแผนการจัดอบรมให้ครูท่านอื่นและสามารถโน้มน้าวให้ครูท่านอื่นมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัยได้

2) สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย คือ ครูจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยแบบมีอาชีพ ความสามารถที่ครูปฏิบัติหรือจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ การประเมินเด็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูปฐมวัยมีบทบาทสำคัญในการในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยนั้น ครูปฐมวัยจะต้องมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะทางสมองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอให้แก่เด็กปฐมวัย การพัฒนาทักษะทางสมอง จะเกิดขึ้นอย่างความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ครูต้อง “ให้โอกาส” เด็กได้พัฒนาทักษะทางสมอง ด้านกระบวนการทางความคิด ฝึกให้เด็กคิดเป็น สามารถยังคิดไตร่ตรอง และความภูมิใจได้ ก่อนที่จะทำอะไรลงไป เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงทำให้ผู้บริหารจะต้องเข้ามามีส่วนกระตุ้นให้ครูมีการวางแผนงาน ฝึกฝนตนเองจนชำนาญ รวมไปถึงเรื่องของการประเมินเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ ดุษฎี อินทรประเสริฐ และคณะ (2563, น. 52-55) กล่าวว่า สมรรถนะของครูปฐมวัยในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในเรื่องของ สมรรถนะด้านทักษะ (Skills: S) สำหรับทักษะการสอนทักษะทางสมอง แบบมีอาชีพของครูต้นแบบนั้นเป็นพฤติกรรมที่ครูกระทำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เด็กมีทักษะทางสมองในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ ดังนี้

- 1) วางแผนการสอน
- 2) การพัฒนาสื่อการสอน
- 3) การสอนและการเรียนรู้
- 4) การประเมินผู้เรียน
- 5) การร่วมมือกับผู้อื่น
- 6) การพัฒนาตนเอง และ
- 7) การพัฒนาความเชี่ยวชาญ และสอดคล้องกับงานวิจัย ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ (2562)

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ในโรงเรียนเครือข่าย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ และ (4) การประเมิน โดยในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ขั้นที่ 1 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศการเรียนรู้ ในบรรยากาศเชิงบวกโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ด้วยการสบตา วาจาสร้างสรรค์และสัมผัสที่อบอุ่นให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยโดยมีความรักและความผูกพันเป็นฐาน และขั้นที่ 2 จัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นตามรอยพระยุคลบาท โดยบูรณาการเข้าไปในกิจกรรมประจำวันของโรงเรียน พลวิธีดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันที่บ้านของแต่ละครอบครัว

3) สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ คือ ครูพัฒนาคุณลักษณะภายในและคุณลักษณะภายนอกที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย การร่วมมือกับผู้อื่น การพัฒนาตนเอง การพัฒนาความเชี่ยวชาญ การถ่ายทอดวิธีการพัฒนาทักษะทางสมองสู่เพื่อนครู ได้แก่ มุมมองต่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้อื่น เจตคติต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้แก่เด็กปฐมวัย และลักษณะนิสัยส่วนตัว ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูปฐมวัยจะสามารถสร้างห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยให้พัฒนาสูงสุดได้อย่างเต็มศักยภาพ ที่มุ่งเน้นการประเมินพัฒนาการและความสามารถของเด็ก ไปสู่การที่ครูปฐมวัยต้องทบทวนบทบาทและกระบวนการเรียนการสอนของตนเองว่าสามารถสร้างห้องเรียนที่กระตุ้นส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ สอดคล้องกับ สุภาวดี หาญเมธี และคณะ (2561, น. 161-165) ได้กล่าวถึง สมรรถนะของครูปฐมวัยในการส่งเสริมทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย 1) มีความรู้เรื่องทักษะทางสมอง (Knowledge) 2) ใจกว้าง และมีทัศนคติเชิงบวก (Positive Mind) 3) มีความเชี่ยวชาญในทักษะที่หลากหลาย (Multi - Skilled) ประกอบไปด้วย 3.1) ทักษะการสังเกตที่ละเอียดลออ 3.2) ทักษะการสื่อสารเชิงบวก 3.3) ทักษะกระตุ้นให้เด็กคิด 3.4) ทักษะการสร้างแรงจูงใจ 3.5) ทักษะการประเมิน และ 3.6) ทักษะการคาดเดาผลล่วงหน้า

3. จากผลการประเมินความเป็นไปได้และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน พบว่า มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก ซึ่งขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ มีความเป็นไปได้และผลการประเมิน

มีผลการประเมินความเป็นไปได้ผ่านเกณฑ์ทุกองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความเชื่อมั่นในวิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย อันจะนำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนได้ และสามารถนำวิธีการต่างๆไปใช้แก่ครูปฐมวัยได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิร อ่อนอ้าย (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม พบว่า การประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมไปใช้ พบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ในโรงเรียนเครือข่าย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟสำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลการประเมินความเป็นประโยชน์ผ่านเกณฑ์ทุกองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญวิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย อันจะนำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศนีย์ วงศ์คำ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด พบว่า นิสิตครูโครงการผลิตครูระบบปิด นิสิตครูปกติ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตครูโครงการผลิตครูระบบปิด ในภาพรวมมีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์ในภาพรวมระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัย ของอนุศรา อุดทะ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง โดยภาพรวม มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะไปใช้ ดังนี้

1. องค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้บริหารจะต้องมีการประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีขั้นตอนกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่เป็นระบบ ทักษะจำเป็นสำหรับผู้นำในการดำเนินงาน บริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2 ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน พบว่า วิธีการการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยที่ผู้บริหารให้ความสนใจและใช้กับครูปฐมวัยได้ผลจริง ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้กรณีศึกษา การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน การเรียนรู้จากการทำงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่ต้องรู้ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการพัฒนา และการวัดผลและประเมินผล เพื่อนำไปสู่การนำวิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 ผลการศึกษาศมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน พบว่า สมรรถนะที่ครูปฐมวัยจำเป็นต้องพร้อมมากที่สุดคือความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างสมรรถนะครู มีการประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และสมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ในการส่งเสริมการพัฒนาเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาและสร้างจุดแข็งของสถานศึกษาในการดำเนินงานบริหารกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนและผู้บริหารสถานศึกษาในระบบต่างๆ สู่การพัฒนาสถานศึกษาและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากรในการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างรูปแบบการสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

2.3 ควรมีการศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *ปฏิรูปการศึกษายุคใหม่*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กมลรจน์ วงษ์จันทร์หาญ. (2563). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะเชิงวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาลไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- ขวัญชนก ทองคู่. (2557). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ. (2562). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ในโรงเรียนเครือข่าย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ชานนท์ คำปิวทา. (2565). *รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัชวรินทร์ สิงห์สุถ้ำ. (2558). *รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์*, 5(3), 7 – 20.
- จิตติมา วรณศรี. (2563). *นวัตกรรมสู่การพัฒนาสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ดุขฎี อินทรประเสริฐ และคณะ. (2563). *สมรรถนะครูต้นแบบในการส่งเสริมทักษะทางสมอง (Executive Functions) ของเด็กปฐมวัย*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทศนา แคมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 25)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรรศนีย์ วงศ์คำ. (2564). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูของโครงการผลิตครูระบบปิด (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีระดา ภิญโญ. (2555). *เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: เฟิร์นข้าหลวงพรินต์ติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.

- นริศ มหาพรหมวัน. (2561). รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา เสนีย์. (2563). รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ปนัดดา ธนเศรษฐจักร. (2012). การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปราณี หน่อเพชร (บรรณาธิการ). (2563). เอกสารการสอนชุดวิชาแนวการพัฒนาเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัชรภรณ์ พุทธิกุล. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานและอิงสถานที่เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของเด็กอนุบาล (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- วชิณ อ่อนอ้าย. (2555). รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิรัตน์ เกตุเรือง. (2559). รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศักดิ์ชัย ใจชื่อตรง. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดการสมอง (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชาดา หวังสิทธิเดช และคณะ. (2558). การศึกษาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุณี บุญพิทักษ์. (2557). วิจัยในชั้นเรียน หลักปฏิบัติจากประสบการณ์. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุธินี ฤกษ์ขำ. (2557). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยุคใหม่ หลักการและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุภาวดี หาญเมธี และคณะ. (2561). *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอกพิมพ์ไท.
- สุริยา ฮ่องเภา. (2558). *การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2564, จาก [http://thachang-nyk.go.th/UserFiles/File/041158/KM...LPA4.4.4\(3\).pdf](http://thachang-nyk.go.th/UserFiles/File/041158/KM...LPA4.4.4(3).pdf)
- สิริวรรณ ปิตะฝ่าย. (2558). *การศึกษาการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์ของครูอนุบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2556). *แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2556-2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.
- อนุพงษ์ ชุมแสงวาปี. (2560). *การพัฒนาแบบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุสรณ์ อุดทะ. (2562). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อุษา กิจนิเทศ. (2550). *การตัดสินใจของผู้ปกครองคนไทยในการส่งบุตรเข้ารับการศึกษารับการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติแพรว เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Anderson, P. (2002). Assessment and development of executive function (EF) during childhood. *Child Neuropsychol*, 8(2), 71-82.
- Anderson, V. (2002). Executive function in children: introduction. *Child Neuropsychol*, 8(2), 69-70.
- Banathy, B. H. (1968). *Instructional System*. Belmont. California: Fearow.
- Barkley, R. (2011). *Deficits in executive functioning scale*. NY: The Guilford Press.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first Course in Factor Analysis*. Hillsdale, New Jersey: Erlbaum.
- Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annu Rev Psychol*, 64, 135-168.
- Essa, E. (1996). *Introduction to Early Childhood Education* (2nd ed.) Albany: Delmar Publishers.
- Gagne, R., & Briggs, L. J. (1974). *Principles of Instructional Design*. Holton, Rinehart & Winston: New York.

- Gardner, H. (1983). Multiple Intelligence. *The In theory in Practice*, 76(8), 92-102.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Husen, T., & Postlethwaite, N. T. (1994). *The International Encyclopedia of Education* (2nd ed.), New York: Pergamon Press, Inc.
- Keeves, J. P. (1997). Models and model building. In Keeves, J.P. (ed.). *Educational research, methodology and measurement: An International Handbook* (2nd ed.). Oxford: Pergamon Press.
- Searles, J. E. (1967). *A System for Instruction*. Scranton Pennsylvania: The Haddon.
- Von Bertalanffy, L. (1968). *General System Theory: Foundations, Development*. New York: George Braziller.
- Woodill, et al. (1992). *Interanion Handbook of Early Childhood Education*. New York: Garland Publishing.

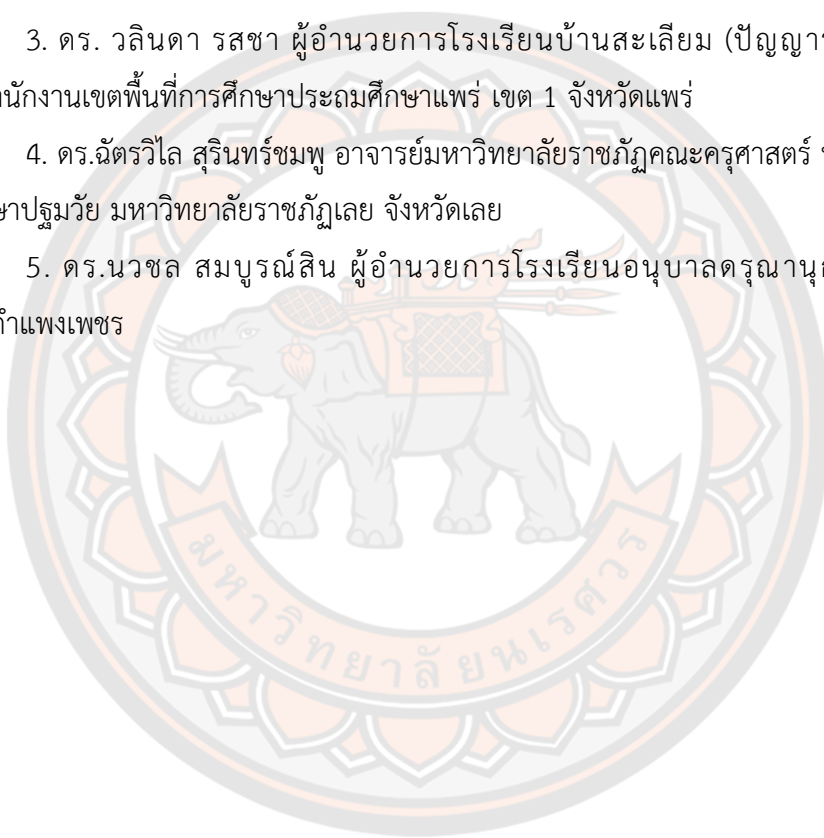

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

1. นางกุลภัทร วัฒนศิริ ฝึกคอง ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลวาริน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร
2. ดร. อนุสร อดทะ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลสาธิตไวยรัก เทศบาล
เมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่
3. ดร. วลิตา รสชา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะเลียม (ปัญญาราชวรรังสรรค์)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 จังหวัดแพร่
4. ดร.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏคณะครุศาสตร์ ภาควิชา
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จังหวัดเลย
5. ดร.นवल สมบูรณ์สิน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลตรุณานุกูล ลานกระบือ
จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ดร.ทักษันย เพชรเกษรี ผู้อำนวยการโรงเรียนเจริญสุขอุดมวิทยา สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร
2. ดร.ภาระวี ศุขโรจน์ รองผู้จัดการ โรงเรียนอนุบาลโรจนวิทย์ สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพิษณุโลก
3. นางสาวไฉไลรัตน์ รูปชัยภูมิ ผู้อำนวยการ Butterfly Garden อนุบาลแบบบ้าน Waldorf inspired (โรงเรียนทางเลือก)
4. นางสาวผกาทันต์ คูหาวันต์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีสำโรงวิทยา จังหวัดสุโขทัย
5. ดร.รสริน เต็มปลื้ม ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 (เกริกกฤตยาอุปถัมภ์) จังหวัดกำแพงเพชร
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา หวังสิทธิเดช ประธานสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7. อาจารย์ปิยนันท์ พูลโสภณ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
8. ดร.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู อาจารย์คณะครุศาสตร์ ประธานสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภิตา โคตรโนนกอก อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏโคราช
10. ผู้ดำเนินรายการ นางกุลภัทร วัฒนศิริ พักคอง ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลวาริน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร

ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง
สมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยาม ดังนี้

+1 เมื่อเห็นด้วยว่าข้อความคำถามสอดคล้องกับนิยาม

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความคำถามสอดคล้องกับนิยาม

-1 เมื่อไม่เห็นด้วยว่าข้อความคำถามสอดคล้องกับนิยาม

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					IOC	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย							
1. ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการเจริญเติบโตของ เด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ครูมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานทางสมอง ของเด็กปฐมวัย	0	+1	0	+1	+1	0.60	ใช้ได้
3. ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐาน การรักษาความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
4. ครูมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ครูมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของทักษะทางสมอง	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
6. ครูมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะทาง สมอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7. ครูมีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8. ครูสามารถในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัยได้	+1	0	0	+1	+1	0.60	ใช้ได้
9. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการ เรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นกำลัง พัฒนาทักษะทางสมอง	0	+1	0	+1	+1	0.60	ใช้ได้
10. ครูมีความสามารถในการสรุป ใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมอง	0	0	+1	+1	+1	0.60	ใช้ได้

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					IOC	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
ของเด็กปฐมวัย							
11. ครูมีความรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12. ครูควบคุมอารมณ์ตนเองต่อการพัฒนาทักษะทาง สมอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13. ครูมีความอ่อนโยนต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง	+1	0	+1	+1	0	0.60	ใช้ได้
14. ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้เด็ก ปฐมวัย	+1	+1	0	0	+1	0.60	ใช้ได้
สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย							
15. ครูมีความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16. ครูมีความรู้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17. ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18. ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัด ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19. ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัด ประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก ปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20. ครูมีความสามารถในการอธิบาย ใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมอง ของเด็กปฐมวัย	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
21. ครูมีความสามารถในการออกแบบสื่อการจัด ประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วย ตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22. ครูมีความสามารถในการพัฒนาสื่อการจัด ประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วย ตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23. ครูมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการ ของเด็กปฐมวัย	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
24. ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์อย่างมี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					IOC	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
ลำดับขั้นตอน							
25. ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ โดยใช้ วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26. ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ให้ มีความยืดหยุ่นแก่เด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27. ครูมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อ ขอความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28. ครูมีความสามารถในการสังเกต เก็บข้อมูลจากเด็ก และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29. ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อเข้าสู่การวาง แผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
30. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31. ครูมีความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการ พัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
32. ครูมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับ กลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33. ครูมีความสามารถในการนำความคิดเห็นจาก บุคคลที่เกี่ยวข้องมาประเมินตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ							
34. ครูเป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึก มั่นคงปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35. ครูมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่เชื่อว่าตนเองมี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36. ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37. ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนครู	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
38. ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
39. ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือ ผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40. ครูมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการ เรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					IOC	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
41. ครูมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อ การพัฒนาเด็ก	+1	+1	0	0	+1	0.60	ใช้ได้
42. ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43. ครูจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

.....

.....

**ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง
สมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน
โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ**

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยาม ดังนี้

+1 เมื่อเห็นด้วยว่าข้อความคำถามสอดคล้องกับนิยาม

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความคำถามสอดคล้องกับนิยาม

-1 เมื่อไม่เห็นด้วยว่าข้อความคำถามสอดคล้องกับนิยาม

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
ประเด็นที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย							
1.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย อย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
1.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					IOC	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
ประเด็นที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย							
ประเด็นที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย ในการจัดการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะ ทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่า ควรมีวิธีการ หลักการ ที่จะพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะ ทางสมองของเด็กปฐมวัยอย่างไร หรือแต่ละวิธี มี คุณลักษณะอย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก ค แสดงผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.98	.98	43

ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์
ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลที่ได้รับจากท่านเป็นความลับการวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน่วยงานของท่าน แต่ประการใด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัย

นางสาวไอรุणा นุ่มฤทธิ์

หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1.1 เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่นๆ.....

1.2 ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

1.3 ตำแหน่งในสถานศึกษา

☐ ครูผู้สอน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.4 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี

1.5 วุฒิการศึกษา

☐ จบปริญญาการศึกษาปฐมวัย
☐ จบปริญญาสาขาวิชา อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง
 สมรรถนะของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

.....

ข้อ	สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย						
1	ครุมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย					
2	ครุมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย					
3	ครุมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย					
4	ครุมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง					
5	ครุมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของทักษะทางสมอง					
6	ครุมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะทางสมอง					
7	ครุมีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย					
8	ครุสามารถในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้					
9	ครุมีความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นกำลังพัฒนาทักษะทางสมอง					
10	ครุมีความสามารถในการสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย					
11	ครุมีความเฝ้ารู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง					
12	ครุควบคุมอารมณ์ตนเองต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง					
13	ครุมีความอ่อนโยนต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง					
14	ครุมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้เด็กปฐมวัย					
สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย						
15	ครุมีความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย					
16	ครุมีความรู้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย					
17	ครุมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
18	ครุมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กปฐมวัย					
19	ครุมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กปฐมวัย					
20	ครุมีความสามารถในการอธิบายใจความสำคัญเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย					
21	ครุมีความสามารถในการออกแบบสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง					
22	ครุมีความสามารถในการพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง					

ข้อ	สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
23	ครูมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย					
24	ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์อย่างมีลำดับขั้นตอน					
25	ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย					
26	ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ให้มีความยืดหยุ่นแก่เด็กปฐมวัย					
27	ครูมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้าน					
28	ครูมีความสามารถในการสังเกต เก็บข้อมูลจากเด็ก และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย					
29	ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อเข้าสู่การวางแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย					
30	ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสม					
31	ครูมีความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง					
32	ครูมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์					
33	ครูมีความสามารถในการนำความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประเมินตนเอง					
สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ						
34	ครูเป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย					
35	ครูมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่เชื่อว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น					
36	ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย					
37	ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนครู					
38	ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง					
39	ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง					
40	ครูมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้					
41	ครูมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาเด็ก					
42	ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย					
43	ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์
ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธี
ปฏิบัติที่ดี (Best practice)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา
สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยใน
โรงเรียนเอกชน ผลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปเป็นข้อมูลยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่
เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (open-ended question)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน.....

ที่ตั้งของโรงเรียน.....

วัน เดือน ปี ที่เข้าศึกษา.....

ข้อมูลของโรงเรียน.....

.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ประเด็นที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

1.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย อย่างไร

.....

1.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย อย่างไร

.....

1.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เกี่ยวกับความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ อย่างไร

.....

ประเด็นที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

ในการจัดการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าควรมีวิธีการ หลักการ ที่จะพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยอย่างไร หรือแต่ละวิธี มีคุณลักษณะอย่างไร

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

นางสาวไอรุณ นุ่มฤทธิ์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่
เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำไปเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (open-ended question)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ประเด็นที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

1.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย อย่างไร

.....

1.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เกี่ยวกับการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย อย่างไร

.....

1.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เกี่ยวกับความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ อย่างไร

.....

ประเด็นที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

ในการจัดการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ท่านคิดว่าควรมีวิธีการ หลักการ ที่จะพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยอย่างไร หรือแต่ละวิธี มีคุณลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

นางสาวไอรุณ นุ่มฤทธิ์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประเด็นสนทนากลุ่ม

การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริม
การจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ประเด็นการสนทนากลุ่ม

ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ว่า **องค์ประกอบที่ 1** กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน **องค์ประกอบที่ 2** วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย และ**องค์ประกอบที่ 3** สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ที่ควรปรับปรุงแก้ไข และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรเพื่อให้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนมีความเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
1.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย		
1.1.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูปฐมวัย ด้านความรู้ ทักษะการของครู กระตุ้นความสนใจของครูปฐมวัยให้มีความสนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย		
1.1.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ		
1.1.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารจัดวางตำแหน่งงานของครูให้เหมาะสมต่อหน้าที่และความรู้พื้นฐาน ทางด้านทักษะทางสมอง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในปฏิบัติตามแผนการและการนำนวัตกรรมมาบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย		
1.1.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีการประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านความรู้ของครูปฐมวัยที่มีหลังการปฏิบัติงาน จัดระบบติดตามความก้าวหน้าของงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน		
1.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย		
1.2.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวิเคราะห์ความถนัดด้านทักษะความสามารถ ปัญหา และประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะจากการปฏิบัติงานจริงของครูปฐมวัย		

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
1.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมสมรรถนะ ด้านทักษะของครูปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์และเลือก วิธีการพัฒนา การจัดดำเนินการ ที่เหมาะสม		
1.2.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารดำเนินการในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูพัฒนา ตนเองให้เกิดทักษะทางสมองก่อนที่จะถ่ายทอดทักษะทาง สมองให้แก่เด็ก ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งและภาระงานที่ เหมาะสม คิดสิ่งใหม่ควบคู่กับเทคโนโลยี		
1.2.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารประเมินผล ปรับปรุง จากการรายงาน การปฏิบัติงานและติดตามพัฒนาการของเด็ก โดยการ ประเมินสื่อและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์จริง และนำผลที่ได้จากประเมินมาประกอบการตัดสินใจในการ พัฒนาครั้งถัดไป		
1.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ		
1.3.1 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการการ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจ ศึกษา และประเมินความ ต้องการจำเป็น สภาพของทัศนคติร่วมกันความต้องการการ พัฒนาสมรรถนะ เพื่อคิดหาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับ ด้านคุณลักษณะของครูทั้งคุณลักษณะภายใน และภายนอก กระตุนพฤติกรรมเชิงบวกร่วมกัน		
1.3.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมคุณลักษณะของครูที่ต้องการ โดยการวาง แผนการอบรมการปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิด ทักษะทางสมอง ทั้ง 9 ด้าน ส่งเสริมการศึกษาต่อเฉพาะ ทาง และส่งเสริมการพัฒนาตนเองแก่ครูปฐมวัยในด้าน อื่นๆ		
1.3.3 ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มี บุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี มีภาวะความ เป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยา เชิงบวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่เด็กให้เกิดทักษะทางสมอง		

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
1.3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการ พัฒนาการด้านทักษะทางสมองของเด็กและการพัฒนา สมรรถนะจากพฤติกรรมการทำงานของครูปฐมวัย โดย แบ่งเป็นคุณลักษณะภายใน และรูปลักษณ์ภายนอก โดย สังเกตสถานการณ์ในการจัดประสบการณ์		

**องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้น
ทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน**

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
2.1 วิธีที่ 1 การฟังบรรยาย ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมครู ปฐมวัยทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงานเสริมสร้าง สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านต่างๆ		
2.2 วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้ กรณีศึกษาจากการปฏิบัติงานในชั้นเรียนมาเป็นโจทย์ใน การแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาด้านทักษะสมองของเด็ก ให้เห็น ภาพชัดเจน ปรับปรุงด้านต่างๆ และให้ความรู้ เข้าใจการ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ		
2.3 วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้บริหารศึกษาถึงปัญหา ของการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึง เหตุและผล ให้ครูปฐมวัยมีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจนที่จะจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน		
2.4 วิธีที่ 4 การมอบหมายงาน ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ ครูปฐมวัยให้เกิดภาวะผู้นำ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองใน การจัดประสบการณ์ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะ ทางสมองของเด็กให้มีรูปธรรมที่ชัดเจน		
2.5 วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ผู้บริหารส่งเสริมและ สนับสนุนการปฏิบัติงานในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน โดย การให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่มี		

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
ประสบการณ์น้อยกว่าให้ได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน		
2.6 วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้บริหารจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบ เป็นการช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความคิดด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ดียิ่งขึ้น		

องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
3.1 สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย		
3.1.1 ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย		
3.1.2 ครูมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย		
3.1.3 ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย		
3.1.4 ครูมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะทางสมอง		
3.1.5 ครูมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของทักษะทางสมอง		
3.1.6 ครูมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะทางสมอง		
3.1.7 ครูมีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย		
3.1.8 ครูมีความสามารถในการบอกและระลึกถึงทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยได้		
3.1.9 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นกำลังพัฒนาทักษะทางสมอง		
3.1.10 ครูมีความสามารถในการสรุป ใจความสำคัญ เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย		

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
3.1.11 ครูมีความรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง		
3.1.12 ครูควบคุมอารมณ์ตนเองต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง		
3.1.13 ครูมีความอ่อนโยนต่อการพัฒนาทักษะทางสมอง		
3.1.14 ครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะทางสมองให้เด็ก		
3.2 สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย		
3.2.1 ครูมีความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย		
3.2.2 ครูมีความรู้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย		
3.2.3 ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย		
3.2.4 ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กปฐมวัย		
3.2.5 ครูมีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กปฐมวัย		
3.2.6 ครูมีความสามารถในการอธิบาย ใจความสำคัญเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการการทำงานทางสมองของเด็กปฐมวัย		
3.2.7 ครูมีความสามารถในการออกแบบสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง		
3.2.8 ครูมีความสามารถในการพัฒนาสื่อการจัดประสบการณ์ใหม่ ให้เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยได้ด้วยตนเอง		
3.2.9 ครูมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย		
3.2.10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์อย่างมีลำดับขั้นตอน		
3.2.11 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย		
3.2.12 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ให้มีความการยืดหยุ่นแก่เด็กปฐมวัย		
3.2.13 ครูมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้าน		
3.2.14 ครูมีความสามารถในการสังเกต เก็บข้อมูลจากเด็ก		

องค์ประกอบย่อย	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ข้อเสนอแนะที่ปรับปรุง
และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย		
3.2.15 ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อเข้าสู่การวางแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย		
3.2.16 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสม		
3.2.17 ครูมีความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง		
3.2.18 ครูมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเพื่อนครูหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์		
3.2.19 ครูมีความสามารถในการนำความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประเมินตนเอง		
3.3 สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ		
3.3.1 ครูเป็นที่รักและไว้วางใจของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย		
3.3.2 ครูมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่เชื่อว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น		
3.3.3 ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย		
3.3.4 ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเพื่อนครู		
3.3.5 ครูมีความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง		
3.3.6 ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง		
3.3.7 ครูมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้		
3.3.8 ครูมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อการพัฒนาเด็ก		
3.3.9 ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย		
3.3.10 ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย		

.....

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่...../...../.....

ประเด็นสนทนากลุ่ม
การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ
ของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนในการแปลผลการวิจัยจะแปลผลในภาพรวมและจะไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่ประการใด แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1.1 เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่นๆ.....

1.2 ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

1.3 ตำแหน่งในสถานศึกษา

☐ ผู้อำนวยการ ☐ รองผู้อำนวยการ ☐ ผู้จัดการ

1.4 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน มีความเป็นไปได้/เป็นความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่
เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ 2) การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ 3) การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ และ 4) การประเมินผล การพัฒนาสมรรถนะ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ประกอบไปด้วย 6 วิธี ได้แก่ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การใช้กรณีศึกษา 3) การใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน 5) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ 6) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

[illegible]

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ระดับ ความเป็นไปได้					ระดับ ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ภาพชัดเจน ปรับปรุงด้านต่างๆ และให้ความรู้ เข้าใจการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ										
2.3 วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้บริหารศึกษาถึงปัญหาของการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึงเหตุและผล ให้ครูปฐมวัยมีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจนที่จะจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน										
2.4 วิธีที่ 4 การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ครูปฐมวัยให้เกิดภาวะผู้นำ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในการจัดประสบการณ์ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กให้มีรูปธรรมที่ชัดเจน										
2.5 วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน โดยการให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่มิประสบการณ้น้อยกว่าให้ได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน										
2.6 วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้บริหารจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบ เป็นการช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความคิดด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ดียิ่งขึ้น										

องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

- ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย
2) สมรรถนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และ 3) สมรรถนะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ

[illegible]

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน	ระดับ ความเป็นไปได้					ระดับ ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
มั่นคงปลอดภัย										
3.3.2 ครูมีความคิดเห็นหรือทักษะที่เชื่อว่าตนเองมี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น										
3.3.3 ครูมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเด็กปฐมวัย										
3.3.4 ครูมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับเพื่อนครู										
3.3.5 ครูมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้ปกครอง										
3.3.6 ครูยอมรับฟังความคิดเห็นจากจากเพื่อนครูหรือผู้อื่น ที่เกี่ยวข้อง										
3.3.7 ครูมีเจตคติที่ดีที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้										
3.3.8 ครูมีเจตคติที่ดีในเชิงการให้คุณค่าต่อการพัฒนาต่อ การพัฒนาเด็ก										
3.3.9 ครูมีจิตสำนึกในการดูแลเด็กปฐมวัย										
3.3.10 ครูมีจิตสำนึกในความเป็นครูปฐมวัย										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวไอรุณ นุ่มฤทธิ์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก จ แสดงผลการศึกษาศักยภาพสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และ
ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน

ตาราง 34 แสดงการสรุปผลการศึกษาศักยภาพและแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ใน
โรงเรียนเอกชน โดย องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัย	ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน
1. สมรรถนะการ พัฒนาทักษะทาง สมองของเด็ก ปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ประเมินความต้องการการพัฒนา สมรรถนะ ด้านความรู้ โดยสำรวจ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ตนเองด้านความรู้ของครูปฐมวัย เกี่ยวกับทักษะทางสมองของเด็ก ปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ ส่งเสริมการเข้าร่วม อบรม ทั้งในสังกัด สข. และสังกัด อื่นๆ ตามความสนใจ ให้ครูได้รู้ และเข้าใจทักษะทางสมองมากขึ้น ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ ด้านความรู้ โดยการ ออกแบบแผนการจัด ประสบการณ์ ปฏิบัติตามแผน และทิศทางที่กำหนด ผู้บริหาร และครูจะเกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ครูเกิดความรู้อย่าง ใหม่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็ก ปฐมวัย ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการ	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความ ต้องการการพัฒนาสมรรถนะของ ครูปฐมวัย ทบทวนความรู้ ความสามารถของครู ถึงความ สนใจและศักยภาพของครู ให้ สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา กระตุ้นความสนใจ ของครูปฐมวัยให้มีความสนใจ พัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพของตนเอง ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะของครู วางแผนการ ทำงานที่จะนำไปใช้ในการ พัฒนาการจัดประสบการณ์ทั้งทาง ทฤษฎีและการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะของครูปฐมวัย โดย ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลในการ เรียนรู้ ให้ความรู้เชิงปฏิบัติแก่ครู ส่งเสริมให้ครูปฐมวัยศึกษาเทคนิค วิธีการต่างๆ นำนวัตกรรมมา บูรณาการกับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะ	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความ ต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาตนเองของ ครูปฐมวัย ด้านความรู้ ถึง ศักยภาพของครู กระตุ้นความ สนใจของครูปฐมวัยให้มีความ สนใจพัฒนาสมรรถนะเพื่อ เสริมสร้างศักยภาพของตนเอง เกี่ยวกับทักษะทางสมองของ เด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนที่จะ นำไปใช้ในการพัฒนาการจัด ประสบการณ์แก่ครูปฐมวัย ทั้ง ทางทฤษฎีและการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารจัดวาง ตำแหน่งงานของครูให้เหมาะสม ต่อหน้าที่และความรู้พื้นฐาน ทางด้านทักษะทางสมอง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลใน ปฏิบัติตามแผนการและการนำ

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยฯ	ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน
	พัฒนาสมรรถนะ ด้านความรู้ โดย การประเมินผลการพัฒนาทักษะ ด้านความรู้ของครูปฐมวัยที่มีหลัง การปฏิบัติงาน เป็นไปในทิศทาง ไปในทางที่ดีขึ้น ครูมีความรู้ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ที่ เน้นทักษะทางสมองของเด็ก ปฐมวัยมากขึ้น ประเมินเด็กตาม ทางการเปลี่ยนแปลงทางด้าน ทักษะทางสมองอย่างเป็นระบบ	ทางสมองของเด็กปฐมวัย ผู้บริหารควรจัดวางตำแหน่งงาน ของครูให้เหมาะสมต่อหน้าที่และ ความรู้พื้นฐาน ทาง ด้านทักษะทางสมองที่มี ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีการ ประเมินความรู้ของครูปฐมวัยฯ ให้ครูรู้คิดและเข้าใจเกี่ยวกับการ ส่งเสริมทักษะทางสมองให้แก่เด็ก ปฐมวัยหลังการดำเนินการ จัดระบบติดตามความก้าวหน้า ของงานต่าง ๆ และนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการ ทำงาน	นวัตกรรมมาบูรณาการกับการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับทักษะทางสมอง ของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีการ ประเมินผลการพัฒนาทักษะ ด้านความรู้ของครูปฐมวัยที่มี หลังการปฏิบัติงาน จัดระบบ ติดตามความก้าวหน้าของงาน ต่าง ๆ และนำผลการประเมิน มาปรับปรุงคุณภาพการทำงาน
2. สมรรถนะการ เสริมสร้าง พัฒนาการเด็ก ปฐมวัย	ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ประเมินความต้องการการพัฒนา สมรรถนะด้านทักษะจากการ ปฏิบัติงานจริงของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะที่ส่งเสริมสมรรถนะด้าน ทักษะของครูปฐมวัย ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะด้านทักษะที่เกิดขึ้น เกิด จากประสบการณ์ ส่งเสริมให้ครู พัฒนาตนเองให้เกิดทักษะทาง สมองก่อนที่จะถ่ายทอดทักษะทาง สมองให้แก่เด็ก ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง การ ประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ด้านทักษะ โดยการประเมินสื่อที่ ใช้ในการจัดประสบการณ์ และ ประเมินผลเกี่ยวกับทักษะทาง	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความ ต้องการการพัฒนา ความถนัด ด้านทักษะ ความสามารถของครู ปฐมวัย ในการนำความรู้จากการ อบรมวิทยากรครูต้นแบบมาปรับ ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัด ประสบการณ์ ต้องการพัฒนาจุด ใดที่จะทำให้เกิดเกิดทักษะทาง สมองได้ดี ยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัจจัยภายใน ปัจจัย ภายนอก (SWOT) ที่มีผลต่อ สมรรถนะด้านทักษะของครู ปฐมวัย วางแผนการพัฒนาตาม วัตถุประสงค์และเลือกวิธีการ พัฒนา การจัดดำเนินการ ที่ เหมาะสม	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความ ต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารวิเคราะห์ความถนัดด้าน ทักษะ ความสามารถ ปัญหา และประเมินความต้องการการ พัฒนาสมรรถนะด้านทักษะจาก การปฏิบัติงานจริงของครู ปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารวางแผนการ พัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริม สมรรถนะด้านทักษะของครู ปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์และ เลือกวิธีการพัฒนา การจัด ดำเนินการ ที่เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารดำเนินการ ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยฯ	ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน
	สมองของเด็ก	ขั้นตอนที่ 3 ผู้บริหารดำเนินการ ในการจัดกิจกรรมแก่ครู ทั้ง รายบุคคล และกลุ่มที่หลากหลาย ตามแผนงานที่กำหนด โดยการให้ ครูลงปฏิบัติตามรูปแบบการ ปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ตาม ตำแหน่งและภาระงานที่เหมาะสม คิดสิ่งใหม่ๆ ก้าวไปพร้อมกับ เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะสร้างผลงาน เพื่อเด็ก ตลอดเวลา ขั้นตอนที่ 4 ผู้บริหาร ประเมินผล จากการรายงาน การปฏิบัติงาน จริง และติดตาม พัฒนาการของ เด็ก ในการใช้ทักษะของครูในการ พัฒนาด้านสมองของเด็กปฐมวัย และนำผลที่ได้จากประเมินมา ประกอบการตัดสินใจในการ พัฒนาครั้งถัดไป	ครูพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะ ทางสมองก่อนที่จะถ่ายทอด ทักษะทางสมองให้แก่เด็ก ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งและ ภาระงานที่เหมาะสม คิดสิ่งใหม่ ควบคู่กับเทคโนโลยี ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหาร ประเมินผล ปรับปรุง จากการ รายงาน การปฏิบัติงานและ ติดตามพัฒนาการของเด็ก โดย การประเมินสื่อและกิจกรรมที่ ใช้ในการจัดประสบการณ์จริง และนำผลที่ได้จากประเมินมา ประกอบการตัดสินใจในการ พัฒนาครั้งถัดไป
ด้านที่ 3 สมรรถนะ ความเป็นครู ปฐมวัยมืออาชีพ	ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ ศึกษา และประเมินความต้องการการ พัฒนาสมรรถนะ โดยการ เรียนรู้ คุณลักษณะเชิงบวกร่วมกัน สำรวจความต้องการจำเป็น ศึกษา สภาพของทัศนคติร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ โดยการวางแผนการ อบรมครูปฐมวัย อบรมการปฏิบัติ ตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิด ทักษะทางสมอง ทั้ง 9 ด้าน ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ โดยเสริมสร้างให้ครูมี ความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดี ในการทำงาน รวมถึงมีบุคลิกภาพ	ขั้นตอนที่ 1 ผู้บริหารสำรวจ จุดบกพร่องของครู เพื่อคิดหาแนว ทางการพัฒนาเกี่ยวกับด้าน คุณลักษณะของครูทั้งคุณลักษณะ ภายใน และภายนอก ผู้บริหาร กระตุ้นพฤติกรรมเชิงบวก/ มาตรฐานขั้นต่ำเชิงพฤติกรรมของ ครูออกมาใช้ในการจัด ประสบการณ์ให้แก่เด็ก ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ เนื่องด้วยคุณลักษณะ ถือเป็นสิ่งสำคัญกว่าความรู้ ผู้บริหารกำหนดคุณลักษณะของ ครูที่ต้องการ เช่น บทบาท ความ เชื่อ ทัศนคติเชิงบวก ค่านิยม เป็น	ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความ ต้องการการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารสำรวจ ศึกษา และ ประเมินความต้องการจำเป็น สภาพของทัศนคติร่วมกันความ ต้องการการพัฒนาสมรรถนะ เพื่อคิดหาแนวทางการพัฒนา เกี่ยวกับด้านคุณลักษณะของครู ทั้งคุณลักษณะภายใน และ ภายนอก กระตุ้นพฤติกรรมเชิง บวกร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริม คุณลักษณะของครูที่ต้องการ โดยการวางแผนการอบรมการ

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการพัฒนา สมรรถนะของครู ปฐมวัยฯ	ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน โดยการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน
	และคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสื่อสาร กับครู เพื่อให้ครูได้ถ่ายทอดสู่เด็ก ให้เกิดทักษะทางสมองได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการพัฒนา สมรรถนะ จากพฤติกรรมกร ปฏิบัติงานของครูและการ ตอบสนองของเด็ก	ต้นผู้บริหารวางแผนพัฒนา สถานศึกษา(3ปี) วางแผนการเข้า ร่วมอบรม การศึกษาต่อเฉพาะ ทาง และส่งเสริมการพัฒนา ตนเองในด้านอื่นๆ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารสังเกต พฤติกรรมของครูปฐมวัย ดำเนินการพัฒนาบุคลิกภาพ การ ส่งเสริมจิตวิทยาเชิงบวก ในการ ปฏิบัติต่อเด็ก การทำงานระหว่าง เพื่อนครู ภาวะความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับ ผู้อื่น ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหาร ครู ประจำชั้นและหัวหน้าสายชั้น ตรวจสอบคุณภาพในการจัด ประสบการณ์ หรือใช้สถานการณ์ ประเมิน โดยแบ่งเป็นคุณลักษณะ ภายใน และรูปลักษณ์ภายนอก ได้แก่สถานการณ์ในการจัด ประสบการณ์ หรืออาจใช้ข้อ คำถามในเชิงจิตวิทยา	ปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับเด็ก เพื่อให้ เด็กเกิดทักษะทางสมอง ทั้ง 9 ด้าน ส่งเสริมการศึกษาต่อ เฉพาะทาง และส่งเสริมการ พัฒนาตนเองแก่ครูปฐมวัยใน ด้านอื่นๆ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการพัฒนา สมรรถนะ ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มี บุคลิกภาพและคุณธรรมของ ความเป็นครูที่ดี มีภาวะความ เป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์ เชิงบวกกับผู้อื่น ใช้จิตวิทยาเชิง บวกในการสื่อสาร ถ่ายทอดสู่ เด็กให้เกิดทักษะทางสมองได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการ พัฒนาการด้านทักษะทางสมอง ของเด็กและการพัฒนา สมรรถนะจากพฤติกรรมกร ปฏิบัติงานของครูปฐมวัย โดย แบ่งเป็นคุณลักษณะภายใน และรูปลักษณ์ภายนอก โดย สังเกตสถานการณ์ในการจัด ประสบการณ์

ตาราง 35 แสดงการสรุปผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียน เอกชน องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ	ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน
วิธีการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยฯ	วิธีที่ 1 การฝึกอบรมครู การเข้าร่วมอบรม และฟังบรรยาย วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจการทำงานยิ่งขึ้น วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐานในการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะ วิธีที่ 4 การมีภาวะผู้นำ การมอบหมายงาน วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันและการสอนงาน วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครือข่าย	วิธีที่ 1 การฟังบรรยาย อบรมทางด้านวิชาการ ส่งเสริมการปฏิบัติงานเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ ทางออนไลน์ ข่าวสารจดหมายข่าวต่างๆ อบรม เป็นต้น วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา การใช้กรณีศึกษาจากการปฏิบัติงานในชั้นเรียนมาเป็นโจทย์ในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาด้านทักษะสมองของเด็ก ให้เห็นภาพชัดเจน วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ศึกษาถึงปัญหา เพื่อให้ทราบถึงเหตุและผล มีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจน วิธีที่ 4 การมอบหมายงาน มอบหมายงานแก่ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในการสอนให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กให้มีรูปธรรมที่ชัดเจน ผู้บริหารมีหน้าที่ติดตามชี้แนะ ประเมินผล วิธีที่ 5 เรียนรู้จากการทำงาน จากการปฏิบัติงานจริงในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน โดยการให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าให้ได้รับการ	วิธีที่ 1 การฟังบรรยาย ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมครูปฐมวัยทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงานเสริมสร้างสมรรถนะครูปฐมวัยด้านต่างๆ วิธีที่ 2 การใช้กรณีศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้กรณีศึกษาจากการปฏิบัติงานในชั้นเรียนมาเป็นโจทย์ในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาด้านทักษะสมองของเด็ก ให้เห็นภาพชัดเจน วิธีที่ 3 การใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้บริหารศึกษาถึงปัญหาของการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยเพื่อให้ทราบถึงเหตุและผล ให้ครูปฐมวัยมีวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นแบบแผน เห็นผลชัดเจนที่จะจัดประสบการณ์ที่เน้นทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน วิธีที่ 4 การมอบหมายงาน ผู้บริหารมอบหมายงานแก่ครูปฐมวัยให้เกิดภาวะผู้นำ ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในการจัดประสบการณ์ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทักษะ

องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนา สมรรถนะของ ครูปฐมวัยฯ	ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียน เอกชน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มี การปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนว ทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียน เอกชน โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ที่เน้นทักษะทาง สมองของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนเอกชน
		พัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ประชุม แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นระหว่างผู้บริหาร และคุณครู หรือ คุณครูด้วยกันเองให้การ ทำงานที่ให้เป็นไปตามเป้าหมาย และเป็นการช่วยให้ครูสามารถนำ ความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนา ความคิดด้านการพัฒนาสมรรถนะ ของตนเอง	ทางสมองของเด็กให้มีรูปธรรมที่ ชัดเจน วิธีที่ 5 การเรียนรู้จากการทำงาน ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุน การปฏิบัติงานในชั้นเรียนและ นอกห้องเรียน โดยการให้ครูที่มี ประสบการณ์มากกว่าให้ความ ช่วยเหลือผู้ที่มีประสบการณ์น้อย กว่าให้ได้รับการพัฒนาไปสู่ เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน วิธีที่ 6 การแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ผู้บริหารการประชุมเชิง ปฏิบัติการ การสร้างเครือข่าย อย่างเป็นระบบ เป็นการช่วยให้ ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความคิดด้านการ พัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ดี ยิ่งขึ้น